

מ'מי הנחל

איחוד האברכים דחסידי ברסלב

שע"י מורשת הנחל

גליון מ"ט • אייר-סיון תשכ"א

א דיבור דבר "מורשת הנחל"

עוד לא גולד הפצע. טרם נרפא המכה,

האבל הכבד של כל בית ישראל, על השבר הנורא אשר השברנו מאת ד' בהילקח מאתנו מ"ה נפשות נקיים ומובחרים, ביום הגדול יומא דהילולא רבא של התנ"א רשב"י זיע"א בהר הקודש מירון, ומתוכם גם נפשות יקרות מאנ"ש המסולאים בפז, אברכים בחורים ונערים, לא ישכח כה מהר.

במיוחד על המיוחדים שבחבורה, בחורי חמד עובדי ה', עמלים בתורה בהתמדה והשקיעו כחות בתפילה בכח ובכוונה, מאירי פנים ובעלי מידות תרומיות, קשורים בלו"ג לרביה"ק ותורתו והולכים בדרכי עצותיו בתמימות ופשיטות, מטובי חברי חבורתינו הק' "מורשת הנחל".

על אלה אני בוכיה עיני עיני יורדה מים.

איננו שואלים ומבקשים את האשמים, וגם אין אנו שואלים מדוע ועל מה עשה ה' ככה. סמוכים ובטוחים אנו באמונת אומן, כי גזירה היא מלפני השי"ת ואין אתנו יודע עד מה. דודי ירד לגנו להשתעשע וללקוט שושנים.

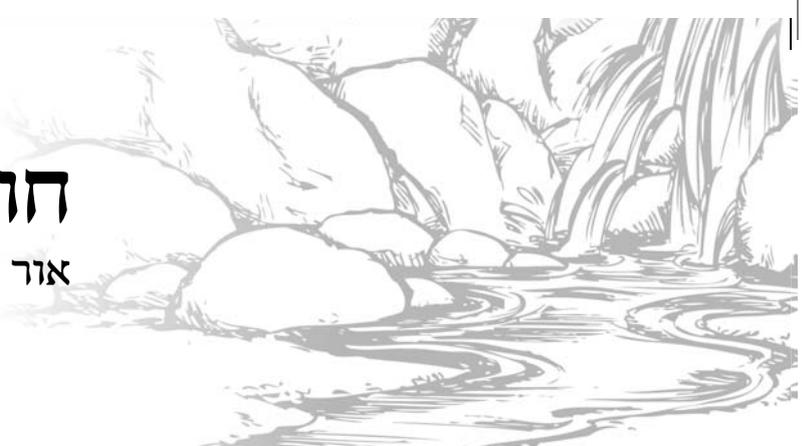
וכמו שאמר רביה"ק (ליקו"מ תנינא, נ"ב): "ובענין הקשיות שקשה על השם יתברך, מרגלא בפמה לומר: אדרבא, כך ראוי להיות דיקא, שיהיו קשיות על השם יתברך, וכך נאה ויפה לו יתברך לפי גדלתו ורוממותו. כי מעצם גדלתו ורוממותו, שהוא מרומם מאד מדעתנו, על כן בודאי אי אפשר שנבין ונשיג בשכלנו הנהגתו יתברך. ועל כן בהכרח שיהיו עליו יתברך קשיות, כי כך נאה ויפה להבורא יתברך, שיהיה מרומם ונשא מדעתנו, שעל ידי זה קשה הקשיות כנ"ל ואם היה הנהגתו כפי חיוב דעתנו, אם כן היה, חס ושלום, דעתו כדעתנו".

אך כן אנו מחפשים דברי חיזוק וטללי נוחם בתוככי הים הסוער הזה, ועל כך הבאנו שני מאמרים נפלאים בגליונו זה, וכן תמצית דברי ראשי החבורות וחשובי אנ"ש מה שדברו בעצרת לכלל חבורות הבחורים, בליל שישי פרשת בהו"ב.

ויהי רצון שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ומחה ד' דמעה מעל כל פנים ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די ובמהרה נראה בבוא לציון גואל אז ימלא הארץ דעה והיתה לד' המלוכה במהרה בימינו אמן.

חודש בחודשו

אור המועדים וזמני השנה

ללכת, בלי להתבלבל...

התורה, אלא את הימים שחלפו מאז שהתחלנו לספור, הימים שחלפו מאז קיבלנו את האור הגדול, במתנה, באתערותא דלעילא; אותו האור שנלקח מאיתנו...

למה? גם כאן יש לימוד עצום ויסודי מאוד בעבודת השם: "כְּשֶׁאַדָּם נִכְנָס בְּעֵבֹדֶת הַשֵּׁם אֵי הַדָּרֶךְ שֶׁמִּרְאֵי לוֹ הַתְּרַחֲקוֹת וְנִדְמָה לוֹ שֶׁמִּרְחִיקִין אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה וְאֵין מְנַיְחִין אוֹתוֹ כְּלָל לְכַנֵּס לְעֵבֹדֶת הַשֵּׁם" - כי אז עליו לשמוח בכל יום שעובר. "היום יום אחד" שבו לא נשברתי, שבו החזקתי מעמד ועדיין אני רוצה, חפץ, מבקש ומשתוקק לבוא עולם; "היום שבעה ימים שהם שבוע אחד" שבו למרות הדמיון כאילו מלמעלה מנסים להרחיק אותי - עדיין אני מנסה ומשתדל; "היום שלשים יום" - הנה, חודש שלם חלף, ועדיין לא נשברתי, ועדיין אני רוצה, ועדיין אני מבקש וצועק וקורא "נא גיבור, דורשי יחודך, כבבת שמרם!"

וכך הלאה והלאה, סופרים יום אחד, מתחזקים ביום השני, מתלהבים ביום השביעי: אשרינו, אנחנו זוכים להחזיק מעמד, "שבעה ימים שהם שבוע אחד" שלם, אחד ועשרים יום שהם שלשה שבועות מלאים! ועדיין לא נפלנו, ועדיין אנחנו מחזיקים מעמד, ועדיין, למרות כל הנפילות, למרות כל הבלבולים - עדיין אנחנו סופרים, עדיין אנחנו מתקדמים.

"ואל יבלבל אותו העולם כלל, ואפילו חבריו שזוכין לתפלה ועבודה הרבה יותר ממנו אף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל רק יהיה בשמחה תמיד בכל נקודה ונקודה טובה שמרוויח בתפלתו ועבודתו איך שהוא" (ליקוטי הלכות פסח ט, כב)

עד שבסופה של ספירה, נגיע ל"תשעה וארבעים", ואז נזכה ל"אתה הראית לדעת כי השם הוא האלקים" ונזכה להכין את הכלים - ולקבל את התורה באמת.

בשולי הדברים - אולם החשוב שבהם: לאחר כתיבת המאמר התפרסם דבר האסון הנורא במירון, בו נהרגו 45 נפשות יקרות, צדיקים ושלמים, ביניהם כמה מאנ"ש. אין מילים, ואין עט, שיכולים לתאר את גודל הצער, ואין עין שיש בה מספיק דמעות כדי לבכות אסון נורא שכזה; אסונן של עשרות משפחות שאיבדו ילדים רכים, בחורי חמד ואברכים יקרים בדמי מיהם. "וְלַעֲפָה וּפְלִצוֹת אֶחָזוּנִי בְּמוֹרָא". אוי, מה היה לנו!

ובתוך כל הצער הנורא, היגון העמוק והכאב שאינו ניתן לתיאור, בלב קרוע ומורתח, אנו אין לנו אלא לפשפש במעשינו אנו (שהרי להכות על חטא על חזהו של השני אינה חכמה...), לעורר ולהתעורר על מה עשה השם ככה ומה חרי האף הגדול הזה, בפרט בימי הספירה הנעלים, עליהם כותב גאון עוזינו מוהר"ת שכוונתם "בפשיטות הוא, שצריכין לדעת שימי האדם מנויים וספורים במספר ובמנין כל יום ויום, והאדם יצטרך ליתן דין וחשבון מכל יום ויום". מה אנחנו יכולים לתקן, במה אנחנו יכולים להפוך את היום הזה לטוב מאתמול, ואת שלאחריו טוב אף הימנו.

לו יהי זה לעילוי נשמתם. תנצב"ה.

מראות להבות אש ההדלקות לכבוד הרשב"י עדיין עומדים לנגד עיננו, ומתיקותו ונשגבותו של היום עדיין מורגשים, וכבר אנו נושאים עינינו אל מעלה ההר, אל יום מתן תורה הקרב ובא.

ולקראת בואו, מאז חג הפסח אנו סופרים ומונים ומחשבים כל יום שחולף וכל שבוע שמצטבר, היום יום אחד, היום שבעה שהם שבוע, היום עשרים ושמונה שהם ארבעה שבועות, עד לספירה האחרונה. שבע שבתות תמימות תהיינה.

ומתוך שאנו מונים, אנו תמהים, האם יש בה בספירה זו, אצלינו - אנשים כה פשוטים וירודים, לדאבון לב - משהו מעבר לקיום הלכות ספירת העומר? האם אנו סופרים רק בפה, בגוף בלי נשמה? איפה הן תחושת הכיסופין, הציפיה, הגעגוע, איפה הן ההתעלות והעליה לקראת מתן תורה? והלוא דומה שאנחנו נותרים באותו מקום, לא נראה שחל בנו איזה שינוי רוחני מורגש, לא התעלינו ולא שיפרנו דרכינו.

הכך אנו מתכוננים? הכך נעמוד בתחתית ההר, מביטים ומצפים לנוכח כבוד השם הנראה בהר?

בפסח יצאנו ממצרים. ביד חזקה, בזרוע נטויה, באותות ובמופתים נטלנו בורא עולם מעמקי עמקיה של הטומאה - מכוחה של צעקת הלב, "ויזעקו", "ויאנחו".

בפסח האיר לנו אור גדול מלמעלה, כי "עיקר הגאולה בפסח הוא ... שזכו אז רק באתערותא דלעילא". אבל "אחר-כך, כְּשֶׁמִתְחִיל לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם, אֵי נוֹטְלִין מִמֶּנּוּ הָאָרֶז הַזֶּאת וּמְנַיְחִין אוֹתוֹ שֶׁיִּלְךְ מְעַצְמוֹ בְּהַדְרָגָה פְּסָדֵר מִיּוֹם אֶל יוֹם".
אז מה עושים עכשיו?

ממחרת השבת, מתחילה העבודה שלנו. לספור, יום ועוד יום, שבוע ועוד שבוע, עד שנגיע לעמוד, כאיש אחד בלב אחד, כשכל מאודינו בבחינת "נעשה ונשמע", בתחתית ההר, בקבלת התורה.

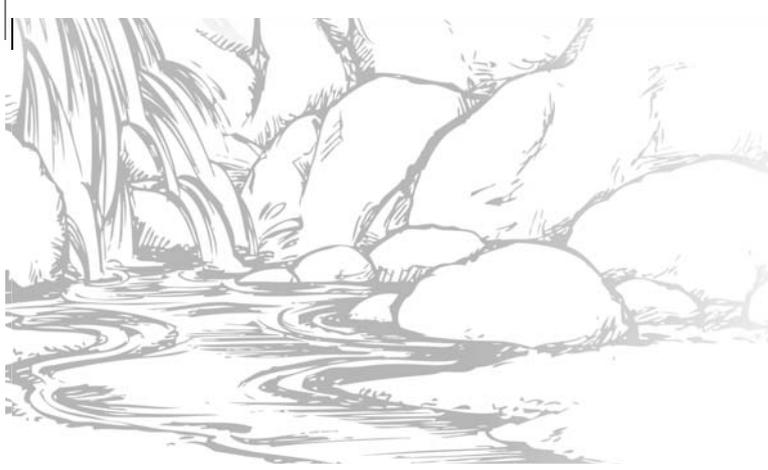
מהי הספירה? הלימוד העמוק ביותר והיסודי ביותר שיכול אדם ללמוד לגבי עצם ומהות הדרך בעבודת השם: וספרתם לכם.

ספירת העומר אינה רק דרך, היא אינה רק איזה שלב שאנחנו מחכים לסיומו, ל"היום תשעה וארבעים יום שהם שבעה שבועות" - ו"אהיה, סיימנו!". הספירה היא לא (רק) אמצעי, אלא מטרה.

ספירת העומר היא כולה כיסופין, השתוקקות ורצון. אנחנו מתחננים "לטהרינו מקלפותינו ומטומאותינו", "ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה", "ולטהרינו ולקדשינו בקדושתך העליונה", אבל מעבר לזה, ספירת העומר באה ללמד אותנו לימוד יסודי אחד: תכסוף, תשתוקק, תרצה - ותשמח בזה!

בספירת העומר, כידוע, איננו סופרים את הימים שנותרו עד קבלת

המנין שלכם

השתלשלות ייסוד בתי הכנסת של חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א - פרק י"א

שכונת רמות - ביהכ"נ ר' אברהם ווייצהנדלר

שבשבת קודש לא יתפללו בזמן ק"ש הראשון, ואילו בימות החול כלל לא יתפללו שם, ובנתיים ביקשו הצדדים הכרעה בענין מבית דין.

ר' אברהם ור' שלמה זלמן, ממקימי המנין הלכו להתוועד עם הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר כדת מה לעשות. האם לא להתפלל בבוקר ביחד כדי שלא לעבור על רצון רבינו להתפלל בזמן ק"ש מג"א דייקא, והיות ואין ביכולתם להתפלל יבטלו המנין, או שמא יש בפיו עצה אחרת. ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל הפתיעם בהוראת שעה, שבאופן כזה אפשר לסמוך על דעת הגר"א ובעל התניא ולהתפלל בזמן ק"ש השני, בכדי שלא יבטל המנין של אנ"ש אף לא לתפילה אחת מגודל מעלת התפילה בצוותא (ראה שיש"ק הישן ח"ד קמה).

י"אמר לשבחם של מתפללי ביהמ"ד, שלמרות שהיה להם 'היתר' מר' לוי"צ שיכולים להתפלל בזמן ק"ש השני, העבירו את המנין לבתי המתפללים, כאשר בכל שבת התפללו בביתו של אחד מהמתפללים. פעם בביתו של ר' אברהם ווייצהנדלר, פעם בביתו של ר' אברהם הורביץ ועוד.. בכדי שיוכלו להקפיד על זמן קרי"ש הראשון כרצון רבינו. כך התפללו כמה שבועות עד שהגיעה הכרעה מבי"ד שא"א

למנוע מנין מלהתפלל בזמן קרי"ש הראשון היות וכך היא ההלכה הפסוקה, אמנם על באי ביהכ"נ מוטלת החובה לדאוג לביהמ"ד חילופי וכך באה הרווחה.

בניה

ר' אברהם נחמן שמחה ווייצהנדלר, שדבר בית המדרש היה מונח על כתפיו, התחיל להתרוצץ מהכא להתם למען בניית משכן קבע לבית ה', כאשר בינתיים ממשיכים להתפלל במקלט כמה וכמה שנים.

לאחר השתדלויות וטרחות שונות קיבלו שטח של דונם לבנין ביהמ"ד ברחוב חזקיהו שבתאי, אך אליה וקוץ בה, השטח המדובר היה סלע ענק אשר השתרע ממרומי רחוב קרית אונגוואר עד למטה לרחוב חזקיהו שבתאי, ובנין ביהכ"נ הותנה בחציבת הסלע, דבר שעלותו הסתכמה ב 350.000 ש"ח, סכום עתק בימים ההם.

זכתה שכונת רמות, אשר נמצאת בצפונה של עיר הקודש ירושלים, סמוכה ונראית לציין שמואל הנביא והיערות הסובבות ומקיפים אותו, ובטבורה מתנוססת לתפארה פנינת חמד המשמשת למגדלור רוחני לכל השכונות, הקרובות והרחוקות, וכבר קירבה רבים וטובים מהתושבים, מה גם שלאחרונה זכתה לעדנה ולהתחדשות בכל המישורים.

אולם כדי לראות את ההתחדשות עלינו לחזור אחורנית לימי ייסוד בית הכנסת, וללכת באבני הדרך שליוו את בית הכנסת במהלך השנים עדי הגיעו הלום.

התייסדות

שכונת רמות פולין נתייסדה בשנות ה'תשמ"ו והתחילה להתאכלס בתושביה היראים והשלמים ובתוכם כמה מאנ"ש חסידי ברסלב. בין המתיישבים נמנו הרה"ח ר' אברהם נחמן שמחה ווייצהנדלר זצ"ל אשר הגיע לגור ברחוב תפארת רמות, כאשר באותו בנין התגורר אף הרה"ח ר' שלמה זלמן חשין זצ"ל. תיכף בבואו בירר ר' אברהם וכששמע שעדיין לא קיים בשכונה בית הכנסת על שם הצדיק, ייסד תיכף ומיד, במקלט הבנין בו גרו, מנין לאנ"ש ובשמו יקבנו: בית הכנסת

"תפארת הנחל", היות והמקלט עמד ברחוב תפארת רמות.

עם פתיחת המנין עלו המתפללים אל הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, אשר כידוע רצה שאנ"ש יתפללו יחדיו ולא יהיה חס ושלום פירוד, אך כאן, עקב המרחק של השכונה מבית מדרשינו במא"ש, חזק מיד העוסקים בקודש ואף הדריכם בפרטים השייכים בניהול ביהכ"נ כמנהג אנ"ש מקדמת דנא, למען ילכו בדרך הסלולה שהתוו לנו זקני אנ"ש מדור דור.

מניעות

כדרכם של חסידי ברסלב רצו לייסד שם מנינים בשבת ובחול, במנחה ומעריב וביומי דפגרא, אך קפץ עליהם רוגזו של אחד השכנים שקבל לפניהם על היותם מתפללים בזמן ק"ש הראשון בשעת בוקר מוקדמת, ובהיותם בתוככי הבנין זה מפריע. לאחר דין ודברים הושגה פשרה

לביהמ"ד, כדי להקל על המתפללים, שלא יצטרכו לטפס כמה קומות עד לביהמ"ד.

דמויות הוד

יזכרו לטובה אנשי שלומינו דרי השכונה ממתפללי ביהכ"נ: ר' עמרם הורביץ, ר' אלטער הורביץ, ר' צבי הלוי זוטלובסקי, ר' עמרם יוסף הלוי ב"ר אהרן הורביץ, ר' פתחיה אבידני, ר' אברהם ויצהנדלר, ר' אברהם ישעיה קרלבוך, ר' שלמה חשין, ר' משה קוסטנטנינר. ר' יעקב דרדיק.

כמו"כ אנו מוצאים את זקני אנ"ש מבקרים מדי פעם בשכונה ובאים להתפלל בביהמ"ד, ה"ה: ר' בנימין זאב חשין [היה מגיע כמה פעמים לבנו ר' שלמה], ר' ישראל בער אודסר [הגיע לשבתות לר' אברהם ויצהנדלר ואף כמה שבתות לפני פטירתו התאכסן אצל שכנו], ר' יחיאל מיכל הלוי דורפמן [הגיע לבתו אשר גרה ברמות] ר' נתן צבי קעניג, ר' יצחק הלוי גלבך [אצל בניו], ר' פיבל ולרשטיין [בבית בנו ר' לוי], ר' שלמה אהרן גוטליב [בבית בנו ר' מרדכי] ועוד.

המצב כיום

אורו של רבינו הק' מפכה בעוז בהיכל ביהמ"ד ומאיר בכל רחבי השכונה ואף מחוצה לה. כאשר מדי יום אחרי התפילה יוצא מביהמ"ד טנדר לשדה, כן מתקיים במקום כולל בוקר העומד על תילו כבר עשר שנים, גם נמסר שם שיעור דף היומי ושיעור בספר שיש"ק החדש.

לאחרונה נפתח שם גם שיעור בעמוד היומי בליקו"מ, הנמסר כל יום בין מנחה למעריב בטוב טעם ודעת.

בשנים האחרונות קבע את משכנו בבנין ביהמ"ד "מכון משך הנחל", בו שוקדים להאדרת והדפסת ספרי רבינו ז"ל.

המקום משמש כאבן שואבת כאשר בשעת התפילות ביהכ"נ מלא מזון אל זן באברכים מכל גווי הקשת אשר מגלים את האור של רבינו.

יצויין כי במשך כל השנה החולפת, עת שרר פחד ואימה ובלבולים גדולים אצל כולם, התקיים מנין שחרית מידי יום ביומו כוותיקין ללא שום חת ובביטחון שלם בו ית', ולא החסירו שום יום והיה זה לפלא.

בשנים הבאות, השקיע ר' אברהם ויצהנדלר מאונו ומהונו להשגת הכספים, כאשר בד בבד הוא מתבודד שעות רבות על כל הענין של בנין ביהכ"נ, עד שבשנת תשנ"ב, כאשר ראה שהבניה לא מתקדמת, הלך ומכר את ביתו שבתפארת רמות ועבר לגור ברמות ג' ואת ההפרש נתן לחציבת הסלע.

גם לאחר החציבה עדיין לא הגיעו אל המנוחה ואל הנחלה, בשל כמה הפרעות ומניעות שנעמדו לפנייהם עד הגיעם לביהמ"ד, עד כדי כך שהיו שאמרו לר' אברהם: כ"כ הרבה זמן עבר ועדיין לא רואים את הסוף, אולי נחפש מקום אחר... אך ר' אברהם עמד על שלו 'אל הנער הזה התפללתי'. כ"כ הרבה שעות תפלה והתבודדות השקעתי בשביל המקום אשר בחר ה'... ובעז"ה בקרוב נבואה למשכונתי...

הבנייה נמשכה בעצלתיים, כפי קצב התרומות שהצליחו להשיג, כאשר בינתיים ממשיך המנין שבמשך השנים הלך וגדל, להצטופף במקלט.

בשנת תשנ"ט סיימו בחסדי שמים לבנות את שלד ביהמ"ד והעז"נ, או אז נכנסו להתפלל בהיכל הקטן אותו הקדיש ר' אברהם ויצהנדלר לעילוי נשמת אביו ר' אלעזר ויצהנדלר, ונקרא על שמו "בית אלעזר", ומאז התחיל תור הזהב של חסידי ברסלב ברמות, כאשר יסדו שם מנין ותיקין ושיעור בשיחות הר"ן שמסר ר' אברהם ויצהנדלר. ביהכ"נ מסך אליו תושבי האזור שכמה מהם זכו להתקרב לאורו של רבינו ע"י כך.

התחדשות

את ההוצאות המרובות שנדרשו לסיום הבנין, כבר היה קשה מדי להשיג אחרי כל מה שעבר על הבונים, וכך נשאר הבנין על עמדו מאז תשנ"ט, כאשר ר' אברהם אינו זוכה, לצערו, לברך על המוגמר ולראות את ביהמ"ד עומד על תילו.

רק לאחר פטירתו בשנת תשע"ז, נכנס לעובי הקורה אחד האברכים כדי לגמור את הבניין ודאג לבניין ההיכל הגדול מן המסד עד הטפחות, כאשר ביהכ"נ נקרא ע"ש מייסדו "ביהכ"נ ר' אברהם ויצהנדלר".

העז"נ גם היא זכתה לעדנה בניצוחו של גבאי ביהכ"נ. שנה לאחר מכן, בשנת תשע"ח, חנכו את הארון קודש המפואר, ובשנת תשע"ט השלימו את כותל הדרום של ביהמ"ד יחד עם בניית הגשר מקרית אונגוואר

מורשת הנחל

מברכת את כל ידידנו ותומכינו

יהוד עם כלליות אנשי שלומינו די ככל אתר זאתר

לקראת חג השבועות

שנוכה לקבל את התורה מחדש

זאת קיום התורה כראוי ע"פ דרכי ועצות רביה"ק זי"ע א

ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים

א פריילאכן זי"ט
ההנהלה

הספר שלי

חידושים וביאורים בתורה הזמנית

תורה י"ח

ל"ג בעומר תשפ"א ע"פ תורה י"ח

אמרתי לליבי לא ייתכן שרשב"י לא רוצה איתנו, מחויב אני לחתור בתורה, לחפש רוחו הקדוש של רבינו הק' בתורה, והנה נגלה לעיני הלכות שלוחין ה' שבאחד הסעיפים מדבר על השאלה הזאת, היאך יתכן שהצדיק יעוּס עלינו ולא ירצה להנהיג אותנו, ואעתיק את הלשון [הלכות שלוחין ה' י"ט]:

"כִּי בְעֵינַי הִבְקֵשָׁה וְהַחֲפוּשׁ הַנִּלְאָה אַחֲרֵי הַצְדִּיק הָאֲמֵת שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ יֵשׁ בָּזָה עֲמֻקּוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי הַמְּנִיעוֹת לָזֶה מִתְּפַשְׁטֵים וּמִשְׁתַּחֲסִים מְאֹד הָעֵקֶר מֵצַד פְּגַם הַמְּקַבְּלִים, אֲבָל פְּגַם הַמּוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַצְּרִיכִים לְחַפְשׁ וּלְבִקֵּשׁ וּלְקַבֵּל קִדְשֵׁי הַצְדִּיק מִתְּנַבֵּר לְפַעֲמַיִם כֹּל כֶּה, חֵס וְשִׁלּוּם, עַד שְׂגוּרָמִים גַּם אֵיזָה שְׂגִיאַתְהוּ לְהַצְדִּיק, הַרְבֵּי הָאֲמֵתִי בְּעֲצָמוֹ עַד שֶׁהוּא גַם הוּא נֶעְלַם מִמֶּנּוּ הַדְּרָךְ אֵיךְ יוֹכֵל לְתַקֵּן אֶת יִשְׂרָאֵל. וּבָזָה יֵשׁ דְּבָרִים נִסְתָּרִים הַרְבֵּה וְכַמוֹכֵן קִצְתָּ מִזֶּה בְּהַתּוֹרָה קַרְטֵלִיתָא (סִימָן יח לְקוּטֵי א) וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֵרִים.

ועל כן גם אלישע אף על פי שהיה גדול בנבואה מאד, אף על פי כן מעצם רבוי הקלוקלים של גחזי תלמידו, כמו שאמר רבונתנו זכרונם לברכה על פסוק "ויגש גחזי להדפה וכו'", על ידי זה גרם שנפל ונתרחק מאלישע ונדחה מעולמו, כמו שאמר רבונתנו זכרונם לברכה שהוא אחד מההדייטות שאין להם חלק לעולם הבא. ומעצם קלוקליו על ידי זה גרם שגיאה גם לאלישע רבו שנתאש לבקשו פראוי ודחפו בשתי ידיים, מחמת שראה שהוא פגום ומקלקל מאד בתאנות נאוף ותאנות ממון כמו שכתוב בענין נעמן. אבל אף על פי כן אמרו רבונתנו זכרונם לברכה ששגה אלישע בזה עד שנחלה מחמת זה פנ"ל, כי אף על פי כן היה צריך אלישע לבקשו ולחפשו עוד כי רחמי ה' יתברך אינם כלים לעולם והיה צריך לבקש עוד רחמנות כזה אצל ה' יתברך עד שיוכל להרים גם את גחזי מזהמתו הגדולה. וכו' אף על פי כן לא היה לו לסמוך על זה רק לחפש ולבקש גדלת רחמי ה' יתברך עוד עד שיוכל לקרב אותם גם כן כי אין רצונו יתברך כלל לרחק שום בריה רק לקרב.

הרי שהכל תלוי בנו ומחמת מיעוט אמונה נגרם חרון אף בעולם וממילא הצדיקים לא רוצים להנהיג אותנו.

דברי מוהרנ"ת אלו הפיחה בי רוח תקווה, אך עדיין לא הבנתי מה התיקון שאנו צריכים לעשות, האם להכנס לייאוש על עוונותינו, ניגשתי לליקוטי תפילות על התורה וכשהגעתי למילים אלו "ותפר כעסך מעמנו, ותמתיק ותבטל חרון אפך מעלינו, ויגולו רחמך על מדותיך, ותשיב פניך אלינו, ותחמול עלינו בחמלתך הגדולה, ותשלח לנו צדיקי אמת מנהיגים אמתיים דקדושה, שינהיגו אותנו ברחמים" המשך בעמ' הבא <<

להלן מכתב שהגיע למערכת, בו מתאר הכותב את רחשי ליבו בעקבות האסון הנורא שפקד את עם ישראל בחצות ליל ל"ג בעומר תשפ"א, מבוסס עפ"י התורה הזמנית - תורה י"ח.

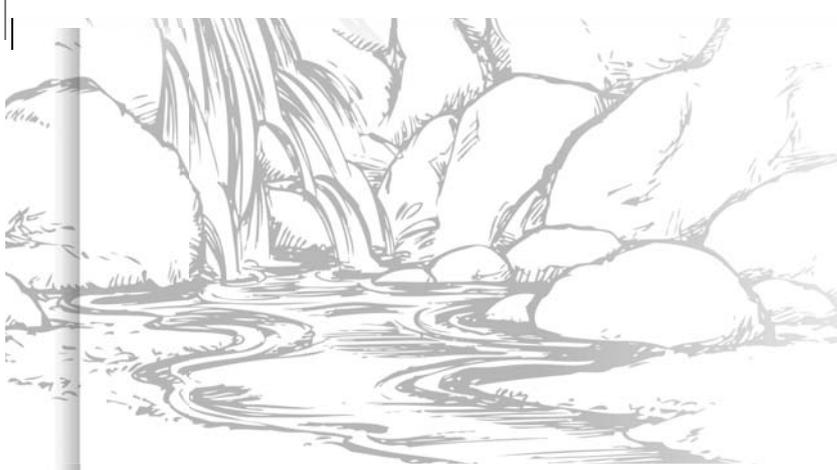
הטרגדיה הנוראה שקרתה בל"ג בעומר תשפ"א, לא נתנה לי מנוח, כל צרה שובתת את הלב, אבל כאשר זה קורא בחתונה של רשב"י, ועוד באופן כה טרגי, היה עצוב מאוד, איפה שהסתובבו הכל זעק וצעק, אהה, אהה, הייתכן הייתכן?! יהודים נוסעים לשמוח בשמחת רשב"י, ושמתם נהפכת לעצב!?

בחזרתי ממירון נתתי את אוזני לשמוע מה מדברים, והנה אני קולט כמה סוגי קולות, קול ענות חלושה שכביכול רשב"י לא רוצה איתנו, אנו לא מקושרים אליו מספיק, קולות שלא מסרנו נפש בשביל רשב"י, וכהנה וכהנה. קולות אלו נכנסו כחרב לליבי, אוי ואבוי, לא די באסון הזה, אלא עוד אומרים לי שלא רוצים אותנו, הייתכן כברסלב"ר חסיד לא ידעתי מה לחשוב. מה נאמר ומה נדבר. כבהמות נדמינו. כך רצתה השגחה, ומי יבין דרכיך הנפלאים.

כשיש חרון אף בעולם גורם שהצדיק לא ינהיג אותנו ברחמים

כאחד שהולך עם תורה הזמנית - תורה י"ח, אמרתי לליבי בוודאי רבינו הק' אומר לנו מה לעשות והוא מרמז לנו מרחוק, מה חרי האף הגדול הזה ומה תפקידנו בשעה זו. כי הרי כל תורותיו הקדושים הם כלליות גדול מאוד ואין דבר שלא מרומז בה, יעיד כל ההולך עם התורות של רבינו, שמוצא כל מאורעותיו בתורה של רבינו הק'. [כי בלימוד והליכה בתורה נתעוררין כל התיקונים הכתובים בה, כמבואר בכלל ד', ואכמ"ל]. לכן אמרתי לליבי ליתן און לשמוע את הרמזים היוצאים מתורה י"ח, ונגד עיני צץ המילים 'חרון אף' השתלשלות של החרון אף כשבא להצדיקים אזי מסתירים פניהם מהעולם ואינם רוצים להנהיג את העולם.

מילים אלו עלו במוחי, והתחלתי להבין שמה שקרה היה פשוט 'חרון אף', אך המילים שכתוב אח"כ "שהשתלשלות של החרון אף כשבא לצדיקים הם מסתירים פניהם... ואינם רוצה להנהיג את העולם..." פה התעלומה נפתרה, אכן כתוב מה פשר אסון הזה אצל רשב"י ז"ע - שהצדיק הסתיר פניו ואין רוצה להנהיג את העולם ברחמים... אך הייתכן רשב"י לא רוצה איתנו, הוא לא רוצה אותנו, הרי רבי שמעון הוא מהצדיקים שעוסקים בכל עת להמתיק דינים מכלל ישראל.

ניצוץ של אור

סיפורי התקרבות

ה"ר אלימלך גולדבלט

וכך, מאז היותי ילד צעיר בגיל שבע, החילותי לחיות את נועם האמונה ודרכי החסידות, לעבוד את ה' בכל לבב בחיות והתלהבות.

אך בכל זאת, על אף שדרכה של חסידות זו היא אמיתית מאוד בעבודת ה', ברם ההשגחה העליונה הועידה לי ייעוד אחר בתהלוכות חי, ומחמת כן ככל שניסיתי להתחבר לדרכה בהיותי בחור וכן אחרי נישואי, ועם כל מה שהבנתי וראיתי את אמיתת דרכה של החסידות הנ"ל, והיו שם דרכים מאוד גבוהות ואמיתיות, בכל זאת לא מצאה נפשי מנוח, שכן לא הצלחתי להוריד את הדברים לעובדא ולמעשה ולקיימם בחיי היום יום, כך שכל מה שהשמיעו והציעו בשיחות, וועדים וכו', נשארו בתור רעיונות גרידא ולא למעשה.

כך התהלכתי במשך השנים, כאשר נשמתי כמהה להתעלות בעבודת ה' ולהתענג מזיו שכינתו, אך בפועל לא ידעתי להשית עצות בנפשי, כי איני רואה את עצמי ראוי להכריע בשאלה הרת הגורל מהי דרך נכונה יותר בעבודת ה', ומחמת כן לא חשבתי כלל לחפש דרך אחרת ונשארת על מקומי מתלבט בחבוטי הנפש במשך שנים רבות.

עד שריחמו עלי מן השמים, ונטעו בקרבי את האומץ לחשב את המשך דרכי בחיים, ובאתי לידי מסקנא, כי החסידות אליה השתייכתי אז אינה כלל מסורת במשפחתנו מדור דור, שכן רק אבי הוא שנמשך אליה בשנים האחרונות כאמור, וממילא, הרהבתי עוז בנפשי לחפש ולבקש איה הדרך ישכון אור ה' בקרבי.

בפתח סיפור ההתקרבות, רציתי להבהיר נקודה חשובה, שאולי נכונה גם אצל רבים אחרים, אבל אני הרגשתי את זה במוחש והיא, שלא באתי לברסלב בגלל שחקרתי ודרשתי דרכים אחרים והחלטתי כי זוהי הדרך הנכונה, כי איני בעצמי היכולת לסמוך על דעתי ולהכריע בשאלה גורלית זו לקבוע איזה דרך היא יותר נכונה בעבודת ה', אלא חיפשתי דרך בעבודת ה', ומה שבאתי להתקרב לאורו של רביה"ק היתה בבחינה מתוך ההכרח שלא מצאתי עצמי מבין וחי בעבודת ה' יתברך רק אחרי מה שמצאתי בתורת ברסלב.

ובכן, משפחת אבי מקורה ממשפחה חסידית בפולין, מצאצאי הנועם אלימלך והמאור ושמשי. כשאב סבי הגיע לארץ ישראל, לא מצא ישיבה חסידית כלבבו, ומחמת כן שלח את סבי ללמוד בישיבת חברון הליטאית, שהיתה מפורסמת לישיבה בעלת שם, אשר בין כותליה גדלו גדולי התורה והיראה בשנים ההם. עובדא זו היא שגרמה לו לזנוח את דרכי החסידות ולנהל את חייו בדרך בני הישיבות, וכך המשיכה ההנהגה אצל אבי ושאר אחיו.

אבי מורי היתה לו 'נשמה חסידית', ונפשו איוותה לטעום מנועם זיו עבודת ה' ואהבתו ומצא את מבוקשו בחצר חסידית מסוימת שמיוגה בין עבודת החסידות לעמל התורה, מה שהתאים לאופיים של בני הישיבות ומשך רבים מהם להסתופף בין כתליה ולהתחמם לאורה.

פרצתי בבכי, דמעות ירדו מעיני, אכן זה מה שאנו מייחלים, שהצדיקים ינהיגו אותנו ברחמים אמיתים...

כשרואים דינים וכעס לא פועלים אכזריות, אלא מעוררים רחמים יותר עליונים

אך תיכף התנחמתי, שאכן עכשיו יש כעס גדול בעולם, לא כעס של דינים, אלא כעס של עצבות, כל העולם מלא בכעס, בתערומת, כולם שבורים ורצוצים, [ראה שיחות הר"ן שעצבות הוא כעס], ויש ב' ברירות לבחור, כשמגיע 'כעס' או לפעול באכזריות, להגיד לא רוצים אותי, ה' לא רוצה אותי, רשב"י לא רוצה שנגיע לשמחתו, אז לא אגיע, לא צריך אחזור לעיסוקי, אך מחשבות אלו הם פעולות של אכזריות, אך יש ברירה אחרת אותו הצדיק משמיע ב'ת' קול: כל הכעס שהגיע אליך, כל הדינים שאתה רואה עכשיו, אל תפעל באכזריות "כְּשָׁבָא אָדָם לְקַלֵּל פֶּעַס, לֹא יִפְעַל בְּכַעַסוֹ שׁוֹם אֲכַזְרִיּוֹת, וְאֲדַרְבָּא, יִמְתִּיק הַפֶּעַס בְּרַחֲמָנּוּת, בְּבַחֲיָנָת: "בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר". וכלשון התפילה של מוהרנ"ת "לְרַחֵם דִּיִּיקָא בְּרַחֲמָנּוּת גְּדוֹלָה בְּמִקּוֹם שְׁהִיִּיתִי רוֹצֵה לְכַעַס חַס וְשְׁלוֹם".

בכעס הזה שכה נרגש בלבינו, עם הכעס שם דייקא נפעול ברחמנות, נגיד לה: אבל בכל זאת אנו בניך. בכל זאת אנו נקראים על שם הצדיק. וכך יתעורר הרחמנות בעולם, שאפי' שנפלנו לכעס וחרון אף, איננו עוזבים את ה', איננו עוזבים את הנסיעה לצדיקים, איננו נופלים לדרכי אמורי להגיד שההוא אשם וההוא אשם, הפוך, חדורים אנו בעקשנות של מלחמה להגיע עוד פעם לרשב"י, ולהגיד אני רוצה הלאה את ה' יתברך, ובכך יתמתק החרון אף בעולם.

ובעומק יתר, כיון שאכן השתלשל כעס עד שהצדיק לא רוצה להנהיג אותנו ברחמים, לכן מוטלים עלינו לחפש את הצדיק שכן ינהיג אותנו ברחמים, הלא הוא משיח צדקינו [-פנימיות רשב"י], כלומר כעת אנו לא מסתפקים רק בלהגיע לרשב"י ולשמוח בשמחתו, אלא אנו רוצים את פנימיות רשב"י, שהוא משיח [כידוע שכל חמשת יחידי הדורות הם נשמה אחת, ובפנימיות רשב"י שם אורו של משיח], ובמחשבות אלו ובתפילות אלו, אכן נפעל את ביאת המנהיג הרחמן אמיתי שיחוס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע. במהרה בימינו ממש.

את שמע חסידות ברסלב שמעתי כבר אז, אך בהיות ובעולם החסידות הסתכלו עליה בצורה בלתי נכונה וגם בחצר אליה השתייכתי היתה קצת דחיה מדרכה של ברסלב, נמנעתי גם אני מלהתקרב אליה. מאידך, אחי הגדול התקרב לברסלב כמה שנים לפני כן, וראיתי את החיות והנעימות שיש לו בעבודת ה' והתאוותי אף אני לתהות על קנקנה של דרך חדשה - ישנה זו.

והנה מה' מצעדי גבר כוננו, באשר באותה תקופה הייתי רגיל ללמוד בביה"כ הסמוך לביתי, ושם ישב ג"כ החסיד ר' אברהם מרגליות זצ"ל, עסוק בתורה ועבודת ה'. ישיבתי יחד אתו לבד, שעות רבות בכל יום, כאשר ביה"כ"נ היה בדרך כלל ריק מאנשים, הביאה אותו להשפיע עלי מנועם זיוו של תורת רביה"ק ותלמידיו, בעיקר התפעלתי ממנו לראות את אמונתו בה' יתברך בתמימות ובפשיטות, אפי' שבעצם היה כביכול יהודי פשוט שניהל חנות במחנה יהודה, אך חדות האמונה וההרגשה שתלוי הוא בכל מצב בה' יתברך היו עבורי חידוש גדול, ובזכותו החלטתי באמת ובתמים להתקרב לדרכו הקדושה של ברסלב ולהיכנס לחדרו של רבינו הקדוש הנגמ"ח זיע"א.

כאשר שוחחתי עם אבי שליט"א אודות חסידות ברסלב, אמר לי כי הגם שאינו מונע אותי מלעזוב את דרך החסידות אליה הוא שייך כאמור, אמנם לגבי ברסלב יש אומרים שעיקר חרם תלמידי הגר"א היתה על חב"ד וברסלב... ועל כך ניחמתי אותו והסברתי לו מה שידוע שכל ענין המחלוקת על דרך החסידות היא משום שראו בזה סטייה מדרך התורה ח"ו, ברם אם כהיום, יותר ממאתיים שנה לאחר שנוסדה דרך החסידות ועדיין השו"ע הוא המורה דרך בלא שום נדנדו, אין לך ראייה גדולה מזו הן על אמיתת כלל דרך החסידות, ובפרט על תורת ברסלב שענין שמירת השו"ע הוא יסוד גדול בענייניה.

והנה בכלליות תורת ברסלב יש שני עניינים חלוקים בעבודת ה', יש עניינים המובנים בשכל כגון תורת "אזמרה", ענין התמימות ופשיטות, עצת ההתבודדות וכו', ויש עניינים התלויים באמונה כגון ענין "הצדיק" בכלליות וענין ההתקשרות לרבינו ז"ל בפרטיות, וכן ענין "ראש השנה". והנה, הדברים התלויים באמונה באים ממילא אחרי שמבינים את הדברים בשכל, כי על אף שיסודם הוא אמונה, היינו להאמין בדבר אפי' שאינו מובן בשכל, בכל זאת הרי הבסיס להאמין בזה הוא דבר שעצם עיקרו כן מובן בשכל, ואחרי שעיקר הדבר מובן בשכל מאמינים בדבר גם כשלא מבינים. וכמו שכתב רבינו בענין אמונה בצדיק (ליקו"מ ח"א

רנ"ה) זו"ל: "כשהאדם הוא מאמין בהצדיק בלי שום דעת אפשר ליפול אבל אם יש לו גם דעת שמבין גם בהדעת אזי אי אפשר לו ליפול" עכ"ל. ומה שתפס אותי בברסלב באופן חזק, הוא כאשר התוודעתי לאותן עצות, תורות ועניינים המובנים בשכל כאמור.

וכן בענין גדולת רבינו הקדוש, הרי עצם גדולתו מובן לכל אחד שיש לו שכל בקדקדו, ולומד את המובא בכתובים בשגב גדולתו, ואחרי שמבינים גדולתו בשכל שפיר מאמינים בו אפי' בדברים שאינם מובנים בשכל.

בענין זה, אביא סיפור מעניין שסיפר לי אבי שליט"א.

הנה בילדותי גרנו בבני ברק סמוך לבית הכנסת ברסלב ברחוב מיימון, ואבי היה מסתובב הרבה בבית הכנסת שם, ואנשי שלומינו שמו עליו את עיניהם לקרבו לאורו של רביה"ק.

לשם כך החלו לספר לו סיפורים ועובדות מגדולת רביה"ק, ביניהם השיחות הידועות כי כאשר הגיע רביה"ק לארץ ישראל זכה למדרגות ששום אדם בעולם לא זכה וכו'. אך אבי שלא היה מורגל בשיחות גבוהות מעין אלו, אזי לא רק שלא נתקרב בכך אלא הדברים גרמו לו קצת ריחוק, באשר חשב לנפשו מהיכי תיתי להפליג בגדולת רבך לעומת האחרים.

לאחר שנים ראיתי את יד ה' הנפלאה, באשר הייתי צעיר לימים ולא הייתי עד לדיבורים מעין אלו כי אם אחרי ששמעתי בגדולת רבינו בהבנת שכלי כאמור, ואחרי שזכיתי להפנים את גדולת רבינו בהבנת השכל שפיר זכיתי גם להאמין בתוקף גדולתו בכל מה שיאמר.

ומה שתפס אותי בברסלב באופן מיוחד, הוא כי העניינים בעבודת ה' המובנים בשכל, שראיתי בדרכו חידוש שלא מצאתי במקומות אחרים, שכן עיקר החילוק בכלליות בין דרך הליטאים לדרך החסידות, הוא שאצל הליטאים עיקר הדגש הוא על עניינים שכליים, ובדרך החסידות הדגש הוא יותר על עניינים הנוגעים אל הלב, ומטבע הדברים אלו התלויים בלב הם דברים מופשטים וקשה להסבירם בצורה ברורה עד לעובדא ולמעשה, ובזה ראיתי חידוש בדרך רבינו הקדוש ז"ל, שהוריד את עניני עבודת ה' הנוגעים אל הלב באופן כזה עד שיהיה אפשר להסבירם ולהביןם בשכל בריא לעובדא למעשה, ובזה מצאתי את שאהבה נפשי ונחה דעתי בזה לראות בטוב ה'.

ויה"ר שיזכני ה' יתברך לעובדו בתמימות ופשיטות בהתקשרות אמיתית לרבינו הקדוש ותלמידיו זיע"א, אכ"ר.

"לאסוקי שמעתתא"

המשך מעמ' 10

ומי לנו גדול כמו השני למלך ממעשה מאבידת בת מלך, שהלך לחפש את הבת מלך הנמצאת בהר של זהב ומבצר של מרגליות, והיו לו "רמזים שמיימים" של אותם אנשים ענקים עם האילנות הגבוהים, שהוכיחו לשני למלך ע"י כל החיות, העופות והרוחות שבכל העולם, כי אין בנמצא דבר כזה, ואם ח"ו היה מסתכל על הרמזים לא היה ממשיך לחפש בוודאי לא היה מוצא את הבת מלך. אלא הוא ככה באמרו "עס איז בוודאי יא דא" שזה נמצא בוודאי, והמשיך והלך לבקשה עוד ועוד עד שמצאה.

והעצה היעוצה היא הרי העצה של כל העצות, להתבודד ולפרש שיחתו תמיד, ואז יוכל להתבונן היטב מה מוטל עליו, והיישוב הדעת הזה בוודאי יעזור לו להבחין בין רמזים שנועדו לסיוע בעבודת ה', לבין תעתועי הבע"ד המתלבש ברמזים ורוצה למנוע אותנו מכל הטוב.

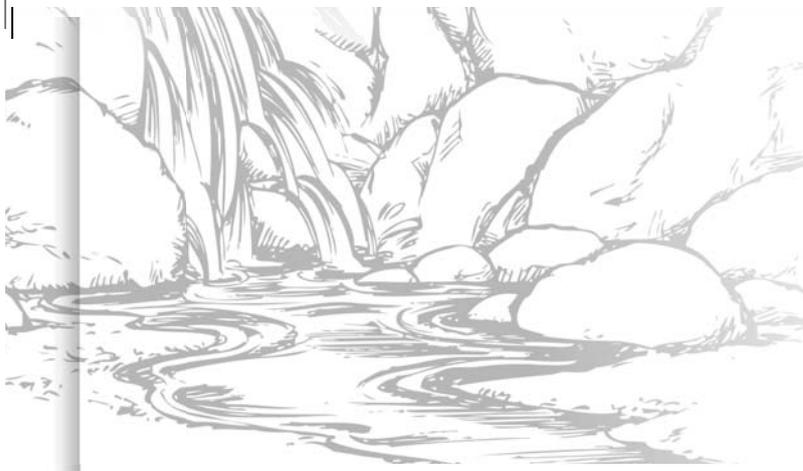
השי"ת יעזור שבכח זכות רביה"ק נזכה למצוא את הבת מלך, כל אחד לפני ענינו, להתגבר על כל המניעות, ומאידך גיסא לזכות להעמיק מחשבתו במעשי השי"ת המרמז לו כיצד יכול לעבוד את ה'.

שהוא מבין הרמזים שהשם יתברך מרמז בהם. אך באמת אינו כן, כי צריך האדם שיהיה לו הסתפקות וכו'.

אבל גם ענין זה הוא רק לבעל מדרגה שידוע ומשיג כיצד להגדיל את השכל ולהעמיק בזה, ואילו "המון עם, שאין להם זה השכל להעמיק בכל זה, להבין הרמזים כנ"ל. נעשה אצלם כל זה ממילא, על ידי שינה, וציצית, ותפלין, ותורה, ותפילה, ומשא ומתן". ועיין בפנים התורה כל זאת באריכות עם כל הפרטים והטעמים וכו'.

נמצא שלהתנהג ע"פ רמזים, לא רק שאינו שוה לכל נפש, אלא שטמונה בזה סכנה גדולה, וזה דבר פשוט שכל בר דעת מבין שמי שיחליט מעתה להתנהג רק ע"פ מה שנראה לו כרמזים מן השמים יוכל ליפול לטעויות גדולות ואף לידי עבירה רח"ל, כי העולם הזה הוא מלשון "העלמה" וההסתרה יכולה להיות לפעמים ע"י רמזים של שטות וד"ל.

ולכן, גם אם אין לנו היום תשובה ברורה מתי ואיך להתבונן ברמזים וכ"ש האם להתנהג על פיהם, הרי שכאשר זה נוגע לעניינים רוחניים של מניעות לעבודת ה', לתורה ולתפילה וכו', בוודאי שמדובר במניעות מסט"א וחלילה וחס לחשוב שהם רמזים וליפול מכל המדריגות רח"ל.

לאסוקי שמעתתא

ליבון דברי רביה"ק ותלמידיו

שאלה: כשרוצים לעשות דבר כלשהוא, הן דבר הקשור לענייני גשמיים והן דברים הקשורים לעבודת ה', לפעמים מתגלגלות סיבות שמעכבות מלעשות את הדבר. איך אפשר לדעת האם מדובר במניעות שצריך להתגבר עליהם, או שמא השי"ת שולח לנו רמזים מן השמים שלא לעשות את הדבר הזה?

תשובת הר"ר בצלאל נהרי שליט"א

השאלה עצמה מורכבת מאוד, שכן בכל דבר היא מתייצבת ועומדת. אך נבאר זאת על פי דברי רבינו ז"ל בתורה נ"ד, שם כותב רבינו ז"ל שצריך האדם בכל ימי חייו למצא את החלקים השייכים לו בעבודת ה' ובכל דבר, אך לפעמים יש חלקים שעדיין לא שייכים לאותו יום.

היינו, מה שהאדם צריך לקיים בציווי הקב"ה, התורה והמצוות, עליו לקיים זאת מבלי לחשוב ולהתפלפל, ובאם יש דבר המונע אותו מכך בוודאי צריך לידע ולהאמין שכל זה הוא רק להגביר את החשק ובוודאי שה' רוצה שיתגבר על המניעה ויעשה את המצוה רצון הקב"ה.

לעומת זאת, בכל מיני דרגות ועבודות בקדושה אם נערמת עליו איזו מניעה, עליו להתבונן בזה, אם הוא אכן אוזח במדרגה הזאת, שאם כן זה הרי מניעות, מה שאין כן בהנהגות שעדיין לא שייכים אליו כפי מדרגתו כעת, הרי המניעות הם כסימן להורות לו כי עדיין לא הגיע הזמן לזה.

דוגמא להמחשת הדברים: הרי לא יעלה על הדעת להורות לילד שעתה נכנס לתלמוד תורה לקום בחצות משום שזה עיקר עבודת איש הישראלי, או למי שרק זה עתה נכנס לעבודת ה', להתחיל להורות לו איך להשתלם בעבודת האכילה וכן הלאה. בוודאי צריך להגיע לזה אבל זה עדיין לא שייך לו לפי מדרגתו, ושם המניעות יכולים להראות לו שזה עדיין לא מדרגתו. אך גם בזה צריך להתפלל הרבה שלא יגיע למצב שהוא מתעצל ואומר שזה לא לפי מדרגתו.

כן צריך לדעת, כי ישנם דברים שהגם שהם אכן לפי מדרגתו ובידו לעשותם ויש לו את הכלים ואת ההכנה שיכול לקיים אותם כראוי, ובכל זאת ישנם לפעמים מניעות שא"א להתגבר עליהם כמו שמוהרנ"ת כותב בהל' ברהמ"ז הל' ד' שישנם דברים שקשה מאוד להתגבר עליהם כמו כשרוצה לנסוע לא"י ואין ספינה וירצה לקפוץ לים אך לא כל אחד ראוי שיקרע הים בעבורו, ועי"ש מה שכותב מוהרנ"ת כי בדברים כאלו העיקר הוא הרצון, כי צריך לדעת שגם הרצון בפני עצמו יש בזה מילוי נחת רוח לה', כמו שרבי"ז כותב בתורה מ' תנינא, שעיקר ההתפארות של ה' הוא ברצון של האדם, עד כדי כך שבתפילין של הקב"ה מתמלאים מכח הרצונות של עם ישראל שבזה הוא מתפאר בהם, עד שעי"ז אור התפילין יורד והאדם זוכה עי"כ לקיים את רצונו בעבודת ה'.

היוצא לנו שמה שמבורר לאדם שזה רצון ה' וצריך לעשותו כפי מדרגתו, בוודאי כאשר מתגברות עליו מניעות בזה ידע כי אינם אלא

כדי להגביר את החשק, ואדרבה בסוף יתהפכו לנעימות ויתנו לו עוד כלים להוציא מהכח אל הפועל, אבל הנהגות ודברים שלא שייכים לאדם לפי מדרגתו, שם המניעות נועדו כדי לגלות לו רמזים כי עבודת אלו לא שייכות אליו עדיין, וכמו שאמרנו שצריך להתפלל הרבה לדעת מה שייך אליו מה לא.

יעזרנו ה' שכל אחד יוציא את רצונותיו מן הכח אל הפועל ויגיע לכל מה שצריך בעתו ובזמנו כפי מדרגתו, שזה האבידות שמוצא בכל פעם לפי מדרגתו שמקבל בשעה שהיה צריך לקבל, ויש מניעות למצוא את אבידתו, ושכל אחד יזכה להגיע לכל רצונותיו, כפי שרבינו כותב בתורה קפ"ה והעיקר למיבעיא רחמי להתפלל שיזכה לפי מדרגתו ולדעת מה מדרגתו.

תשובת הר"ר שמעון אלי' ברין שליט"א

שאלה זו אפשר לומר שהיא שאלת חיים, ואי אפשר בכמה מילים לענות עליה, אלא צריכים עבודה של שנים רבות והתבודדות הרבה מאד עד שנזכה שיאיר לנו אור הצדיק, בכדי לידע איך להתמודד בישוב הדעת בזה. אבל פטור בלא כלום אי אפשר, לכן נבוא קצת לראות בין השיטתים של דיבורי רבינו, כדי לקבל קצת בהירות בנושא.

ראשית יש לדעת את היסוד של רבינו שמניעות הינם כדי להגביר החשק, וכמו שרמזו "מניעות אותיות נעימות", היינו שהמניעות אין באין כדי להפיל את האדם, לומר שכאן אין האדם יכול להמשיך ולהתקרב לה', כי אם להיפך; להגביר את החשק ולגלות את הכח של האדם. וכאשר האדם יודע את הסוד הזה, הרי הוא מקבל כח כאשר אכן צריך להמשיך ולהתגבר על המניעות.

ברם, מצד שני אצל רבינו בעצמו רואים לפעמים שאומר לעצור ולהמתין, לדוגמא בענין העקשנות, מצד אחד אומר רבינו שצריך להיות עקשן גדול בעבודת השי"ת, לא להניח את מקומו וללכת עד הסוף, ומצד שני רואים הרבה פעמים כי דרכו של רבינו היתה "לבלי להתעקש על שום דבר, אם ירצה ה' יתן ואם לאו לאו". כן רואים בשיחה מרבינו שאמר לאחד פעם: "אוועק לייגן שערין אייזין" (אבניה ברז"ל) היינו שכל זמן שהאדם בכוחותיו יעשה ויעשה ואם נעשה חולה ח"ו אזי יניח מעט מעבודתו הקשה. הרי לנו בבירור, כי אין בזה דרך אחד קבוע אלא וודאי יש שני צדדים למטבע.

מה גם שאנו יודעים את הכלל הגדול והיסוד של רבינו כי האדם צריך

שלא יטעה ח"ו בעניינים חמורים של בין אדם לחבירו, וכאשר יש לו שאלה לא יעשה וישבור מניעות במה שנוגע לאחרים רק אחרי הרבה התבודדות, ואם יהיה לו התבודדות כראוי הרי זה בדוק ומנוסה ובלי ספק שכל פעם יוצא לו בהירות ובירור בספק שלו.

וכאשר יודע בדברים שהתבררו לו כמה הוא צריך בקביעות עתים לתורה, בהתנהגות בקדושה ובכל דבר, אם כבר התברר לו שכך צריך לעשות לפי הנקודה השייך ללבו בעת הזאת לפי הכלים שיש לו, אסור לו להסתכל על שום מונע ולא להימנע מהדבר שבקדושה שברצונו לגמור, אלא ישבר כל המניעות העומדים בדרכו וזה העזות דקדושה שצריך שלא להסתכל על שום דבר, אם זה בעבודת הבטחון אחרי שבריר לעצמו כמה זה ההשתדלות לפרנסתו, וצריך לזה עזות דקדושה גדול וחזק ביותר שלא להסתכל על שום דבר והשי"ת בודאי יעזור לו תמיד וכו' וכו'.

אבל כמה שאינו יודע עדיין אם זה בכחותיו וכפי יכלתו או לא, צריך הרבה ישוב הדעת והמתן עד שהצדיק יאיר לו כמה ואיך לעסוק בכל עבודה ובכל דבר.

הרי לנו בבירור, כי רבינו נותן לנו דרך ומהלך ברור ומבורר ביותר ולא משאירים דברים מבולבלים בערפול וספק, והעיקר הוא כי מה שהוא מרגיש שזוהי הנקודה השייך ללבו בעת הזאת כמו שנתברר לו, על זה צריך להלחם עד הסוף.

וה' יערה טהרה ממרום על כל אחד, לדעת את המעשה אשר יעשה בלא נטות ימין ושמאל.

תשובת הר"ר שמואל מאיר חשין שליט"א

קשה עד מאד לענות על שאלה כזו, ולכאורה אין לנו בדורנו מי שיכול להכריע על עיכובים והפרעות, האם מדובר ב'מניעות' שאין להתחשב בהם, או שמדובר ב'רמזים' שצריך להתבונן בהם ולנהוג לפי מה שמגלגלת לידינו ההשגחה העליונה ולא לנהוג נגד זה.

וזה גם פשוט שאסור לקחת אחת מב' הדרכים הללו ולנהוג תמיד לפי זה, לדוגמא, אם הוא רוצה לאכול מאכל כלשהוא או לעשות איזה מלאכה, ונזדמן לו עיכוב שמפריע לו, זהו כנראה רמז מן השמים שאינו צריך עכשיו לאכול מאכל זה או שאינו צריך לעשות את המלאכה הזו, ואם הוא יתעקש "להתגבר על המניעות" - הרי זה שוטה גמור ועלול ליפול לגמרי. ומאידך גיסא, אם צריך לדוגמא לקום ממיטתו להתפלל שחרית בזמנה, והוא מרגיש עייפות גדולה, הרי בוודאי שצריך להתגבר על המניעה ולא לחשוב חלילה שזהו "רמז מן השמים" שהוא צריך להמשיך לישון ולהפסיד זמן ק"ש ותפילה. וכן עוד ועוד דוגמאות על זה הדרך.

ההדרכה כיצד להתנהג ע"פ רמזים מבוארת בתורה נ"ד שם רביה"ק מלמד אותנו שהקב"ה מזמין לכל אדם מחשבה דבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום. ומלביש לו בזאת רמזים כדי לקרבו לעבודתו. ואומר רבינו: "בכך צריך להעמיק מחשבתו בזה, ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמיזות בפרטיות, שמלובש בזאת המחשבה דבור ומעשה של זה היום, שהזמין לו השם יתברך. הן מלאכה או משא ומתן, וכל מה שמזמין לו השם יתברך בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, כדי להבין רמיזותיו של השם יתברך".

אך עם זאת רבינו מזהיר: "אך ההגדלות השכל בזה, צריך להיות במדה, שלא יצא מגבול הקדשה. רק לפי שכל אנושי שלו, כן יגדיל המחשבה בזה. וכן לא יסתכל בזה למעלה ממדרגתו וכו', ואפילו מי שידוע ומבין בזה, היינו שזוכה להבין הרמזים שמרמז לו השם יתברך בכל דבר. ואם כן ירצה לעסוק רק בזה, הינו שיעסוק רק בעסקי העולם הזה, מאחר << המשך בעמ' 8 >>

לעבוד את ה' עם הנקודה השייך ללבו בעת הזאת, ואי אפשר לקחת דוגמאות ממה שהיה בזמנים קודמים להעתיק אותם לעכשיו, שכן מה שהאיר לו פעם אינו כמו עכשיו, והאדם צריך לעבוד את ה' בכל פעם לפי המצב שהוא עומד בו כעת.

גם יש לזכור מה שרבינו אומר בתורה מ"ט ובעוד מקומות, שהאור צריך להיות מצומצם בתוך כלי ובמדה כראוי ואסור להיות רבוי אור שגורם לכיבוי הנר, וזה גם ההיפך מהתגברות ומלחמה על המניעות שזה צריך להיות עד הסוף ולא לעצור.

אמור מעתה, כי השאלה נשאלת באופן אחר לגמרי: מתי יש לילך בכל התוקף ועוז מבלי להסתכל על שום מניעות, ומתי יש לעמוד ולהמתין לראות איך יפול דבר.

והנה, יש מקומות בהם אמר רבינו בפירוש ששם צריך ללכת עד הסוף, לדוגמא ענין הראש השנה שלו העולה על הכל שרואים מהדיבורים שרבינו אומר בענין זה מה שרבינו דרש מאתנו על זה באופן נורא ומשונה ביותר, ומה שרבי נתן הוסיף שלא מסתכלים על כלום וממש עד מסירות נפש וזוהי יודעים בבירור שכל אשר לו יתן בעד נפשו וזה ברור בלי שום ספק.

עבודה נוספת עליה אמר רבינו שצריך לקיים בכח ממש היא עבודת השמחה, לחטוף היגון ואנחה לתוך השמחה, ואפילו שאינו מצליח בשום אופן גילה לנו רבינו בתורה כ"ג שצריך בכח לחטוף את היגון ואנחה לתוך השמחה בעל כרחו, הרי לנו כי בענין זה אין להסתכל על שום דבר, ובעת הצורך יש אפילו לעשות 'מילתא דטותא' וכל אשר ביכלתו יעשה כדי להגיע לשמחה.

ובאמת שני דברים אלו הם דברים שכל יהדותו תלוי בזה, כמבואר אודות הנסיעה לצדיק בתורה ס"ו, וגם השמחה אומר רבינו שבזה תלוי כל היהדות שאם אין לו שמחה נופל מהכל מקדושה וכו' כמבואר בתורה קס"ט עה"פ והיה עקב תשמעון שאם יש לו שמחה ושמר ה' לך את הברית, וזוהי ברור שאין להסתכל על שום מניעה ומפריע, רק לקיים זאת בכל הכח במסירות עצומה.

כמו כן בענין התפלה שרבינו דורש בתוקף שימשוך את עצמו בכל כחו לתפלה גם אם נראה לו שאינו יכול עכשיו, בכל זאת צריך להמשיך עצמו לכל ענייני התפלה להתפלל בכח ובהמחאת כף, בחיות בהתלהבות.

כך גם בענין קדושה וטהרה ושמירת הברית, שידוע מרבינו כי בזה אפשר שיהיה לו חומרות יתירות וזה ענין שכל היהדות תלוי בזה, ובנקודות אלו יש לשים את כל הכובד שלא להסתכל על שום דבר ולהתגבר על כל המניעות ובתחבולות תעשה מלחמה.

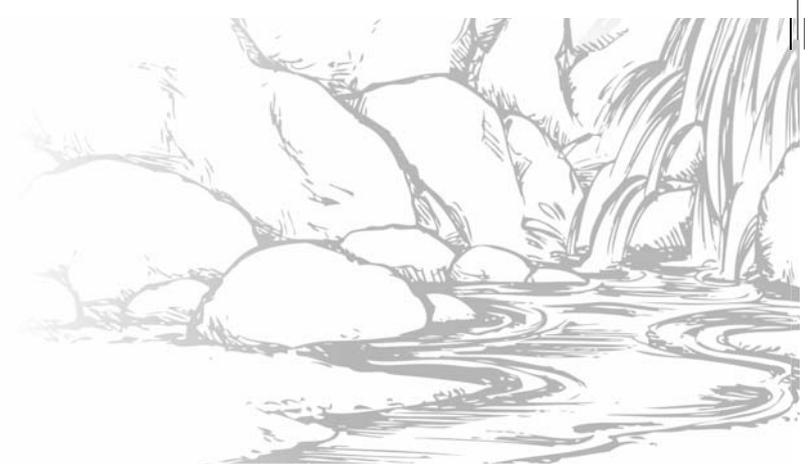
אבל באופן כללי יש שביל הזהב שרבינו נותן מהלך ודרך הישר, כמובן שצריך ישוב הדעת חזק בזה, כי כאשר האדם מבולבל ובפרט אם הוא מעורב עם כח המדמה ר'מדות' ודמים עכורים, יכול לדמות לעצמו כי הוא לוחם על שבירת איזה מניעה והוא עושה זאת לשם שמים ובאמת טמון בזה איזה מידה רעה או נצחנות, או גאווה ועקשנות וכדומה, וענין זה הוא דק מאד שצריך הבחנה מיוחדת, ועל פי הרוב שבירת מניעות אמתי הוא כאשר צריכים לוותר על איזה ענין שלו לשבור מדה רעה שלו לדרוש מעצמו משהו לוותר על העקשנות או לשבור את הקמצנות ואת הטבעים שלו בעצמו, אבל כאשר זה נוגע לאחרים אז צריך משפט ומשקל בכובד ראש.

כמובן שגם לפעמים שצריך לדרוש גם מאחרים, כמו שרבינו אומר בתורה 'אחד היה אברהם' שלא יסתכל על מניעות מאשתו וחוננו ואביו וכו' אבל זה רק כאשר ברור לו לגמרי שזה מה שצריך לעשות ולא להסתכל על שום דבר ועל שום אחד, אבל בדבר שאין לו עדיין בהירות עד הסוף הרי שצריך ישוב הדעת גדול ביותר.

כמובן כי אין שיהיה, צריך ישוב הדעת ע"י הרבה התבודדות ותפלה, "זיך רייסין צום אויבערשטן" ויתחנן הורני ה' דרכך אהלך באמתך

הכבשן

סיפורים מכבשונה של ברסלב

חסיד המתחסד עם קונו

היו שומעים אותו שר: 'טאטע איך דאנק דיר, טאטע איך לויב דיר, טאטע איך בין א איד', והיה מוסיף מילים משלו: 'טאטע איך בין א חסיד', 'טאטע איך בין א ברסלב'ר חסיד'. [אבא, אני מודה לך, אבא אני משבח אותך, אבא אני יהודי. אבא אני חסיד, אבא אני ברסלב'ר חסיד]...

זוהי מעין תמצית דמותו הנפלאה של החסיד ר' שמואל מרדכי קורנבליט ז"ל, אשר מאז נתקרב עוד בימי בחרותו והתחבר עם חסידי ברסלב בפולין והחל לזרוח עליו אור החסידות, נהיה לחסיד ממש, לא רק כמי שיודע חסידות ויודע מה טיבה של חסידות, אלא הוא בעצמו - בכל מאודו - חסיד.

השם 'חסיד' נקנה לו מעבודתו וזיכוכו טבעו, ממידותיו אשר יגע בהם עד נימי נפשו. מידת מסירות הנפש שהיתה לו בלטה כאשר שם נפשו בכפו להשתטח על קברו של רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב באומן שם שהה כמה ימים, וכפי שהתבטא מאוחר יותר שהרגיש שרבינו פתח לו את הדלת רק לאחר ג' ימים. בשהותו בציון נתעלה שם מפעם לפעם בעבודתו ובבטחונו החזק והאמיץ באלקיו.

בשנת תרצ"ו עלה לארץ ישראל עם רעייתו וארבעת ילדיהם. כשהגיעו לירושלים חיפשו מקום מגורים ונדדו ממשפחה למשפחה, וממשפחה לבית הכנסת אורחים ב"מאה שערים" ובסביבתה, עד שמצאו דירה כלשהי, בה נשארו לגור לתקופה קצרה. במקביל פתח חנות בדים ברחבת השוק, ברחוב עונג שבת פינת חוני המעגל, ומכיוון שהחנות הייתה סמוכה לבור, היא כונתה: 'די קלייט אויפן בור' (החנות על הבור). באחת השנים לא מצא דירה, ובמשך כשנתיים התגורר בחנות שנחצתה על ידי וילון לשניים.

אנ"ש היו מכנים את המקום בחיבה "החנות של הרבי", כיוון שבחנות זו היה ר' שמואל מרדכי עורך התבודדות בטעם מתוק ומיוחד ועובד את ה' בצורה מופלאה כיאה לחסיד ברסלב.

החנות היווה משכן לעובדי ה', כאשר החסיד רבי לוי יצחק בנדר היה נכנס לפגוש את ר' שמואל מרדכי, וכן שאר אנ"ש; ר' אליהו חיים רוזין, << המשך בעמ' 20

ליל שישי בבית מדרשו במאה שערים, לפני יותר מיובל שנים.

זה עתה הסתיימה תפילת מעריב, ואנ"ש יורדים אל המרתף שמתחת לביהמ"ד במא"ש, המכונה באותם ימים "מרתף ר' מרדכי לוזער", שמה מקבלים כשישים משפחות מאנ"ש, חלוקה לכבוד שבת שמאורגנת ע"י החסיד ר' שמואל מרדכי קורנבליט, שבמשך כל ימות השבוע עמל על מנת להשיג את הכספים הנדרשים למימונה.

מתוככי החדר הפנימי נשמעים דיבורי שיחה ערבים, כאיש המדבר עם חברו: "אוי שמואל מרדכי, מה יהיה איתך?! ועוד בסגנון הזה.

זר השומע את השיחה, עלול היה לחשוב כי מאן דהוא שופך עליו קיתון של טענות ומענות על לא דבר, אך אנ"ש הרגילים בזה, כבר יודעים כי אין זה אלא ר' שמואל מרדכי בעצמו העומד עתה בעת התבודדות בתמימות ובפשיטות, כאשר הוא מדבר בקול בינו לבין קונו, בדיבורים מתוקים ומעוררים.

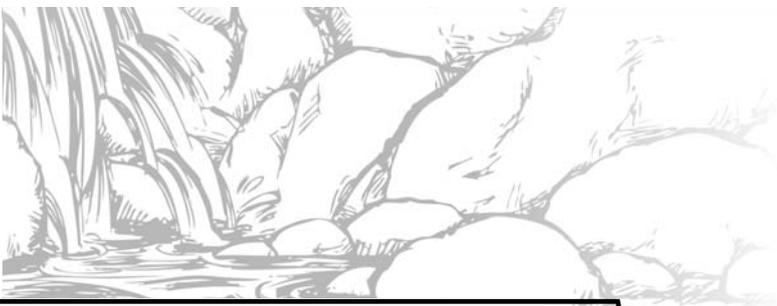
שיחותיו הישירות והאישיות של ר' שמואל מרדכי עם הקב"ה לא נלחשו בפיו בשקט, אדרבא, הן הושמעו בקול ובתום לב, כְּדָבַר איש לרעהו, עד כי עדיין מהדהדות הן באוזני רבים בנועם מתיקותן, באשר ניכרה בהן אמונתו השלימה והתמימה.

בהתבודדות היתה לו עבודה שלימה להזכיר שמות הזקוקים לישועה, ולאחר מכן היה אומר להם: 'איך האב דיך אינזינען גיהאט' [התכוונתי והתפללתי עליך], או כשמישהו לא הרגיש בטוב, היה מבטיח 'איך וועל דיר אינזינען האבן אין די התבודדות' [אני אזכיר אותך בהתבודדות]. כן היה פעמים רבות מתחיל את ההתבודדות בצעקת 'שבעין קלין' אותם היה סופר בתמימות ופשיטות בניגון וכן מיוחד...

כך גם כשהיה מרדים את צאצאיו הפעוטים לשנת הליל, היה ממשיך בעבודת התבודדות כאשר בד בבד עם נענוע העריסה היה עושה התבודדות בבכיות.

לא רק את עצמו היה מחיה עם ההתבודדות, אלא אף היה משפיע על אחרים לקיים עצה נפלאה זו, וכאשר היו מגיעים אנשים לחנות הבדים שלו, היה ר' שמואל מרדכי שואל, כפי שרבי יצחק ברייטער היה שואל: "ברודער לעבן, האסטו שוין געשמעסט היינט מיט דעם מלך?" [אחי יקירי, האם כבר שוחחת היום עם המלך? - כלומר, האם כבר עשית התבודדות היום?] בכך ביקש ר' שמואל מרדכי להשפיע ולעורר את הזולת שגם הוא, כמוהו, ידבר עם המלך.

כן היה כל סדר יומו נמשך ככה בדיבורים חמים אל בוראו. כל היום היה פונה אל ה' ומדבר אליו או מודה לו: 'אוי טאטע זיסער', 'אה טאטע, תודה על התפוח!'. 'אה טאטע, כמה הכול טעים!'.
מעת לעת, היה קם לפתע ממקומו ופוצח בשירה וריקוד, סוחף אחריו כל מי שהיה לידו: 'קום מאכן א ריקוד' [בוא נעשה ריקוד], ואם קיבל בשורה טובה, הוא שוב ביקש שיצאו עמו בריקוד.

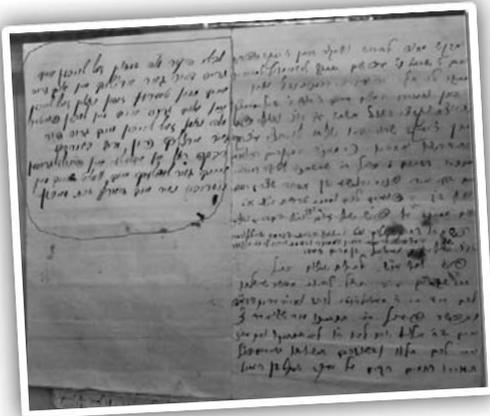

עלה לתרופה

מכתבים מאנ"ש

מכתב מהחסיד ר' געצ'ע ז"ל באומן אל החסיד ר' שמשון בארסקי ז"ל עם הוספות מכת"י בפרסום ראשון

המכתב נשלח לר' שמשון שכלל הנראה הוא היה אז בביקור בארץ ישראל, ואשת ר' שמשון ובני ביתו נשארו באומן, כפי שמוכח בסוף המכתב כאשר אשתו של ר' שמשון כותבת לו באידיש: "לב[ע]לי היקר", וגם: "מיין טייערן זון נת(ו)ן" דהיינו ר' נתן ברסקי שהתגורר בלובלין.

נ"י נסע לקייב ואי"ה יהיו בברדיטשוב ואפשר פערל ג"כ, תמתינו עוד שבוע עד ז' ימים בח' אלול לא ח"ו לא תמתינו ואם עכ"ז יחסר לכם תלוו ו ב ש ו ב כ ס תשלחו ידידכם הנ"ל.

תעוררו רחמים רבים על יעקב יוסף בן רעכיל

לבעלי היקר מו"ה שמשון זאל לייבען,

איך גריס דיר גאר ארצליך, און איך גריס אויך מיין טייערען זוהן נתן זאל לייבען, און אויך גריס איך מיין ליבען פאטער מו"ה נחמן זאל לייבען - איך גריס דיר גאר ארצליך. פון מיר מרים בארסקע.

רבקה רחל און אדעלע און פינולע גריסען אייך גאר ליבלעך.

איך וואלט אייך מיין געשריבן, נאר איך דארף שבת מאכין.

תרגום: לבעלי היקר מו"ה שמשון שיחיה,

אני דורשת בשלומך בלבביות רבה, ואני דורשת גם בשלום בני היקר נתן שיחיה, ואני גם דורשת בשלום אבי האהוב מו"ה נחמן שיחיה - אני דורשת בשלומך בלבביות רבה.

ממני מרים ברסקי

רבקה רחל ואדלע ופינולע דורשים בשלומכם באהבה רבה.

הייתי כותבת יותר, אך אני צריכה להכין לשבת.

בעזה"ת, יום ו' חמשה עשר באב יום שמחה והמתקת כל הדינים מכ"י ומעה"ק.

שלום וישע רב אל כבוד ידידנו ואהובינו נכד עט"ר ר' שמשון נ"י ויופיע ע"ש בנו היקר כמר נתן... יחי' אחדשה"ט.

הנה יום בשורה היום שבהן ב"י יוצאות וחולות בכרמים ע"כ סיבב ה' שהיום נשפע ממרומים 25 ר"כ ע"י העוסקים וחמשה ר"כ בא מידידנו ר' שמואל ייבין יחי' ע"כ תזכרו אותו שם לטובה שמואל בן פיגע תרצה ברו"ג ובנו כמר מאיר אביי בן חנה לרפואת הרגלין כידוע לכם וגם בהאברך הבחור ישראל אביי בן רחל בריינא לא תשכחו כל מצוקותיו בענין החולאת שלו ... כידוע בדבחז"ל תרבו רחמים עליו... וגם ט"ק תביאו משם כי הצמר שבכאן הוא ספק, ותוכלו ליקח מלייבש בן זוסי בהקפה ומכאן תשלחו מחירים, סך הכל 31. ואכתוב עוד הפעם זכור ואל תשכח את כל הדברים האלה אשר ראו עיניך, היינו הרמזים מבנין הישיבה הק' אעפ"י שבנגלה אין ממה לדבר, אעפ"י כ..... ע"כ תעוררו ר"ר מאין הפוגות, עד ישקיף וירא ה' משמים להעלות השכינה היא תושבע"פ היא אמונת ה' ואמונת חכמים ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם מן גלותא והבן, ואבקש מאד לדרוש ולחקור היכן ר' יעקב סופר נ"י ואם ר' ישראל נ"י עוד שם יכתוב לסטאמבול למכיריו שיכתבו לו אולי ידעו, כי רחמנות גדול עליו כי כאן נתעוררו הגדולים דהיינו ר' דוד נ"י ביאליסטוצקי וכיוצא וקבצו בשביל אשתו 25 ר"כ ואולי ידעו היכן ר' יעקב שרוי ה' נשלח לו החצי, ע"כ אבקש שתדרשו אחריו כי מאנ"ש היקרים הוא תזכרו בבתכם מ' אדיל תי' שתשתנה לטובה במידותיה וגם בבני יחידי פנחס יהושע בן אסתר שצריך רפואה וכל ב"ב הידועים לכם ומחמת טרדת ע"רב ש'בת איני יודע אם אמתין על פרישת שלום של זוגותי ובני' ביתו, ותודה לא-ל הם בחיים ושלום.

השאר בחיים ושלום וכט"ו ויישוב הדעת בנחמה בכלל ובפרט בגו"ר. ש"ב המצפה לראות בבנין האמונה והאמת ויהי' לי ג"כ חלק בזה. אליקים געציל בן מרים רעסי

פ"ש לכל אנ"ש לכולם שלום, הנ"ל

אחר שבת ק' אי"ה יכול להיות אפשר שישלחו לכם עוד כי ר' מאטיל

"לקדושים אשר בארץ"

המשך מעמ' 15

החוף. אחד מת, שנים עזבו תיכף את הבית בריאים, והשלשה שכבו ימים אחדים בבית עד שובם לאיתנם".

מיותר לציין כי בימינו אנו, למרות שאמנם נמל יפו סוער כמנהגו, הרי שבעידן הטכנולוגי החדש והציוד החדש בהם מצויידים הסירות והספינות, שוב אין נשקפת סכנה של ממש למפליגים שם. אם כי לפעמים מתקבלת ידיעה על טביעת ספינת דיג קטנה, ע"פ רוב ללא שום נפגעים בנפש.

זו: יפו, חמשה עשר בשבט. במשך השבוע החולף היה סער גדול בים ונשברו אניות משוט ושתי אניות תורן מלאות סחורה, והאניות הגדולות אניות הקטור לא קרבו אל החוף ולא היה לנו לא פוסט' ולא סחורה מעבר לים, אניות תורן אחת מהנשברות עמדה קשורה לחוף הים וינתקנה הרוח וישברנה, וכל אשר בה ירד מצולה אך איש לא היה בה, והאניה השנית באה ממצרים ובה שבעה חובלים ערבים, ובגשתה מול החוף נשברה לרסיסים, וירד אחד החובלים מצולה, והנותרים באו כל עוד נפשם בם אל החוף ויובאו לביה"ח העברי "שער ציון" העומד על

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים

מסע הקודש ח"ב

מקום השלכת יונה הנביא בנמל יפו

במסגרת סדרת המאמרים על המקומות הקדושים המוזכרים במסלולו של רבינו הקדוש לארץ ישראל, נתעכב הפעם על הרגעים הראשונים בהם עמד רבינו על סיפון הספינה והשקיף בעיניו הקדושות לראשונה על אדמת ארץ ישראל עליה מסר נפשו להגיע.

היה זה כאשר הגיעה הספינה מול חוף העיר 'פּו' בה ירדו חלק מהנוסעים. רבינו הקדוש הביע את רצונו לרדת אף הוא, שכן יפו קרובה ביותר לעיר ירושלים, אליה שאף עד מאד להגיע, אולם מראהו האשכנזי, פאותיו הארוכות ושפתו הזרה - הפכו אותו לחשוד בריגול למען צרפת העויינת באותה העת. לא עזרו נסיונות פיוס ובקשות ורבינו נאלץ להשאר על הספינה.

בתוכניתו של רב החובל היתה להשאר לעגון בנמל יפו למשך ימים מספר, בהם גם ימי ראש השנה, אולם למרבה הפלא והמסתורין לא הצליחה הספינה להשליך עוגן, מי הים כאילו יצאו במחול וטלטלו את הספינה בסערה אדירה שאימה להטביעה. רב החובל שהתפלא על כך נענה מחכמי הספרדים כי "קִבְּלָהּ בְּיָדָם אִישׁ מִפִּי אִישׁ שֶׁבָּהּ הַמָּקוֹם נִשְׁלַךְ יוֹנָה בֶּן אֲמִתִּי הַנְּבִיא" - - -

משכך המשיכה הספינה בדרכה לעבר העיר חיפה, בה ירד רבינו מהספינה ודרך את פסיעותיו הראשונות בארץ הקודש "בעיר הקדושה חיפה" שם ביקר במערת אליהו והמשיך במסעו, ועל כך אי"ה במאמרנו הבא.

העיר יפו במקורותינו

העיר יפו נחשבת לאחת הערים העתיקות ביותר בארץ ישראל ונמל יפו הוא אחד הנמלים העתיקים ביותר בעולם. בירושלמי (שקלים כו:): מובא כי בזמן דור אנוש ודור הפלגה רצה הים הגדול להציף את העולם, וכשהגיע לחוף יפו עצר ה' בעדו "עד פה תבוא" (איוב לח, יא). כבר בעת כיבוש יהושע בן נון אנו מוצאים את גבולות נחלת שבט דן (יהושע יט, מז): "וַיְמִי הַיַּרְקוֹן וְהַרְקוֹן עִם הַגְּבֹול מֹול יָפוֹ".

כאשר בנה שלמה המלך את בית המקדש הוא השתמש בעצי הלבנון ששלח לו חירם מלך צור דרך נמל יפו, וכפי ששלח לשלמה לאמר (דהי"ב ב', ט"ו): "וַאֲנַחְנוּ נִכְרַת עֲצִים מִן הַלְּבָנוֹן כָּל צֶרֶף וְנִבְיָאִים לָךְ רַפְסָדוֹת עַל יָם יָפוֹ וְאֲתָהּ תַעֲלֶה אֹתָם יְרוּשָׁלַם". גם בעת בנין הבית השני ע"י עזרא הסופר הובאו עצי הלבנון דרך יפו (עזרא ג', ז'): "וַיִּתְּנוּ כֶסֶף לְחֻצְבִים וְלְחַרְשִׁים וּמְאָכֶל וּמִשְׁתֶּה וְשִׁמֹן לְצִדְנִים וְלְצָרִים לְהָבִיא עֲצֵי אֲרָזִים מִן הַלְּבָנוֹן אֶל יָם יָפוֹא פְרִשִׁיֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עֲלֵיהֶם". עוד אנו מוצאים כי נמל יפו שימש גם להבאת שערי ניקנור, ושם גם אירע הנס כאשר אחד השערים שהושלך בעת ההפלגה לים צף על פני המים עם ההגעה לנמל (תוספתא יומא פ"ב).

בעת מלחמת החשמונאים אירע דבר נורא בעיר כאשר יושבי יפו הנוכרים פיתו את היהודים תושבי העיר לרדת אל האניות שבנמל, כאילו כדי להראותם שאין שום שנאה ביניהם... "ויהי בהיותם בלב ים ויטבעו אותם במצולה וימותו כמאתיים נפש". כששמע יהודה המכבי את הנבלה הנוראה אסף את אנשיו "ויציתו באישון לילה את החוף אשר לעיר באש, וישרפו כל האניות וכל הנמלטים שמה הכו לפי חרב" (ספר חשמונאים ב', י"ב). באותה תקופה נכבשה העיר יפו ע"י

החשמונאים, אולם בעת חורבן הבית השני נהרגו אלפים רבים מיהודי העיר. בהמשך הובאו שבויי יהודה לעבר נמל יפו, ושם הועלו בכח על ספינות הרומאים שגירשו אותם לרומי.

הישוב היהודי ביפו התחדש כבר בעת תקופת הראשונים הקדומה. עדות לכך אנו מוצאים בגט משנת ד' תתל"ז שנמצא בגניזה הקהירית וכתוב בו "במדינת יפו דיתבא על ימא רבא, נחלת בני דן". מאז ועד היום ידע הישוב היהודי עליות ומורדות, ולפני כמאה שנה אף התגוררו בעיר כמה מחסידי ברסלב, ביניהם זקני ר' שמואל מאיר אנשין (שלאחר תקופה חזר לירושלים בהוראת אביו ר' ואכמ"ל) וכן ר' שמואל העשיל פרידמן בעל "תולדות שמואל" ושא"ס, שאף נספה שם בהפצצה בריטית במלחמת העולם הראשונה.

מפטיר יונה

במיוחד נזכרת העיר בסיפורו של הנביא יונה בן אמיטי, אשר אנו נפגשים במעשה זה במנחה של יום הכיפורים, כאשר "מפטיר יונה" נקראת בקרב כלל ישראל בסילודין, לעורר אותנו לתשובה, כפי שעורר יונה הנביא את אנשי נינוה ששבו להשי"ת בכל ליבם.

כדי להבין מה אירע ליונה על הים מול חופי יפו, נביא כאן ראשי פרקים מספר יונה:

ובכן, יונה הנביא מקבל ציווי מהשי"ת "קום לך אל נינוה העיר הגדולה וקרא עליה כי עלתה רעתם לפני". יונה הנביא מנסה לברוח מלפני ה' אל העיר תרשיש, הוא יורד לנמל יפו שם הוא מוצא אניה המפליגה לתרשיש. הוא משלם עבור ההפלגה ויורד אל האניה המפליגה לעבר הים.

נמל יפו בשנת תר"נ

נמל יפו בימינו

בשנת תרל"ח פורסם מאמר "מסע ארץ הקדם" מאת הרב אליעזר גרייבסקי מליברפול שבאנגליה, בו הוא מתאר בססגוניות רבה את הגעתו לנמל יפו "פתאום הופיעה נגד עינינו מגדלי עיר יפו. אכן רוח סערה החל להתחולל על הים והים עשה שחוק מספינתנו עד אשר דמינו כי תתפוצץ לרסיסים. עודני עומד תפוס ברעיוני אשר אולי כמקרה יונה בן אמייתי אשר ירד בים יפו לברוח תרשישה, והרוח החל לרדות באף עוזו נאלץ היה להגיד לפני מרעיו: „עברי אנכי“, ויען כי התיימר בשם „עברי“ השליכוהו הימה, יקרני גם אני, ונבקעה רוחי בקרבי, עד אשר רחם ד' עלינו והסער קם לדממה, והספנים התחילו לירד עוגנה הרחק מן החוף. ספינות דוגות ערביאות התחילו לטוט ולסבב אותנו והספנים התחילו להוריד אותנו מן האניה והובילונו העירה...

"מה עצמה היתה שמחתי בראותי, אשר קרבו אניות-דוגה קטנות להובילנו החוף על גבול ארץ הקדושה (וכמחלוקת ר"י ורבנן בגיטין דף ח' ע"א) ועוד מעט ורגלי ידרכו על אדמת הקודש. מרחוק ראינו את העיר, אך הרוח לא נתננו לטוט מהרה על פני המים, ובכח עוזו הדפינו בגלי תהום וירדפנו בסערתו בלי הפוגה, ופני הים סביבות החוף מכוסים בקצף מי גלים ("שויים"). שאלתי להנוסעים עמדי, מה זאת? והשיבוני לפי תומם, כי קבלה אצל הספרדים, אשר מעת ירד יונה בן אמייתי לברוח תרשישה והושלך פה הימה, מני אז לא ינוח הים מזעפו. אם קבלה היא נקבל...

אחזנו דרכנו דרך שני כפי סלעים גדר מזה וגדר מזה והדרך סגור על מסגר בכפים וצורי חלמיש עד כי אין דרך לעבור רק במשעל צר, ומדי תעבור אניה דרך שם תפול רתת וחלחלה גם על המלחים אשר הסכינו לעבור דרך שם ובכל עת מדי עברם יצעקו לאלהים (אללא לא! אללא

אולם השי"ת שינה את תוכניתו של יונה באמצעות סערה אדירה: "וה' הטיל רוח גדולה אל הים ויהי סער גדול בים והאניה חשבה להשבר". המלחים החלו להשליך לים כלים וחפצים שונים כדי להקל את משא האניה, ואילו יונה עצמו ירד לישון בירכתי הספינה...

לאחר שהגורל נפל על יונה כי הוא זה שאשם בסערה, ולאחר שגילה להם כי "עברי אנכי" ציוה להם שיפילו אותו אל הים ואז ישתוק הים "כי בשלי הסער הגדול הזה". בתחילה לא הסכימו המלחים לעשות זאת אולם לאחר שניסו שוב ושוב לחתור לעבר היבשה ולא הצליחו עקב הסערה בים שהלכה והתגברה, קראו אל ה' ולאחר מכן נשאו את יונה ויטילוהו אל הים, ומיד "ויעמוד הים מזעפו".

האניה הפליגה לדרכה, ואילו יונה הנביא צלל למעמקי הים, שם הזמין לו ה' דג גדול שבלע אותו חיים, בבטנו שהה ג' ימים וג' לילות ולאחר שפלט אותו בלע אותו דג אחר בבטנו כבר היה ליונה דוחק גדול, ושם התחיל לצעוק אל ה' "מבטן שאול שונעתי שמעתי קולי... קל משבריי ונליף עלי עברו", עד שאמר ה' לדג שיקיא אותו אל היבשה, משם הלך יונה אל העיר נינוה והשיב אותם בתשובה כדבר ה'.

הים הסוער ביפו

מאז הושלך יונה הנביא למצולות הים מול חופי יפו, החל הים לסעור ולזעוף, ועד היום הזה ידוע כי חוף יפו הוא מקום מסוכן ומועד לפורענות עבור הספינות המגיעות לעגון שם. וכך מתאר כתב-העת "החבצלת" בשנת תרמ"א: "מי סערה ביפו במספר רוב ימי השנה הנם, בימי החורף יעברו לפעמים שבועות של ימים אשר כל אניה לא תוכל לגשת אל החוף הנורא הזה, וימים אשר תגש האניה ובקושי תוריד אך את חבילות ה'פאסט', ותברח יחד את נוסעיה ומשאותיה, מפחדה פן תנפץ אל אחד הסלעים כמעשים שהיו. לכן יש חברות אניות קטור רבות, אשר אניותיהן מפלסות להן נתיב רבים מחופי תוגרמה ואל חוף יפו לא תגשנה לעולם, ויש סוחרים רבים אשר מסחרם פרץ לרוב בכל המדינות הרחוקות, והם נמנעים מבא בברית מסחר את סוחר יפו מפני סלעי המגור אשר על חופה."

הסכנה הנשקפת לכלי השייט בנמל יפו היא לא רק מחמת הרוחות הסוערות וגלי הים השוצפים וגועשים, אלא גם מחמת הסלעים המשווננים הבולטים מקרקעית הים, ואוי לה לספינה או לסירה שתתנגש אלי סלע באמצע הסערה, העשוי לגרום לה לנזק חמור ואף לשקיעתה למצולות. וכפי שמתאר רב"ז ספיר במכתבו מחודש אייר תרל"ג: "חוף יפו הוא עוד יותר רע, כי בו אין מסתור ומחסה להאניות, כי החוף פרוץ לכל עבריו, והאניות תעמודנה הרחק מאד מאד מהיבשה, למען תוכלנה לברוח על נפשן אם יתנשא רוח מצויה על הים לבלי תדחקם הרוח בהחול אשר מצד אחד של החוף או לנפצם ככלי חרש על הסלעים הנמצאים שם מצד השני".

ואכן כאשר הגיע רבינו לנמל יפו ראה בעיניו את הסכנה וכפי שמשופר בשבחי הר"ן (טו): "והיה בדת הקפיטן להתעכב שם עם הספינה להיות עומד לפוש איזה ימים. ואז היה שני ימים קדם ראש השנה. אך הספינה לא יכלה לעמד שם מחמת גלי הים שרצו להפכה, ולא הועיל שום עצה ותחבולה לזה. והיה הדבר לפלא גדול בעיני הקפיטן. ושאל: מה זה, ועל מה זה? והשיבו החכמים של הספרדים, שנקלה בידם איש מפי איש שבזה המקום נשלף יונה בן אמייתי הנביא. ולא יכלה הספינה לעמד שם אותה הלילה והכרחו לזוז עם הספינה משם."

במשך הדורות אנו מוצאים כי הים המסוכן מוזכר אצל כמה מהנוסעים שעגנו בנמל יפו. בשנת תס"ב עלה לארץ ישראל המקובל רבי אברהם רוויגו, והוא מתאר כיצד דאג בעת ההפלגה שמה תגיע הספינה לנמל מסוכן זה בעיצומו של יום השבת, "ויכריח אותנו בעל הספינה לצאת בשבת, כי היה מתפחד להתעכב באותו הנמל מפני הסכנה, אם יבוא רוח חזק שתשבר הספינה ח"ו, וא"כ נבוא ח"ו לידי חילול שבת".

נמל יפו בשנת תש"י, נראות הספינות הממתניות במרחק עקב הסערות והסלעים

הנוסעים אל תוך העיר יפו, כאשר חלקם נזקקו להמשך טיפול בבתי החולים.

אסונות ימיים נוספים בנמל יפו

לא עברו ימים רבים ובחודש ניסן תרנ"א אניה נוספת נקלעת למצוקה כתוצאה מגלי הים הסוערים ביפו, היתה זו אניית המלחמה הצרפתית 'סיניילאי' שהגיעה מאלכסנדריה ועגנה בשלום בנמל יפו, אולם סערה חזקה שהתגעשה באמצע הלילה שברה את שלשלאות הברזל וניתקה את העוגנים שנפלו לקרקעית הים בעוד הספינה עם האנשים אשר בתוכה נסחפת במהירות ובלי שליטה אל תוך הים. בהמשך הלילה הגלים החזקים הרימו את הספינה והטילוה בכח אל תוך גבעת חול על שפת הים והיא שקעה ונתקעה בתוך החול מבלי יכולת להחליץ.

היות והדבר אירע מיד לאחר טביעת האניה הרוסית, בצירוף העובדה ששוב קרה הדבר בחשכת הלילה, גרמה לשמועה להתפשט כי הספינה התרסקה ואנשיה בסכנה ומוראות ה'ציחאצוף' קם לנגד עיני תושבי יפו. אולם הפעם טעות היתה בידם, הספינה רק נתקעה ולא טבעה. 'טלגרמות' שוגרו אל הנמלים הסמוכים, אניות גדולות התקבצו ואיחדו כוחות וביחד חילצו את הספינה התקועה ששבה לשייט בלב ים.

כשנה ומחצה מאז אירע אסון בנמל יפו, כאשר בתחילת חודש מרחשון תרנ"ג התהפכה סירה 'פלוקה' שהובילה נוסעים שירדו מאניה שהגיעה מביירות, ביניהם כמה וכמה יהודים. וכך מתואר האסון בכתבי העת: "אסון נורא כזה לא יזכרו אפילו הזקנים ביושבי הארץ. מבוא הים ביפו ידוע בלא ידידותו בעת סערה ופעמים רבות קרה כי נהפכה אחת הפלוקות ואנשים אחדים נפלו הימה, אך לרוב הצליחו השטים בעלי הפלוקה למושטם מהמים, ורק לעתים רחוקות קרה כי טבעה נפש אחת או שתיים. אך חמש ועשרים נפש בפעם אחת - זה אסון אשר לא נשמע כמוהו בארצנו".

הממשלה פתחה בחקירה והתברר כי האסון אירע כאשר בדיוק באמצע הים הסוער נעצרה הסירה: כמנהגם הנורא של בעלי הפלוקות פה בעת שהים סוער, עמדו ויחלו לדרוש מקשי היום הנוסעים לשלם להם פי עשרה מהמחיר שהשתוו עמם. ובעת הסכסוכים האלה עם קשי היום הכו גלים והפלוקה נהפכה. כשבוע לאחר האסון מופיעה ידיעה נוספת: "אחדים מבעלי הפלוקה שקרה בה האסון ביפו אסורים בכלא, ואחדים מהם ברחו ונמלטו ולא נתפשו עדיין. הרשות עושה חקירה ודרישה מי חייב בדבר. את הטבועים מצאו כמעט כולם במשך השבוע. בכיס איש יהודי אחד מצאו מאתים נפוליון. אומרים כי האיש הוא מחיפה, והכסף מונח בהפקדות של הממשלה..."

שנת תרנ"ג היתה סוערת למדי, וכך אנו קוראים ידיעה נוספת בשנה >>> המשך בעמ' 12

לא!) וגם אנכי חרדתי לקול הקריאה וימת לבי בקרבי, וכל האנשים אשר נסעו עמדי פנו גם כן מיראה ופחד כי היינו בסכנה גדולה בעברנו בין טורי האבנים האלה. אך תקותנו היתה בד' ובעזר העליון עברנו בשלום" - - -

טביעת האניה הרוסית בשנת תרנ"א

בסיפורי הנוסעים במשך הדורות וכן בעיתונות העתיקה אנו מוצאים שלל אירועים של אסונות, טביעת אוניות והתהפכותם בנמל יפו. אחד האירועים הבולטים ביותר, הוא טביעת האניה הרוסית 'ציחאצוף' בליל י"א אדר א' תרנ"א, כשעל סיפונה כמאה וחמישים איש, ביניהם עשרים נפשות מישראל.

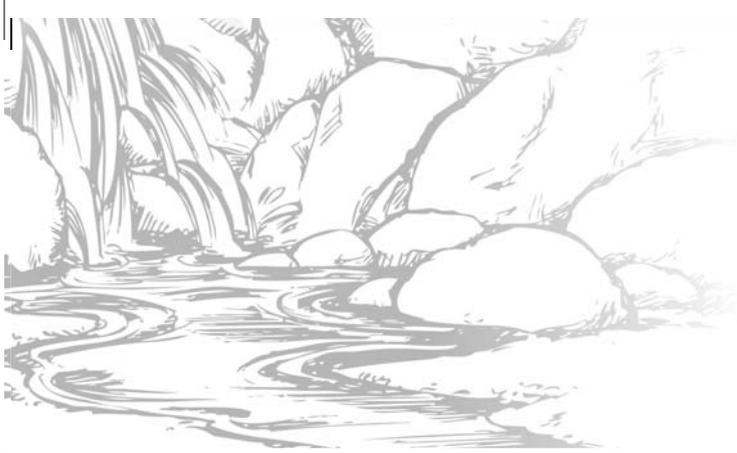
האניה שהגיעה מנמל 'פורט סעידי' שבמצרים באמצע הלילה לא הצליחה לעגון בנמל, הן מחמת הסערה התמידית החזקה והן מחמת ערפל סמיך שכיסה את פני הים. באחת מנסיונות הגישה לחוף נחבטה האניה בשן סלע זקוף שבלט מתוך הים וחור גדול נפער בדפנותיה. כתוצאה מכך התהפכה האניה על צדה כלפי הים, כאשר הנוסעים מנסים להיאחזו על החבלים והחפצים השונים, מתוך זעקות שבר נוראות. עקב המרחק הניכר מהחוף לא הגיעו הצעקות לאזני תושבי העיר שנמו על שנתם. עבר זמן עד שרב החובל הצליח להפעיל את צופר האניה, להשמיע קולות יריה בכלי נשק ואף להדליק אבוקות - ורק אז התעוררו התושבים והחלו בפעולות הצלה נמרצות.

יהודי יפו נכנסו אף הם לעובי הקורה והחלו לפעול למען הצלת עשרים היהודים שנמצאים בספינה ההפוכה בסכנת מוות מוחשית, בבוקרו של יום נשלחו 'טלגרמות' לירושלים. אנו קוראים ידיעה שהתפרסמה באותו יום בירושלים: "זה כשעה אשר העציבה אותנו שמועה תלגרפית מיפו, כי האניה הרוסית טובעת בים הגדול ים התיכון, אצל יפו, ותרב המהומה פעה"ק, ובית הכנסת הגדול בית יעקב נמצא מפה אל פה מבני ישיבת עץ-חיים ושאר אנשי העיר, ובראשם הגה"ג מוהר"ר שמואל סלאנט נ"י והרבנים הגדולים גבאי התלמוד תורה והישיבה הנ"ל, ויתפללו אל ה' ויריעו בחצוצרות וקול שופר כי ירחם ה' ויחליץ את האניה וכל אשר בתוכה ממצולות ים, וכן גם התפללו בבית מדרשו של הגאון הגדול מוהר"ל דיסקין נ"י, ועוד בכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות, וצופים אנחנו להתבשר כי הציל ה' את כל האנשים באי האניה הזאת".

יהודי ירושלים ששיערו כי על הספינה נמצאים כמה מאנשי העיר וקרובי משפחותם, לא נתנו שינה לעיניהם באותו הלילה, עצרות תפילה נערכו, בהם תקעו בשופר להתעוררות תשובה, כדין המבואר בשו"ע לגבי ספינה המטורפת בים, ורק למחרת ביום שישי בבוקר הגיעה הידיעה המרנינה כי כל עשרות היהודים ששהו על הספינה ניצלו ללא פגע בחסדי שמים.

הצלת הנוסעים לא היתה פשוטה כלל וכלל, בתחילה ניסו לשגר 2 סירות 'פלוקה' קטנות אל עבר האניה ההפוכה, הסירות אמנם הגיעו והעמיסו על סיפונם מקצת מן הנוסעים, אולם כאשר ניסו לחתור במים ולגשת לחוף שוב סער ים-יפו כמנהגו, הגלים הגבוהים טלטלו את הסירות הרעועות ואחת מהם התהפכה על פניה כאשר כל האנשים הנשים והטף ששהו בתוכה נפלו אל תוך הים. אחד המלחים הגויים נחבט בסלע תוך כדי ההתהפכות ונהרג במקום. שאר הנוסעים נמשו בחיים ע"י תושבי יפו שחשו לעזרתם והובלו לטיפול רפואי.

בינתיים הצליחו למתוח חבל עפה בין תורן הספינה לאחד הסלעים הסמוך לקו החוף, ולאחר כמה נסיונות החלו הנוסעים להחליק על גבי החבל אחד אחד, כאשר בראשונה הורידו את הנשים והטף, ולאחר מכן הגברים, שכן כל העת ריחפה סכנה מוחשית שמה תתהפך האניה הגדולה על פניה לגמרי אל תוך המים. כך לאחר שעות רבות הובלו כל

דער פען

מכתבים שהתקבלו במערכת

אסרו חג דחג הפסח שנת תשפ"א לפ"ק

לכבוד המו"ל הגליון הנכבד "מימי הנחל" הע"י שלום וברכה!

הגליון האחרון השגתי סמוך ונראה לימי הפסח ונהנתי מאוד בקריאת תוכנו והוסיף לי הרבה לשמחת החג העעל"ט, אשריכם וכה לחי! ועל של עתה באתי להאיר ולהעיר על מאמרו של הר"ר ש.מ. חשין במאמרו הנפלא אודות תולדותיו של הגה"ק מוה"ר נפתלי כץ זצוק"ל, (1) הביא משיש"ק (ח"ג תקצ"ט): שלפני הסתלקותו בשכבו על ערש דוי ליהטה אש סביב מיטתו וברחו כל העומדים מחדרו וכשחזרו כבר היה אחר הסתלקותו.

והי' לי קצת קשה סיפור זה לפי"מ שנפסק בשו"ע יו"ד (סי' שלט ס"ד) שאין רשאי לפרד ממנו כדי שלא תצא נפשו והוא יחיד וכתב הט"ז (שם סק"ג) מפני שהנפש משתוממת בשעה שיוצאה מן הגוף. וא"כ למה צריך אותו צדיק לקבל העונש הזה? אכן בגליון בית יוסף להבה (דושינסקיא) גליון מ"ו מובא: שבשעת פטירתו אמר להוציא כל איש מעליו, ונשאר רק ב' אנשים אשר ראו מחזה אלו' נורא הוד שנתגלה אליהם בעת פטירתו, שהקדים בשלום אבותיו שבאו ללוותו לבית עולמו ע"כ. וא"כ עכ"פ נשאר ב' אנשים לידו בשעת פטירתו וא"ש.

2) בעניין הקמיעות שנתן אותו צדיק. יש לציין מעשה פלא המסופר בספר חוט המשולש, "כשבא זקני ז"ל מרן הגאון רבי עקיבא איגר לכהן פאר בעיר פוזנא, ראה על הקיר ראש צבי גדול עם קרניים וישאל מה זאת, ענו לו כי כשכיהן רבינו בעל הסמיכת חכמים כרב העיר העמיד הראש הזה ושם בתוכו קמיעין, ומני אז לא היתה שריפה ברחוב היהודים, ורעק"א פתח את הקמיעין ובדקן והחזירן, ואף גם בזמנו לא היו שריפות בעיר" עכ"ד.

3) בספר שבחי הבעש"ט השלם (ירושלם תש"נ, עמ' ר"ל) מביא, שהרב דק"ק פולנא (בעל התולדות) היה לו קמיע מהרב רבי נפתלי כ"ץ בעל סמיכת חכמים, והראה אותו הקמיע להבעל שם טוב זצוק"ל, והכיר הבעש"ט בהקמיע שנכתבה בעמדו במקוה ובתענית ע"כ.

4) בענין המובא במאמר הנ"ל: שבדרכו הגיע לאיסטנבול ושמה חרדו לקראתו כל ראשי חכמי הדור ובהיותו שמה הראה נפלאות וכל העם ענו אחריו מקודש וכו' ולמרבה הצער נחלה שם ונסתלק לבית עולמו וכו' עיי"ש, ויש לציין לזה מש"כ רביז"ל בליקו"מ (סי' רי"ח): ומזה היה הסתלקות צדיק גדול מאוד שפתאום רצה לנסוע לאר"י וכו'. והיה פרסום גדול, ונסתלק באותו הדרך וכו' וזה מרמז על בעל "סמיכת חכמים" כידוע,

ואחתום מכתבי בכל חותמי ברכה והצלחה, שתמשיכו במפעלכם החשוב מתוך שמחה ונחת תדירא, ונזכה לעלות לציון ברנה, בביתא גוא"צ בקרוב הימים אכ"ר

כעתירת וברכת

אברהם שלום שישא

פעיה"ק ת"ו

כבוד הני גברא יקירא המתעסקים בקדשים בהפצת מימי הנחל הנובע, עורכי הגליון הנפלא "מימי הנחל" הע"י.

ראשית אביע בזה את הכרתי הטוב על כל פעלכם הטובות. והנה בגליון האחרון "מימי הנחל" פסח ש.ז. בתוך המאמר בעניני הדו"ד לגבי סוגיית החובות השתרבבה טעות היסטורית אשר ראוי לתקנה, והוא מה שנכתב שהרה"ח ר' נ"צ קניג זצ"ל אמר בשם הרה"ח ר"מ בורשטיין זצ"ל בענין העצה לצבור בקופה כסף להוצאות הנסיעה לאומן. אך למעשה מעשה שהיה כך היה שבכינוס הראשון שאורגן לקראת הנסיעה לאומן לימי ר"ה ע"י "הוועד העולמי דחסידי ברסלב", בתוך הדרשנים והרבנים שכובדו לדבר ולהשפיע מטובם לאחרים, כובד גם הרה"ח ר' משה בורשטיין ולפליאת הציבור נענה לבקשת הציבור שלא כהרגלו ונעמד על רגליו לישא את דבריו, וכך היו דבריו הקצרים:

"למרות שמעולם לא דיברתי ברבים, אך כעת מרגיש אני שהגיע הזמן לחרוג ממנהגי למען תועלת הרבים, ואספר מה שהיה נהוג אצלינו בפולין שכשהתאפשר הדבר לנסוע לאומן היו נוהגים להקצות קופה מיוחדת למטרה זו ובכל יום נהגו לשלשל לשם כמה מטבעות, ובבוא הימים הקרובים להרשמה לנסיעה לר"ה, היו פותחים את הקופה ואז היה לנו בידינו את כל הכסף הנצרך למען הנסיעה מבלי להזדקק לחובות ח"ו", ובכן "סיים בהמלצה שמהראוי להמשיך במנהג זה אשר בוודאי יקל על כל אחד בהוצאות המרובות של הנסיעה".

בברכת שיאיר לנו "אור בהירות הנסיעה" ושנוכה לכל תיקוני הצדיק

א.מ.

לעורכים היקרים של הגליון הנעלה 'מימי הנחל'

שלום וברכה.

נהייתי מאוד מפרסום המכתב של ר' שמואל העשל פרידמן לסבי ר' שמואל מאיר אנשין.

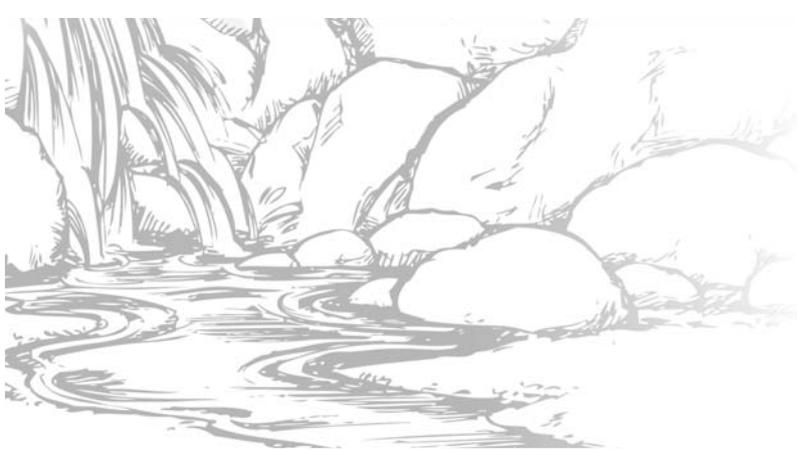
אך ברצוני להעיר שתי הערות:

בקטע שבו כותב ר' שמואל העשל על בעל בית הדפוס שמוכן לקבל עובדים אחרי ה'משך' - הכוונה לחודש 'מוחארם' המוסלמי שבו היתה מסתיימת שנת השכירות החוקית והיו צריכים 'למשוך', היינו לעזוב לדירה אחרת. לכן נקרא חודש זה 'משך' (בפי בני הישוב הישן: מיישאך).

בקטע שבו מדובר על העובדים בבית הדפוס שחלק מהם עובדים עם 'איטלען' - הכוונה שהם חובשים כיפות (צ"ל היטלען) ואין הכוונה לאיטלקים כפי שסבר המתרגם.

בברכת הצלחה

נתן אנשין

נקודת החבר

לקבל דין מן דין

ר' נחמן זאב גרשון קניגסהפר - הר יונה

האמונה – היסוד של כל התורה

והצדיק מקיים "ותקם בעוד לילה" ומחזק ומלמד אותנו בכוחו הגדול כבר היום, בתוך שכנת לילה, לא לוותר, 'אקומה נא ואסובבה בעיר.. אבקשה את שאהבה נפשי', להילחם ולחזור ולחפש אחר אור האמונה, ע"י העצה הזאת בעצמה להאריך אף על כל המחשבות והבלבולים והספיקות, ולא להביט עליהם ולא להתבלבל מהם אלא להתחזק באמונה תמימה לרצות את השי"ת איך שהוא ברצונות וכיסופים חדשים, עוד קצת ועוד קצת, שעל ידי זה נבנית האמונה מעט מעט, עד שזוכים לצאת לגמרי מהעצבות והעצלות ולזכות לשמחה.

וכאשר עומדים אנו בימי הספירה, סמוך ונראה ליום קבלת התורה, נביא מדברי רבי נתן שמביא מהזוהר הק' על ספירת העומר שזה 'בדיקו דאשת חיל', שבודקים אותנו אם נזכה להחזיק מעמד ולהתחזק ברצונות וכיסופים דוקא עכשיו מתוך החושך, בזמן שלא מאיר, וזה עצמו בונה כלים לקבל את התורה - לקבל את האור בתוך כלי באופן ראוי, שזה דבר שרק עם ישראל יכולים. ולכן כשהשי"ת סיבב אצל אומות העולם לתת להם את התורה, שאלו מה כתוב בה ולא רצו לקבל, ולענייננו הכוונה שאמרו 'זה לא בשבילנו', כי גוי לא יודע להחזיק מעמד ולחפש את ה' בחושך, אבל יהודי הוא הרי ענין אחר, ואינו שואל מה כתוב בה, אלא תיכף מוכן לקבל על עצמו את התורה הקדושה, וכבר מחכה וממתין וסופר בכל הימים של הריחוק, הגם שלא רואה כלום, וזוכה ע"י זה לבנות את האמונה.

ואעתיק מהזוהר הקדוש הידוע בפרשת שמות וז"ל: "רבי שמעון זקף ידיו ובכה, ואמר, ווי מאן דיזדמן בההוא זמנא, וזקא חולקיה מאן דיזדמן וישתכח בההוא זמנא... זקא מאן דיזדמן וישתכח בההוא זמנא, בגין דההוא דיתקיים בההוא זמנא במהימנותא, זכה לההוא נהירו דחדוה דמלכא. ועל ההוא זמנא כתיב, (זכריה י"ג) וצרפתים כצרוף את הכסף ובחנתים כבחון את הזהב וגו'". ובתרגום ללשה"ק: רבי שמעון הרים ידיו, ובכה ואמר, אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן... אשרי מי שיזדמן וימצא באותו הזמן - משום שאותו שיעמד באותו זמן באמונה, זכה לאותו אור של שמחת המלך, ועל אותו זמן כתוב (זכריה יג) וצרפתים כצרוף את הכסף ובחנתים כבחון את הזהב וגו'.

ובאמת מי שמתכל כעת - בעקבתא דמשיחא - בגשמיות יש ב"ה כל טוב בשפע ועיקר המלחמה היא ברוחניות על האמונה הקדושה, שמנסים להפיל ולייאש אותנו מהאמונה, ואשרינו שב"ה יש לנו תיקון אמיתי ע"י הצדיקים הקדושים רשב"י ורביה"ק שמכניסים בנו להחזיק באמונה הקדושה ולהאריך אף על הכל.

בתורה קנ"ה מגלה רביה"ק את היסוד של אריכות אפיים, שעל ידי אמונה זוכים לאריכות אפיים ולבטל את החרון אף שנמשך מעבודה זרה כי 'כל זמן שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם', שהוא ענין של קוצר רוח, היפך מאריכות אפיים. וזה לשון רבינו: "היינו שזוכה על ידי אמונה לאריכות אפיים, שיאריך אפו על כל דבר בלבול ומניעה שעובר עליו בתפלתו ועבודתו, שישבול הכל, ולא יתעצב ולא יתעצל על ידי זה כלל, רק יעצור רוחו ולא יכפת ליה כלל, ויעשה את שלו בעבודתו, ויעבור על הכל, ולא יחוש על כל הבלבולים והמניעות כלל. שכל זה הוא בחינת ארך אפים שזוכין על ידי אמונה, שהוא בחינת כח הגודל וכח הצומח. כי על ידי זה הוא גדל וצומח ומצליח בעבודתו, כי לא יוכל לבלבלו שום מונע להפילו בעצבות ועצלות חס ושלום, ולמנעו על ידי זה, חס ושלום, רק יעשה את שלו בזריזות ושמחה, ולא יסתכל על כל הבלבולים כלל".

ובאמת כל היהדות והעבודה של כל יהודי בכל יום תלוי באמונה, שזה כוח הגודל וכוח הצומח - זה מה שנותן כוח ליהודי לגדול ולצמוח ולהצליח לעבוד את ה', כמו שאומר רבי נתן (הל' גילוח ג אות ח): כל המלחמות וכל הנסיונות שיש להאדם בעבודת ה' יתברך, אי אפשר לנצח שום מלחמה ולעמד בנסיון כי אם על ידי האמונה הקדושה... והכלל... שהאמונה הקדושה היא עקר ויסוד כל התורה כלה, ורק על ידה יכולין לנכס לשערי הקדושה ולנצח כל המלחמות שיש להאדם בעבודת ה' יתברך.

כך גם בכלליות עם ישראל, כל הגאולה היא ע"י אור האמונה, כמו שממשיך ר' נתן שם: "והנביא כשראה ארץ הגלות לא היה לו תקנה לצאת משם כי אם על-ידי האמונה... כי הנביא ראה שבסוף הגלות בעקבא דמשיחא יתגבר הבעל דבר והסטרך אחרא ביותר ויהיה קשה להאדם לנצחו, על-כן אמר שאין תקנה לצאת מהגלות כי אם על-ידי בחינה זאת שהיא האמונה הקדושה, שמי שהיה חזק בהאמונה, בודאי יזכה לנצח המלחמה ויצא מן הגלות בודאי".

ובזה נצא מהגלות, כאשר משיח צדקנו יאיר את אור האמונה לכל יהודי ועל ידי זה יצא מהגלות. אולם בכל זאת, עיקר המעלה זה דוקא כעת בשעת הגלות שדומה לחשכת לילה, והבעל דבר מכניס בכל יום ספקות וקרירות ומחשבות של ייאוש שמקררים את האדם מאמונה ומונעים מלבוא ולדבר ולהתבודד לפני ה' בפרט, ומכל עבודת ה' בכלל, שזה בעצמו חיסרון האמונה שגורם ש"אין לו פח הגודל וכח הצומח, ואזי... יש לו עצבות ועצלות וכבדות, והוא נרקב ממש" (ורבי נתן אומר שהספקות והמחשבות הם כמו תולעת שמכניס הבע"ד בלב האדם להרחיק ולייאש ח"ו).

מכתב מאת אנשי שלומינו בעיר קראקא

לחזק את ההתקשרות לרביה"ק ע"י התאספות בחבורה

עת כי מלא כל הארץ כבודו ולהתעורר עי"ז בבחי' הקיצו ורננו שוכני עפר כי ה' ער הנה לא ינום ולא ישן ומעורר ישנים ומקיץ נרדמים.

וזה עיקר ההתחזקות בזה העולם ובפרט בעת האחרון הזה שהלילה פרשה גדפהא אזי מסתמין תרעין דג"ע ואז צריכין להתחזק רק בכה האמונה שהיא בחי' מטרינותא כדאיתא בזוה"ק בא חבקוק והעמידן על אחת, צדיק באמונתו יחי' וזה הענין שישראל מונין ללבנה, כי

והעיקר לזכור מתכליתינו תכלית

הנצחי ולידע ולהודיע על מה

אתאנו לעלמא דא. וכל זאת אי

אפשר רק ע"י כחות המשותפים

וע"י קיבוץ והתחזקות נפלא

ע"ש דעת רבינו הק' שיאיר כ"א

בחבירו ונקבל דין מן דין

עיקר התחזקותינו בדור האחרון הזה הוא רק ע"י האמונה להאמין בהשי"ת שמלכה"כ ולהאמין בצדיקו האמתיים וגם להאמין בהחברים המקורבים להצדיק האמתי וגם להאמין בעצמינו שגם אנחנו השפלים והירודים מאד מאד שבזה העולם ע"י דייקא יתגלה אלקותו ית' בכל העולמות, אך צריכין לדלג על ההרים ולקפוץ על הגבעות שהם המניעות והעיכובים והסכסוכים שמעכבין הדרך מלהתקרב להשי"ת, כי היצה"ר נדמה כהר ובפרט מי שכבר נכשל כמו שנכשל, השי"ת יעזור מעתה אך הקב"ה מדלג על כולם כי דודי עומד אחר כתלינו שהם מחיצות המפסיקים ורובי הגשמיות של כ"א, אבל באמת אפילו מחיצות ברזל אינו מפסקת כדאי' בת"ז כי השי"ת מציץ מן החרכים וכו' ענה

בעזהשי"ת יום ג' לס' לו שמענו" תרפ"ט, פה קראקא, יצ"ו.

שלום שלום לרחוק ולקרוב לכבוד אנ"ש היקרים מפז ומפנינים ירו"ש. האוחזים ודבקים בעץ החיים אשריהם ואשרי חלקם נדיבי עם ה' אשר בק"ק לובלין יצו ה' את הברכה אתם ויצליחו ככל אשר יפנו ויזכו מעתה להתקרב להשי"ת ולתורתו כאמת עפ"י כל הדרכים והעצות העמוקות הנפלאים והנוראים אשר שאבנו ממעיני הישועה עד אשר יפקחו עיניהם ויזכו לראות נעימת חלקם, לטעום צוף דבש אמרי נועם מתיקת קדושת תורתו הק' וליך באורחותיו כל ימי חייהם לעולם עדי יזכו לחזות בנועם ה', ולבקר בהיכלו בזה ובבא לנצח אכ"ר.

עד הנה עזרנו רחמיו שזכינו לקבץ עצמינו וללקט נקודות טובות של נפשות הכשרים המשתוקקים לעבוד ה' בכל לבביהם עפ"י דרכי עצות עמוקות מאדמו"ר וצלה"ה זי"ע ועכ"י ולכנוס תחת כנפיו הק' והטהורים ולהיקרא על שמו הק' ברסלבער חסידים לב בשר ולהסיר מעצמינו לב האבן נפש הבהמיות ובמקומה ליתן ולהכניס בלבנו לב בשר ונפש השכליות והמתאות לעבודת השי"ת, אשר כידוע שזה אי אפשר רק על ידי התקבצות הרבה חברים וכחות המתאחדים לדעת זה, כדי לקבל דין מן דין ואיש לרעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק. ובאמת חברים ואחים! אי אפשר ללחום מלחמתה של תורה ומצות כנגד הס"א המתפשט כ"כ נגדינו ברוב תחבולותיו תמיד.

ובפרט בעת האחרון הזה אשר ההפקרות והחפשיות נתפשטה בעזות כ"כ והרבה חללים הפילה וכמעט אין בית אשר אין שם מת, אשר על זה נבאו כל נביאינו וקדושינו אשר קראום בלשונם חבלי משיח, כי זה עיקר החבלה והצרה אשר נפשותינו נטבעו ביון מצולה ורפש וטיט ואין צרה כצרת הנפש ר"ל, ומי יודע מה היה נעשה לולא דעת רבינו הק' אשר מעורר אותנו בתוך החושך והאפל הזה לחזק לבבנו ולהציל אותנו מני האורב הזה היושב בחדרי חדרים וגם באיתגלי אצל כאו"א והעיקר לזכור מתכליתינו תכלית הנצחי ולידע ולהודיע על מה אתאנו לעלמא דא. וכל זאת אי אפשר רק ע"י כחות המשותפים וע"י קיבוץ והתחזקות נפלא ע"ש דעת רבינו הק' שיאיר כ"א בחבירו ונקבל דין מן דין לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו ולהמשיך הארת בן ותלמיד לידע בכל

הי כרבור!

וועט שוין סלאין ביז משיח וועט ווערט
משיח וועט ווערט

מורשת הנחל

ע"ש רביה"ק הנגמ"ח מברסלב זצ"ל

יונגערמאן.
קבע לך
חבורה
שבועית.
"איש כשר
הוא
ענין אחר
לגמרי!"

וע"כ בואו אחים לעזרתינו לעזרת ה' לעזרת עיר בגבורים לעזרת כבוד רבינו הק' ולעזרת נפשינו ונפשיכם ונפש בניכם, בואו כולכם יחד מכל עריכם כל מי שנחשב בין אנ"ש ורוצה לקרב עצמו לדעת הק' הזה לבל יחסר שום איש מכם על ש"ק פ' ויגש, כי האסיפה נועדה להיות במוש"ק ויגש שאז הלולא דמורינו ר' נתן זצלה"ה ובו מת עזרא הסופר ואז ניתן לתקן ולהציל עצמינו מתורה יונית ומטריף פסול שנתפשטה היום כ"כ. וזה לעומת זה נגד אסיפותיהם וקרחיהם הרעים מוכרחים אנחנו להתאסף בשם ה' ובשם תורתו הק' ובכח קדושת אדמו"ר ותלמידו הק' להפיץ דעת רבינו הק' בערי גאליציע כדי להנצל מהסכנה הפורחת הזאת והיות שבמדינת גאליציע עדיין מעט נעשה בשביל הפצת דעת רבינו הק', ע"כ חוב קדוש מוטל על כ"א מאנ"ש שיחי' לבוא אלינו ולבלי להפקד שום איש. ותשועה ברוב יועץ ואין לשער גודל היקרות והזכות שנוכל לזכות עי"ז בגו"ר בזה ובבא ובז"ז נזכה לראות בנהמת ציון וירושלים במהב"י אכ"ר.

בלב מלא תקוה שכולכם תחרדו לבוא אלינו על ש"ק הנ"ל, מברכים אנחנו לקראת בואכם לשלום, שלום בממונכם שלום בגופכם שלום בנפשכם בשם הקיבוץ דחסידי ברסלב דפה עיר קראקא יצ"ו, אברהם וואלדינגער ישראל שטייגר, סופר סת"ם ומבקשים אנחנו מאת כאנ"ש להודיענו קודם בואם כדי שנדע כמה להכין אש"ל עבורכם. מקום בית תפלתינו -ומאוינצא נומר 9 פארטיער

הערה: ידוע לכל אנ"ש מה שאמר רבינו הק' שמניעות הממון אינה מניעה כלל, ועיקר היא רק מניעת המוח. וזכרו זאת היטב במוחכם בזכרון חזק, ובעזה"ש יתוקן המניעה הזאת בין אנ"ש דפה, כי אנן בחביבותא תלי' מלתא, אשרינו אשרינו.

דודי ואמר לי קומי לך. ועכ"ז רוצה המרירות לעכב ולהתנכר.

אבל כבר זכינו להתקרב לאיש שלם כזה שממתיק הכל ומתקן הכל, ע"כ חוב על כ"א שרוצה להחיות בעולם הזה ולטעום מהחיים הנצחיים חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים ולקשר עצמו בקשר של קיימא בקשר חזק לדעת הק' הזה להרבי כזה שהאיר לנו בחושך גדול כזה האור המזוקק שזו נקודת האמת ואמרות טהורות בשבעה משיבי טעם ולסמוך על כוחו הגדול כמו שאמר בזה"ל דיפיט אויף מיין כח. ע"כ אחים אהובים, מאחר שהמלך זקן וכסיל אינו שומע בל זאת וחותר ומתגרה עדיין כמו שמתגרה ומודיע מחדש שטויות ישנים, צריכים אנחנו להתגבר ולהאמין מחדש וללחום כנגדו, כי מלחמה כזו סוררת מימות בריאת העולם ובפרט בעת האחרונה שיש אפערביטערטער קאמפף בין הקדושה לצד שכנגדה, ובפרט הוא רודף ורוצה להאביד את דעת רבינו הק' והנורא ואת כל המקושרים והמקורבים לו ומאויבי תחכמינו, כדי לחזק עצמינו ולעמוד בהן, אין ניצל צו ווערין פין די בהלה ורדיפות דארפין מיר מיך צו שטעלין נעבין דעם מענש - והאיש הוא הצדיק האמת, וועט מען פין אללעם ניצול ווערין (כמובא בס' ספורי מעשיות מעשה מבן מלך ושפחה שנחלפו בסופו).

ע"כ אחר ישוב הדעת רב באנו להחלטה בהסכמת כאנ"ש דפה לקרוא "אסיפה כללית" מכל אנ"ש מערי גאליציע ומערים הסמוכים לעירינו קראקא יצ"ו איה"ש "ביום עשרה בטבת" ביום הלולא של מורינו ר' נתן זצלה"ה. כדי לטכס עצה ויחדיו נמתיק סוד איך לחזק עצמינו לבל נישן ימינו ה"ו ואיך להפיץ דעת רבינו הק' במדינותינו כדי להציל עצמינו ונפש בנינו ובנותינו ונפש כלל ישראל מהמגיפה הרוחנית השוררת כ"כ כ"כ ובטוחים אנחנו בכה קדושת אדמו"ר אור האורות רבינו הק' והנורא הנגמ"ח מברסלב זי"ע שיגמור ה' את כל דעותינו לטובה.

שבת התאחדות והתעלות באתרא קדישא מירון פרשת חוקת הבעל"ט

"הכבשן"

<< המשך מעמ' 11

ר' יחיאל גרינוולד, ר' שמואל הורביץ, ר' ועלוויל חשין, ר' שמחה בונים קאלושינער, ר' דוד כוכב לב ואחרים.

כן היו רבים שהיו מתגוררים אצלו עד שמצאו מגורים משלהם, ביניהם החסיד ר' בן ציון אפטר.

עד שנותיו האחרונות לא עבר עליו חצות לילה בלי לבכות ולקונן במר נפשו על חורבן ירושלים.

במיוחד הצטיין במידת החסד, שהיתה חלק בלתי נפרד ממפעל חייו, כאשר הוא עובד קשות בזיעת אפיים לגייס כספים עבורו כד. היה מכתת את רגליו עבור נדכאים ומחוסרי אונים, רבים וגדולים היו מפליאים עד כמה היה מרגיש ומצטער בצער הזולת, ועד ימיו האחרונים ממש היה עסוק בחסד. היה קם לפנות בוקר בזריזות ומסירות נפש על אנושית, טובל במקווה, מתפלל וותיקין ולאחר מכן עובר בבתי הכנסת לאסוף צדקה. את הכסף הוא חילק לכבוד שבת לרבים מאנ"ש שכל הווייתם הייתה עבודת ה', ורק בזכותו היה להם במה לעשות שבת... לכבוד החגים היה מגדיל סכום התמיכה, וכשלא הספיק הכסף שבידו, היה לווה מקרוביו, ואוסף שוב צדקה כדי להחזיר את חובו.

לבנו היה רכב והוא היה מסיעו לפנות בוקר לשערי חסד, שם אסף צדקה, ולאחר מכן פנה גם לבית המדרש של גור. האדמו"ר ה"בית ישראל" לא נתן לאף אחד כסף ביד, אלא העבירו על ידי בן משפחה שעמד לצדו. היחיד שהרבי נתן (תמיד) כסף בידו, היה ר' שמואל מרדכי, כי הרבי הכיר אותו היטב, וידע שהוא עובד ה', שהוא כבר אחרי מקווה ואחרי תפילה.

ר' שמואל מרדכי שימש כ'מתחיל' בקיבוץ בראש השנה באיטיות ובמתנות. בעת שפתחו את ביהכ"נ של אנ"ש ברחוב עונג שבת (ראה

מדור "המנין

שלכם", מימי

הנחל גליון

מ"א) מינה אותו

ר' אליהו חיים

רוזין לשמש

כגבאי ביהכ"נ,

כאשר ר' שמואל

מרדכי ממלא את

תפקידו בנאמנות

ובמסירות, עד

עלות ר' לוי

יצחק בנדר לא".

ר' שמואל מרדכי

ב"ר צבי אריה

קורנבליט,

נלב"ע ט"ז שבט

תשל"ז ונטמן

בהר הזיתים

בירושלים, סמוך

להרה"ח רבי בן

ציון אפטר ז"ל.

שאלה ב:

אני מגיע להתבודדות, צועק ומתחנן, מדבר ומודה, אבל איך מגיעים על ידי התבודדות לעצה והנהגה נכונה למעשה בכל הבעיות שלי, שעליהם צעקתי ודיברתי?

הר"ר שמעון צבי שפירא:

התבודדות – זמן של ישוב הדעת

זה ברור שצריך להתרכז ולהשתדל שהתבודדות יברר ויישב אותנו כדת מה לעשות, לחתור לאן שהוא, כמה שדיברנו שהתבודדות זה ענין שלב, הרי שהוא בא בשביל לעשות לו דרך, ר' לוי"צ ועוד מאנ"ש היו אומרים, זה היה השפה, כשדברו מהתבודדות הם קראו לזה הזמן של יישוב הדעת, ליישב עצמו, כמו שרואים בסיפורי מעשיות "ויישוב עצמו", ולכן כמו שמבואר גם בדברי ר' נתן לא תמיד ההתבודדות צריך להתחיל מיד עם דיבורים, לפעמים יש כזה סדר של להתחיל לדבר, אבל הרבה פעמים יש כזה מושג להתיישב ולהתחיל לחשוב; היכן אני בעולם, מה קורה איתי, למה נוצרתי, מה רוצים ממני.

הנהגה של לכתחילה

ברור שיש כזה מושג של מחשבה גם כן, ומשמע מ' נתן שזו הדרך גם כשיש דיבורים, לפעמים זה הפוך שאם יתחיל לחשוב ולהתיישב במקום להתחיל לדבר מה שנמצא על לבו, הוא יירדם ויסיח דעת, לכן א"א להגיד לכל פעם אותה הנהגה בענין זה, אבל ברור שלכתחילה צריך לגשת להתבודדות באופן של ריכוז, ר' נתן ברנש"י שפירא דיבר פעם, ואמר שהבעל דבר עושה עם האדם 23 שעות התבודדות, חשבון נפש וכו', וכשמגיע להתבודדות הוא שוכח מהכל ואין לו דיבורים, כל היום הוא חי במצב של התבודדות וכשמגיע להתבודדות שוכח הכל, לכן בודאי כן ראוי וכדאי שכשמגיע להתבודדות יהיה במחשבה על המעט לעת האחרון מה היה כאן, הרי עוברים על אנשים כל מיני מעברים וענינים וממשיכים הלאה כלא היה, אבל כשניגשים להתבודדות באופן כזה, הרי ידוע מהחפץ חיים שאמר על הגמרא שאמר שמואל "אנא חלא בר חמרא דאבא סייר נכסיה תרי זמני ביומא ואנא חדא זמנא", ואמר הח"ח כי אם יש לאדם איזה עסק באם יתן לעסק להתנהל בלי חשבון, יתכן שיביא סחורה שאין לה קונים, ולעומת זאת לא יביא סחורה הנצרך מאוד וכל אחד מחפש אחריה, ועל כן צריך לזה יישוב הדעת.

מצד אחד דיברנו בשאלה הקודמת את הענין שלפעמים אין ישוב הדעת וצריך לפטפט לדבר ולצעוק איך שזה, אפילו בלי יישוב הדעת, ומצד שני לכתחילה יש מושג של ליישב עצמו, וכמו שכבר אמר ר' יעקב נתן שיש ימים כאלה ויש ימים כאלה, וברגע שהתבודדות קבועה מידי יום בימו יגיע לכל מה שצריך, לעובדא למעשה, לכתחילה צריך ליישב עצמו ולחשב דרכיו איך ומה עבר עליו היום ואיך משפרים וכו', ושאר עניני יישוב הדעת אצל כל אחד היום ואיך הנצרכים לו, וכך בכמה דברים יראה ויבין כמה יש לי להודות על דא ועל הא, כמה אני צריך פה ושם לתקן, כמה דברים שחשבתי שבהם אני בסדר גמור וצדיק נסתר, ופתאום רואים שזה לא בדיק, כמו שרבינו אומר בתורה ו' אוכיחך ואערכה לעיניך, תפתח תדפדף, תסתכל תראה מה קורה פה,

בס"ד

השיעור היומי
בספה"ק
"עלים לתרופה"
בקול "מורשת הנחל"
מפי הר"ר נתן יוסף בורשטיין
02-502-6343
שלוחה 1<3<1

אסור לזוטר על
התרופה היומית

מתוך הדיבורים להשי"ת, כל אחד יכול לראות את זה, לפעמים צריך איזה עצה איך להתנהג עם חבר או כל אחד אחר, ואין יודעים שום עצה, אז צועקים לה' הורני ה' וכו', אבל לפעמים יש כמה צדדים

וכל זה מדברים לה' מה אני יעשה אתו אתו כך או כך באופן כזה או כזה, בטלפון או פנים בפנים, וכו' והרבה פעמים בתוך ההתבודדות יוצא שהרבה צדדים שבלבלו אותך מקודם מתבררים להיות בלתי נכונים ורלוונטיים, ולפעמים ה' מכוון אותך להגיע אל האמת הברור בענין זה.

העצה יכולה להיות בכמה אופנים

לעומת זאת נקודה נוספת, שצריך לדעת ש'עצה' לא מוכרחת להיות תמיד שיוצאים מהתבודדות בעצה ברורה, הרי אין לנו בת קול בדורינו לאנשים כערכנו, אלא מה הוא הדרך שה' נותן תשובה למתבודד, זה יכול להיות בכמה אופנים, לפעמים בדיוק אחרי שהתבודדת על זה ובקשת מה' עצה נכונה, מזמין לך ה' שתדבר עם מישהו ובאת לידי הכרעה, או שלפעמים בדיוק פתחת ספר או ליקוטי מוהר"ן וכדו' ונפתח בדיוק בדברים מכוונים לעצה נכונה.

יש מעשה בימי התלאות שמשה חניקעס היה בציון רבינו וכשיצא נפל לו פסוק זרעו לכם לצדקה והבין שאם הוא רוצה להביא בנים יפזר ממונו לצדקה, אבל ברוב הפעמים, עיקר העצה נכונה אינה מאירה באופן כזה אלא בפשיטות גמור שצועקים הדריכני באמתך ויוצאים בלי שום תשובה, ולפעמים שבורים מזה שלא יצא עם שום דבר ברור, אבל באמת כן התברר, אם לפעמים אחר ההתבודדות יאיר לו יותר אם זה נכון או זה נכון יותר, וחופץ מזה לפעמים ה' פותר את הבעיה בלי שתצטרך לעצה.

לדוגמה כשאחד מבקש בהתבודדות על התמדה, והשי"ת מסבב ומזמין לו חברותא טוב ונכנס להתמדה בלי לקשר זאת להתבודדות של אז, או שבדיוק היה אצל כינוס שעוררו על התמדה באופן שלקח את עצמו לזה, והוא אינו מקשר שזה תוצאה מאותם שעות התבודדות בלי טעם ובלי עצה שפעל אז, סיפר לי אחד מאנ"ש שפעם היה 'ערוץ ברסלב' שההוא היה לו יד ושם בענין זה והיו לו הרבה צדדים ובלבולים אם להמשיך בזה או לחדול, וסיפר שהוא אמר לה' בהתבודדות, רבש"ע אני אין לי בזה שום עצה ויישוב הדעת נכונה, ואיני יודע אפילו לפרט בזה, לכן אני מבקש ממך שאתה תנהל את זה באופן שיהיה רק כרצונך, ואם רצונך שזה ימשיך עשה מה שתעשה שזה ימשיך ואם לאו עשה מה שתעשה באופן שזה ייפסק, לבסוף כשנפסק הענין על ידי איזה סיבה מאת ה' הוא ראה בזה כתשובה ישירה מאת ה', באופן שהוא אפילו לא צריך לקום ולקיים העצה, אלא הכל כלול ביד ה' גם העצה וגם קיום העצה, בקיצור הרבה שלוחים למקום, או שה' ישלח לך עצה או שיעשה שלא תצטרך לעצה, והישועה בודאי תבוא מכל מקום.

כשלא עושים זאת אפשר לעבור את כל החיים בהרגשה שהכל בסדר, אבל כשמתחיל ליישב עצמו הוא רואה את המצב בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, ואח"כ צריך לדעת שגם אם אין יישוב הדעת ולא הולך, מדברים צועקים, איך שזה.

הר"ר שלמה יהודה ויצהנדלר:

"אברך צריך לצעוק"

צריך קצת לפתוח את ענין הצעקה וענינה, הרבי אמר א יונגערמאן דארף שרייען און שרייען, בוודאי זה בכל יום כפי אותו היום וכפי הענין, אבל כשאברך מיישב עצמו ומגיע להבין כמה הוא רחוק מה' הוא צועק, ולא חושב איך אני מגיע, זה נקרא להגיע, לצעוק על המצב שלי.

המשנה למלך במעשה הראשון יצא לחפש ומחפש ועדיין מחפש, כי המעשה הזאת עוד לא נגמרה.

הרבי אומר כשאדם צועק בתפלה אומרים לו ליסע, האדם צריך לעשות את שלו, ובוודאי מלמעלה כבר יראו לו את הדרך לילך בה, כשימשיך לצעוק ולעשות מה שמוטל עליו, כבר ינהיגו אותו מן השמים אבל אין צריך להרגיש ולהגיע ולגמור, רבינו אומר בתורה ל"ד שיקשר עצמו לנקודה השייך ללבו בעת הזאת, אם זה ע"י צעקה או ע"י יישוב הדעת או בכל מה ששייך לו בעת ובמקום ההתבודדות שנמצא בו, זה יסוד נצרך מאוד, לדעת שאין צריך אלא לעשות מה שמוטל עליו בהתבודדות בצעקה ובכל מה ששייך לפי הענין והזמן, ולא לעשות חשבונות איך ומה ובמה אני יוצא וגומר ומגיע.

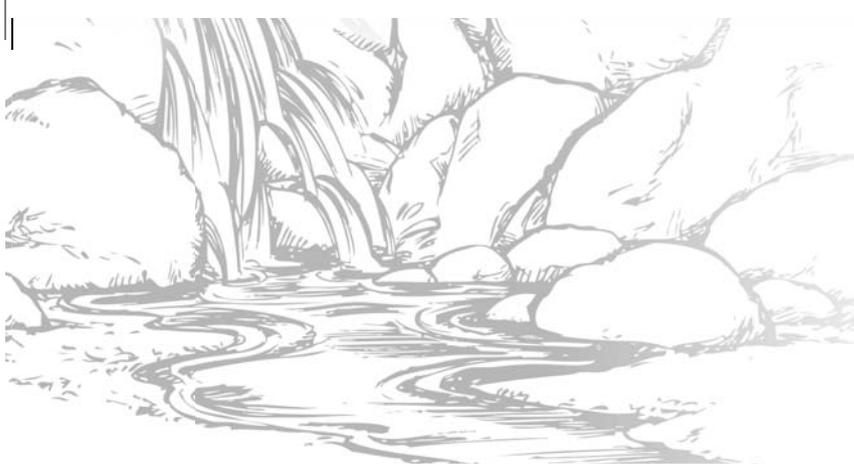
הר"ר יעקב נתן אנשיין:

לחבר אמתי מדברים מה שבאמת מונח על הלב

אוסף שתי נקודות, נקודה אחת אני מרגיש אצלי ואיני אומר שהענין שווה לכל נפש, כבר דיברו מהענין שההתבודדות צריך להיות כמו לחבר טוב אמיתי, יש לי חצאי חברים טובים, אבל חבר טוב אמיתי שלם הוא באמת רק השי"ת שהוא אוהב ישראל, וכמו שאנו אומרים ידיד נפש אב הרחמן, ולידיד אמיתי כשמתחילים לדבר על כל מיני נושאים, לפעמים אומרים לו אין לי עכשיו כח ומוח לדבר על זה בוא נדבר מה שבאמת מונח לי על הלב, אני צריך עצה על זה ועל זה וכו'.

לפרט הכל השי"ת

פעם השתתפתי בר"ב שיח' באומן, ואחד המשיבים אמר שם שכשאתה מבקש מה' על כל ענין שהוא, תבקש גם על עצה בענין זה, ולא רק על הישועה, למשל כשמבקש מה' שיזכה להיות מתמיד, יפרט הכל להשי"ת ויאמר הנה אני עומד מול ארון הספרים ואיני יודע באיזה דרך להתחיל אני יכול כעת לתכנן כמה סוגי תוכניות איך לגמור ולסיים את כל הארון הזה, אם להתחיל מקודם בהלכה ואם בנגלה בנסתר ספרי רבינו שיעורים קצרים ארוכים נושאי כלים מפרשים, וכו' וכו', לדבר את כל הצדדים, איך אעשה ואיך אתחיל ואיך אסיים, לפעמים אין בכלל פתח של עצה ואז צריך לצעוק ולבקש עצה מה', אבל הרבה פעמים יש הרבה עצות אבל חלוקת העצה אם כך או כך, וההתבודדות אז צריך לבוא לבקש עצה ותחבולה מה', לפעמים ה' עוזר שבתוך הדיבורים בעצמם הוא מכוון אותך אל האמת ומתוך 10 אפשרויות ותוכניות יוצא כי 6 מהם אינם במקומם כלל ועיקר.

מבית הגנזים עתיקות וגנוזות

סיום התיאור של מ. ספקטור את אנ"ש באומן, מתוך ספרו "מיין לעבען". הפרק הקודם הסתיים בכך ששוב היתה בליבו אהדה לחסידי ברסלב, וכי עז היה רצונו להתפלל בקלויז, יחד עם אנ"ש, ובעיקר בר"ה.

"עינים מאירות יותר – לא ראיתי"

התנהגותם של שני החסידים שפגשו אותי בדרך לקבר אבי, ובשל כך חששתי איך יקבלו אותי הילדים כאשר אכנס לקלויז, ולמרות שמטבעי לא הייתי פחדן, עדיין, חששתי להכנס ל"גוב האריות" ממש.

התפילה בקלויז

ובכל זאת, הגיע הזמן שהתגברתי על פחדיי, ואזרתי אומץ להכנס לקלויז הברסלבי.

היה זה ממש לאחר שהתחלתי להניח תפילין לפני הבר-מצווה שלי. ולמרות זאת, החלטתי שבפעם הראשונה אלך דווקא ביום חול, ואם הכל יעבור בשלום, אלך לאחר מכן בשבת וביום טוב.

וכך, לקחתי תחת זרועי את התפילין וסידור, ובשעה מוקדמת יצאתי מביתי לכיוון העיר העתיקה, בלא לומר לאיש לאן מועדות פני.

וללא שום פחד צעדתי לעבר השער בגדר המבוצרת שהקיפה את הקלויז הברסלבי.

הקשתי. תיכף נפתח השער, והשומר - או שמא היה זה אחד השמשים - הביט בתפילי ובסידור שהחזקתי - ונכנסתי פנימה.

המבוא לא היה גדול, ומיד ראיתי את דלת הכניסה לקלויז. פסיעות ספורות - ואני כבר שם.

הקלויז היה ככל בתי המדרש שהכרתי. הוא היה גדול ומואר, מלא חלונות גדולים ובהם שמשות צבעוניות, מעט ציורים על החלונות, על הקירות ועל התקרה.

בבית הכנסת נמצאו בקושי שני מניינים של מתפללים, וכמה ילדים. כבר התחילו שחרית. תפסתי לי מקום, הנחתי תפילין וכילד ירא שמים פתחתי בתפילה.

איש לא הסתכל לעברי. רק שני ילדים התקרבו, לטשו בי מבט, בחנו את פאותיי, ומשהבטתי בהם - התרחקו מיד.

לא ראיתי שום דבר מיוחד בתפילה הזו. מעטים הרימו צעקה בתפילתם, מחאו כפיהם, אולם התנהגות זהה ראיתי גם בתפילה אצלינו, בקלויז שלנו, בתפילה.

"שאלה קיומית ממש..."

רצוני המתמיד ללכת פעם להתפלל בקלויז הברסלבי, הלך וגדל, ובכל פעם שחלפתי סמוך לגדר המקיפה את הקלויז, הייתי מביט בסקרנות הגדולה ביותר על הבנין, ביותר נמשכתי פעם, כאשר חלפתי ליד הקלויז בלילה, והקלויז היה מואר כולו באור גדול.

במוחי הילדותי הנוח לדמיון, ציירתי לעצמי את הקלויז יפה ומהודר כארמון מלכותי, מקום בו גרים בן מלך ובת מלכה, וממש התייסרתי על כי איני יכול להכנס לשם.

פעם, בעמדי בחלון ביתה של אחותי שהתגוררה, כאמור, מול הקלויז, עמדתי והתבוננתי משך שעה ארוכה בקלויז, וראיתי שמדי פעם נפתח שער הגדר שהקיפה את הקלויז, יצאו משם אברכים ויהודים עם פנים בוערות משמחה, רצו למקום סמוך כלשהו, ובחזרתם נכנסו שוב, לאחר שדפקו על השער.

חלקם חזרו בפאות רטובות, מהם נטפו מי מקוה¹, ובעיני, עיני ילד, נדמו הטיפות הנוטפות כיהלומים בוהקים ממש...

וכך החשק העצום שהיה לי, להכנס לקלויז הברסלבי, לארמון המכושף, הלך וגדל, והתחזק.

זה ממש "עלה לי בחיים", או כמו שהמבוגרים מתבטאים: זה הפך אצלי לשאלה קיומית ממש.

לא יכולתי להניח לזה, וכפעם בפעם הייתי מקדיש לילות שלמים וחסרי שינה למחשבות איך אוכל לממש את רצוני. אני עוד זכרתי את

1. מדבריו של ספקטור כאן ובעיקר מפרקים קודמים, משמע שהמקוה של אנ"ש באומן בזמן המדובר היה במורד ההר שעליו עומד הקלויז. לכיוון הציון, בערך מעל ה"מגומטר" דהיום. מאידך, ידוע כי היה מקוה בחצר הקלויז, כפי שהעידו הזקנים וכפי שכותב הרה"ח ר"א שטרנהרץ (נחלי אמונה 10) "איך שזקני מוהרנ"ת זל"ה היו לו חיות מהבנין של הקלויז ... ובפרט המקווה שלנו בחצר הקלויז", וב"נעימות נצח" מכתב ה"יש לנו המקוה בחצר הקלויז".

לאחר התפילה נותרו מעטים מעוטפים בטליתותיהם בעוד רוב המתפללים פשטו את הטלית.
אלא שכולם התקבצו למעגל. חלק ישבו, חלק עמדו. הביאו בקבוק 'משקה' ושתו לחיים.

לאחר מכן שחו בסיפורי-צדיקים. שמעת י גם אחד שואל את חבריו

- "היית כבר אצל הרבי?"

כוונתו הייתה האם חברו הלך כבר לקברו של הצדיק רבי נחמן.

- אכן, ביום שישי.

בנתיים הבחנתי בכמה אנשים שנכנסו לאיזה חדר צדדי, והלכתי גם אני לשם.

הדלת היתה פתוחה והבטתי פנימה. לפליאתי הרבה, ראיתי שם ארגזים, סלים, וכל מיני חבילות קשורות בחבלים. שולחן ארוך עמד שם וספסלים ארוכים; בצד התגוללו כרים ושמיכות ישנות.

על השולחן היו כמה מיחמים, סיר ושלוש כוסות, חתיכות הערינג פרוס וכמה פרוסות גבינה מיובשת. הכל היה נראה כמו גראיזו אכסנייה מרופטת בעיירה יהודית דלה.

שניים מהמתפללים נטלו ידיהם, התיישבו לשולחן, ואכלו את ההרינג והגבינה.

נראה היה כי בחדר הזה מתגוררים החסידים העניים, שאין ידם משגת לשלם על אכסניה.

יצאתי בשלום מהקלויז הברסלבי, ובשבת הראשונה, זאת אומרת, ביום שישי בלילה, כבר באתי כבקיא ורגיל ונכנסתי לתפילה שם.

אחרת לגמרי נראתה התפילה בליל שבת.

הקלויז היה מואר באור בוהק, כולם מחאו כפיים בתפילה ושרו, ולאחר התפילה התכנסו למעגלים ורקדו בכזו התלהבות ובכזה להט, שכמותם לא ראיתי מעולם.

מרום התלהבות, בקעו מפי הרוקדים מילים וחרוזים. למרבה הצער, אני זוכר כמעט כלום מאותם שירים ספונטניים, שאצל חלקם נראה היה שנוצרו בו במקום, ברגעים של התלהבות ושמחה.

מילים ספורות נותרו בזכרוני. אחד מהם, רוקד ומוחא כף אל כף, שר:

"הרבי איתנו

הרבי איתנו

הרבי כאן!"

וכן הלאה.

והרוקד ניצח בידי על קהל הרוקדים, וסימן, שהקהל ישיר יחד איתו, יכריז וידגיש את ה"כאן".

פעם אחרת יצא לי גם להיות שם בעת סעודה שלישית.

בין השמשות, ישב הציבור כולו לשולחנות ארוכים. ליד כל אחד הונחה צלחת ובה חתיכה קטנה של דג וצלוחית מלאה בחזרת.

וכך, סמוכים לשולחנות, הם קפצו ממקומותיהם וכל אחד רקד ושר במקומו.

ועיניהם ברקו, ולהטו מרוב התלהבות ושמחה. ומאז לא ראיתי שוב עיניים נאות יותר מאשר עיניהם של אותם חסידי ברסלב, בעת ששרו ורקדו.

"הוא חי אצלם ובתוכם עד עצם היום הזה"

שוב לא הזדמן לי להיות בקלויז הברסלבי.

חלפו עשרות שנים. כבר לא הייתי באומן, ובכל זאת, התעניינתי תמיד בשלומם של חסידי ברסלב, וכל יליד אומן שיצא לי לפגוש, הייתי מתעניין בקורות אותם.

בשנת תרע"ד, כאשר פרצה מלחמת העולם (הראשונה), ועשרות אלפי יהודים ברחו מוורשה, נסעתי ושבתי לעיר מכורתי, אומן.

כאן, התעניינתי מאוד בחיים החסידיים בכלל, ובחסידי ברסלב בפרט.

אולי עוד יצא לי בעתיד לתאר את קורותי באומן בתקופה הזו. בנתיים אני יכול רק לומר, שבשלושים וכמה השנים שלא הייתי באומן, מצאתי שמכל החסידים והחסידויות שהיו בעיר, לא נותר כמעט זכר. אפילו המבוגרים כבר אינם "חיים" את החסידות כפי שהיתה ואינם נוסעים לנכדי הצדיקים ההם.

אולם בכל מה שנוגע לחסידי ברסלב, הם נותרו שלמים ותמימים ללא שום שינוי, ממש כמו בשנים קדמוניות, משום שהצדיק שלהם, רבי נחמן מברסלב, עבורם לא מת. "הוא חי אצלם ובתוכם עד עצם היום הזה".

תמונה עתיקה מהעיר אומן

וְהָחִי יִתֵּן אֶל לְבוֹ

שני חלקים במהות האבלות: בכיה וניחומים

מעודי התקשיתי להבין ולהשכיל במצות ניחום אבלים אשר פלא הוא; כי הנה, מצד אחד יש חובה של אבלות, הנחלקת לכמה חלקים וחיובים, כגון: אונן ביום הראשון, שלשה ימי בכיה, שבעת ימי אבל, שלשים, י"ב חודש. וחובה גמורה היא להתאבל ואסור לו לאדם להיפטר מחובה זו, וכפי שנפסק בשולחן ערוך: "כל מי שאינו מתאבל כמו שציוו חכמים הרי זה אכזרי, אלא יפחד וידאג ויפשפש במעשיו ויחזור בתשובה" (יו"ד סימן שצ"ד סעיף ו').

וכן צריכים כל חבריו וידידיו של האבל להשתתף בצערו, ועל אחת כמה וכמה בעת צרה וצוקה וגזירה רעה רח"ל, הלכה פסוקה היא שצריכים כל ישראל להשתתף בצער הכלל והפרט ולהיות מיצר ודואג, וכלשונו המפורסם של הרמב"ם:

"ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבוא צרה ויזעקו עליה ויריעו, ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן, ככתוב 'עונותיכם הטו' וגו'. וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו 'דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו נקרה נקרי', הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות. הוא שכתוב בתורה 'והלכתם עמי בקרי והלכתי גם אני עמכם בחמת קרי', כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו אם תאמרו שהיא קרי אוסיף לכם חמת אותו קרי" (רמב"ם, תעניות א, ב-ג).

מאיך גיסא, יש לנו מצוה של "ניחום אבלים", שאנו מצווים לנחם את האבל, לדבר אליו דברי ניחומים, לחזקו ולעודדו, ולהרעיף עליו טללי נחמה. והדברים נראים כסתירה לכאורה: מצד אחד חייב האבל להתאונן ולהתאבל, ומאיך אנו מצווים לנחמו ולעודדו. ודווקא כך מתקיימת המצוה בשלימותה; האבל מתאבל, ואף ידידיו משתתפים בצערו וצרתו, ומאיך מנחמים אותו בכל מיני נחמה.

התחזקות והתעוררות משולבים יחד

ולמען נבין את השילוב בין שני חלקי המצוה - האבלות מחד, והניחום מאידך - נפנה ונעיין בדברי רבינו בדבר הבקיות ברצוא ושוב, ובדבר התחזקות והתעוררות המשולבים יחד זה בזה, ודווקא שניהם יחד הם ה"דרך" (גימטריא ב"פ 'בק' כנודע) הנכון והישר. וכנודע כל זה אצל אנ"ש ההולכים בדרך רבינו הק', אשר דברים אלו מלאים בתורתו מן אל זן ומפיקים נוגה להאיר את דרכי התשובה.

ויסוד הדברים הוא בליקוטי מוהר"ן תורה ו', שם מבאר רבינו שא"א לזכות לתשובה אלא אם הוא בקי ברצוא ובקי בשוב. "והפירוש הפשוט הוא, שמי שרוצה לילך בדרכי התשובה צריך לחגור מתניו שיתחזק עצמו בדרכי ה' תמיד, בין בעליה בין בירידה, שהם בחינת 'אם אסק שמים ואציעה שאול' וכו'. היינו, בין שיזכה לאיזו עליה, לאיזו מדרגה גדולה, אעפ"כ אל יעמוד שם ולא יסתפק עצמו בזה, רק צריך שיהיה בקי בזה מאד לידע ולהאמין שהוא צריך ללכת יותר ויותר וכו', שזהו בחינת בקי ברצוא, בבחינת עייל, שהוא בחינת 'אם אסק שמים שם אתה'. וכן להיפך, שאפילו אם יפול ח"ו למקום שיפול אפילו בשאל תחתיות, גם כן אל יתייאש עצמו לעולם ותמיד יחפש ויבקש את השם יתברך, ויחזק עצמו בכל מקום שהוא בכל מה שיוכל, כי גם בשאל תחתיות נמצא השם יתברך וגם שם יכולין לדבק את עצמו אליו יתברך, וזה בחינת 'ואציעה שאול הנך', וזה בחינת בקי בשוב, כי אי אפשר לילך בדרכי התשובה, כי אם כשבקי בשני הבקיות האלו" (ליקוטי מוהר"ן, ו. בסופו).

וכן מבואר ענין זה בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ז': "שהצדיק - עיקר שלימותו, כשיש לו שני הבחינות הנל", דהיינו שידע איך לדבר וללמד ולהאיר בכל אחד ואחד, בדרי מעלה ודרי מטה, בעליונים ובתחתונים, בשמים ובארץ, שהם בחינת גדולים וקטנים. היינו שלהגדולים במעלה, בני עליה, בחינת דרי מעלה, צריך

ממיה ד' אלקיך שואל מינמך

שיהיה כח להצדיק להראות להם ולגלות להם שעדיין אינם יודעים כלל מהשם יתברך, בחינת 'מה חמית מה פשפשת' וכו', וזה הלימוד וההשגה הוא צריך להאיר ולהכניס בהגדולים במעלה, שהם בחינת דרי מעלה. ולהיפך, יש בני אדם שמונחים במדרגה התחתונה מאד, עד שהיו מייאשין את עצמן לגמרי ח"ו כי נדמה להם שהם רחוקים מאד מהשם יתברך וכבר אבד נצחם ותוחלתם מה' - צריך הצדיק שיהיה לו כח לעוררם ולהקיצם, שלא יהיו מייאשין עצמן בשום אופן בעולם, יהיה איך שיהיה, ולהראות להם ולהאיר בהם כי עדיין ה' עמם ואצלם וקרוב להם, ואפילו בתוך הארץ ממש, אפילו אם נפל לשאול תחתיות ח"ו, אעפ"כ שם דייקא נמצא כבודו יתברך, כי מלוא כל הארץ כבודו" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ז).

ולמותר להאריך ולהרחיב כאן בביאור ענין זה, כי ברור הוא ושגור בפי כל אנ"ש, את אשר אנו למדים 'אין דעם רעבנ'ס חידר', 'זיך ציען צו די העכסטע און גישט פאלן פון די קלענסטע' (כאשר אמר רבינו בזה הלשון למוהר"ן ת). ולהיות מיצר ודואג על עיונותיו - אשר כלשון רבינו, היא זכיה מיוחדת "אם יזכה שירגיש באמת כאב חטאיו" - ומאידך, להתחזק בנקודות טובות ולא ליפול ח"ו לעצבות רק להיות בשמחה תמיד, בהרגשת "אשרינו מה טוב חלקנו". ואין קשה לנו כלל איך שני עניינים אלו הולכים שלובי זרוע בדרכי התשובה והעבודה. מצד אחד, בזיונות ושפיכות דמים מכאב עיונותיו, אשר זהו עיקר התשובה שיהיו נשפכים דמיו בקרבו מרוב בושה וישמע בזיונו ידום וישתוק, ומאידך "אזמרה לאלקי בעודי", לזמר ולשמוח ב"עוד מעט ואין רשע", במעט דמעט ששם איני רשע...

בקי ברצוא ובקי בשוב

ואף שאין אנו מרמים את עצמנו שאנו אכן זוכים לקיים זאת בכל פעם בשלימות ולשלב שני הפכים אלו, אבל עכ"פ אנו יודעים ומאמינים שזהו האמת לאמתו, וכך צריך להיות כאשר למדנו 'אין דעם רעב'נס חידר'. ואין עצה ואין תבונה נגד השם ועצת הצדיקים, וצריך לקיימם באמונה שלימה ובתמימות גמורה.

ולא לחינם נקרא שורש ענין עצה זו בלשון "בקי" ברצוא ו"בקי" בשוב, כי זו אכן בקיאות גדולה מאד מאד, לשלב בין שני אלו יחד. וכמו שכתב שם מוהר"ן בתורה ו': "ודקדק רבינו ז"ל וקרא ענין זה בלשון 'בקי', כי היא בקיאות גדולה מאד מאד, שיוכה לידע לייגע עצמו ולטרוח בעבודת ה' תמיד, ולצפות בכל עת להגיע למדרגה גבוהה יותר, ואעפ"כ אל יפול משום דבר, ואפילו אם יהיה איך שיהיה ח"ו אעפ"כ אל יפול בדעתו כלל, ויקיים ואציעה שאול הנך" (ליקוטי מוהר"ן, ו. בסופו).

וכן הוא בענין האבלות והנחמה, אשר גם בזה צריכים בקיאות גדול איך לשלב בין שניהם וללכת בדרך האמת, עמודה דאמצעייתא, ולא לנטות לא לימין ולא לשמאל. מצד אחד להתאבל ולהצטער, ולדאוג כל בני החבורה, כמאמרם ז"ל "אחד מבני חבורה שמת תדאג כל החבורה כולה". ומאידך, להתנחם ולהתחזק בכל עוז.

וכמו שמאריך בזה מוהר"ן בליקוטי הלכות, הל' ביצים הלכה ה', שהסימן טהרה של ביצים הוא "ראשו אחד כד וראשו אחד חד", אשר כד' מרמז על אבלות וחד' מרמז על נחמה, ואצל ישראל הכשרים האבלות והנחמה הם תרין רעין דלא מתפרשין וכוללים זה בזה.

"וזהו בחינת סימני ביצים שמרומז בהם ענין זה, כי שני ראשיהם כדים או שניהם חדים הוא בוודאי סימן טומאה, כי זה דרך הרשעים וכל הרחוקים מן האמת שכשנופל עליהם אבלות וצער ויסורין, אינם מנחמים את עצמם כלל ואין מקוים לצאת משם, כמו שנאמר 'לא יאמין שוב מני חושך', ונשארים שקועים בדאגה ומרה שחורה ואבלות עד שנפרדים עי"ו מה' יתברך ומהתורה והצדיקי אמת לגמרי. ולפעמים להיפך, כשיש להם איזה טוב, אכילה ושתיה וכו', הם ממלאים פיהם שחוק ועושים כל ימיהם כחגים, כמו שנאמר 'הנהגה ששון ושמחה וכו' "

אָכַל וְשָׁתָה וכו'". וזה בחינת שני ראשיהם כדים או שניהם חדים, כי 'כד' מרמז על אבלות וצער, בחינת גלגל הוא שחוזר בעולם, שבשביל זה אוכלין ביצים ועדשים בשעת אבלות רח"ל וכמו שנאמר 'נִרְצָה גִלְגַּל אל הבור'. ו'חד' זה בחינת עזות ושמחה, בחינת 'וישם פי כחבר חדה', היפך האבל שאין לו פה. וזה מרמז על התחיה ועל ימי הגאולה שאז יהיו בני ישראל הכשרים קיימים וחדים וחזקים נגד היפך.

"אבל הרשעים משמחים עצמן בעולם הזה כאילו שמחתן בשלמות עתה ואינם משימים לבם אל האחרית, ועל כן שני ראשיהם חדים או כדים, שכשהם שמחים הם ממלאים תאוותם בשחוק ושמחה כאילו כל השמחה בזה העולם ח"ו, ולהיפך כשבא עליהם שבר וצרה הם מלאים עצבות ומרה שחורה בלי שום נחמה ותקוה כלל. וזה בחינת שני ראשיהם כדים שהאבלות והצער שלהם הוא משני ראשיהם מראש עד סוף, כי אינם מקוים לאחרית טוב כלל, כמו שאמר אדמו"ר ז"ל שמי שאין לו אמונה חייז אינם חיים כלל, כי תיכף כשבא לו איזה צרה אין לו במה לנחם את עצמו וכו'. ולהיפך כשהשעה משחקת להם הם מלאים שמחה ושחוק, שזהו בחינת שני ראשיהם חדים כנ"ל, שעל שמחה כזאת נאמר 'ולשמחה מה זה עושה?!' אבל הצדיקים והכשרים כשיש להם צער ח"ו הם בבחינת אסירי התקוה, ומחייז ומנחמין עצמן בגודל תקותם לאחרית טוב. וזה בחינת ראשו אחד כד וראשו אחד חד, כי כד וחד הוא בחינת אבלות וצער ונחמה ותקוה טובה כנ"ל, כי אצלם מקושר האבלות והצער בהתקוה והנחמה, ועי"ז אינם מייאשין עצמן לעולם מה' יתברך עד שזוכין לאחרית טוב" (ליקוטי הלכות, ביצים ה, ב).

לפשפש במעשים אך להאמין שהכל בהשגחה פרטית

ובכן, על של עתה באתי, על עת צרה הזאת אשר נמס כל לב ותדמע כל עין, כשבעיצומו של יום קדוש כזה ובעת שמחה קדושה כזו ובמקום קדוש כזה, נתרגשה ונתרעשה אדמת הקודש סמוך למערת הרשב"י, ועלו בלהב השמחה דהילולת רשב"י מ"ה נפשות טהורות לגנזי מרומים במעלות קדושים וטהורים. ואנחנו לא נדע מ"ה נעשה ועל מ"ה עשה ה' ככה, ואין זה מתפקידנו לדעת ולהבין דרכי השי"ת והנסתרות לה' אלקינו, ולו יחיה גבר שנין אלפין לא ייעול גבורתך בחושבנא.

ועתה גם עתה אנו צריכים בקיאות גדול; מצד אחד מוטל בוודאי על כל אחד לדאוג ולפשפש במעשיו, לעיין בנגעי לבבו ובדברים הצריכים תיקון, ואין לו לפטור את עצמו מחיפוש בנגעי לבבו ב"סור מרע ועשה טוב", ולהתחזק בעבודה ותורה ותפילה. ברם מאידך, "תכלית הידיעה אשר לא נדע", ומהו ה"לא נדע" - להאמין באמונה פשוטה שיש מנהיג לבירה, והוא ואין בלתו, המנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, והכל מושג בהשגחה פרטית, והצור תמים פעלו א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא, צורי ולא עולתה בו. ואין אנו יודעים חשבונות של מעלה, ומי בא בסוד השם בסוד הנהגתו ית', ומי יאמר לו מה יעשה ומה יפעל.

שפיכות דמים של ישראל - דברים עליונים ונסתרים

ולשבר את האוזן עד כמה אין לנו מושג בסוד הנהגת ה' אשר לפעמים לוקח כמה וכמה נפשות מישראל, נזכיר את אשר גילה רבינו בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פ"ג (אשר מקובל שתורה זו נלקחה מתוך הספר הנשרף) שכתב שם בסוף התורה:

"ובענין שפיכות דמים של ישראל יש דברים עליונים ונסתרים הרבה, בין שפיכות דמים על ידי בושה, בין שאר שפיכות דמים ממש. כי יש כמה וכמה נשמות נפולות, שאין להם עליה כי אם ע"י שפיכות דמים של ישראל של אדם גדול, ולפעמים אין להם עליה כי אם ע"י שפיכות דמים ממש. וזה בחינת 'זדונות נעשין כזכיות' שע"י הבושה ושפיכות דמים השכינה מכסה דמהון באהבה הנ"ל, וזה בחינת 'על כל פשעים תכסה

וזהו עיקר האמונה, במה שאין השכל מבין. כלשון רבינו: "כי במה שהשכל מבין אין שייך אמונה, ועיקר אמונה היא רק במקום שהשכל נפסק ואינו מבין הדבר בשכלו שם צריכין אמונה" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ח).

ע"י אמונה תמימה זוכים לאור השכל

ודווקא ע"י האמונה התמימה, זוכים לבוא אל אור השכל. כאשר לימדנו רבינו בתורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן: "כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר להתקרב להשם יתברך עליידי אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו". ותיכף אחר האזהרה להסתכל בשכל של כל דבר הוא אומר מיד: "אך מחמת שאור השכל גדול מאד, אי אפשר לזכות אליו כי אם עליידי בחינת נון שהוא בחינת מלכות".

ומבואר בדברי מוהרנ"ת שה"נון" שהוא "מלכות" הוא סוד ה"אמונה", שרק על ידו זוכים לבוא לאור השכל. ורק מי שמשים את עצמו כבהמה ויודע שאינו יודע כלל, הוא זה שיכול לקבל אור השכל. וכלשון מוהרנ"ת: "כי על ידי זה עיקר קבלת הדעת והשכל האמת, כי זהו בחינת צמצום המוח, בחינת מלכות בחינת נון" שהוא בחינת מידה וצמצום היינו שאי אפשר לקבל שום דעת ושכל אמתי כי אם כשמשים עצמו כבהמה כאילו אינו יודע כלל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל 'אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כאינו יודע', ואז על ידי זה דייקא זוכה לקבל את השכל והמוח בהדרגה ובמידה. וגם כשמקבל איזה שכל ודעת צריך לידע בכל פעם שעדיין אינו יודע כלל, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל כמה פעמים, ועל ידי זה זוכה לקבל מח ודעת חדש בכל פעם" (ליקוטי הלכות, פקדון ד, ד).

ומחמת תוקף האמונה, נפתחים עיני האדם בבחינת "נפתחו השמים ואראה מראות אלקים" - ראשי תיבות 'אמונה' כמו שכתב מוהרנ"ת - והאמונה נתגלה לו בגילוי נפלא. כי האמונה היא טמירא וגליא, כי היא טמירא, כי אם תשאל את המאמין איזה טעם באמונה, ודאי אינו יודע להשיב לך טעם, כי אמונה אינו שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם. ואעפ"כ 'וגליא', היינו שאצל המאמין הדבר גלוי, כאילו רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו, מחמת גודל אמונתו השלימה" (ליקוטי מוהר"ן, סב).

ועל כן, על עת הגאולה נאמר "וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר" כי מחמת גודל הגילוי אשר יתגלה אז ה' לעיני כל, אזי "וראו כל בשר" בעיני בשר ממש כי פי ה' דיבר, ומאתו לא יצאו הרעות והטוב, כי כולו טוב כולו אחד, ויברכו על הכל הטוב והמיטיב, כי יתגלה שגם הדין שהוא שם 'אלקים' הוא אחדות אחד עם שם הוי"ה שהוא מידת הרחמים. "כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה, ביום ההוא יהיה ה' אחד" וכו', והקשו: וכי האידנא לאו הוא אחד? ותירצו חכמינו ז"ל: האידנא מברכין על הטובה הטוב והמיטיב ועל הרעה דין אמת, ולעתיד כולו הטוב והמיטיב, שיהיה שם ה' ושם אלקים אחדות אחד" (ליקוטי מוהר"ן, ד).

ולא יכלמו 'לנצח' כל החוסים בו ית', ואשרינו שאנו מקושרים אל הצדיק שאמר "ניצחתי ואנצח", ומוליך אותנו בדרך התמימות והפשיטות, והאמונה הטהורה והתמימה. וכמו שאמר רבינו ז"ל: "אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד. ועיקר האמונה היא בלי שום חכמות וחקירות כלל רק בפשיטות גמור כמו שהנשים וההמון עם הכשרים מאמינים" (שיחות הר"ן, לג).

בעל הנחמות ינחמנו, והלכתא כנחמנו, ובמהרה יקיצו וירננו שוכני עפר בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

אהבה' כנ"ל ונתהפכין הזדונות לזכיות, ונתעלו הנשמות הנפולות שהן בחינת פשעים, כי נתעלין ונתהפכין לזכיות על ידי כיסוי דם באהבה". [ועי' עוד בתורה ר"ס מש"כ בזה דברים עליונים]

ומיניה תלמד שאין לנו שום השגה בענין ה"שפיכות דמים של ישראל" רח"ל, אשר יש בזה "דברים עליונים ונסתרים הרבה". ואין לנו להרהר אחר מידותיו של השם יתברך ח"ו, הן בכלליות מה שעובר על כלל ישראל, והן בפרטיות מה שעובר על כל אחד ואחד, ולהאמין באמונת אומן כי הכל לטובתנו הנצחית. ורק לעתיד בעת הגאולה "משיח גיד לישראל כל מה שעבר על ישראל בכל יום ויום, על כל אחד ואחד מישראל בפרט" - כלשון רבינו בסיפומ"ע אחר המעשה מבערגער ועני - ואז ימלא שחוק פינו ולשונו רינה, ונאמר "אודך ה' כי אנפת בי תשוב תנחמני".

ובמכתביו של מוהרנ"ת, אנו רואים את חוט הַשְּׁנֵי הלזה עובר בין בתרי כל מכתביו, לצעוק ולזעוק מחד, ומאידך לידע ולהודיע ולהיודע שהכל לטובתנו הנצחית. וזאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כפי שלימדנו רבינו בליקוטי מוהר"ן תורה ד': "כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא".

ובמאמר המוסגר נעיר, שלקיים כל זאת צריך לזיזהר לבלי להיות שלימזלניק ולהשתמש בעצה הכללית הנ"ל פְּהַשְּׁפֵל ודעת, ולהתפלל הרבה להש"י להבין ולהשכיל ללמוד וללמד את הבקאות הנכונה בכל זה, למען תהיה התורה לסם חיים, ולשקוד הרבה על דלתי רבינו ומוהרנ"ת שילמדנו ארחות חיים ואז תבין יראת השם שלא לנטות לא לימין ולא לשמאל, ולא להחטיא את הדרך הישרה העולה בית א-ל.

להתבטל לבחינת למעלה מן המקום

ולפי כל הנ"ל אפשר להמליץ על מה שאנו אומרים בעת ניחום אבלים "המקום ינחם אתכם", ומאי טעמא אנו קוראים דווקא כאן את הש"י בשם "המקום" ואין אנו אומרים "הקב"ה ינחם אתכם" וכי"ב?

ונלפענ"ד לומר בדרך רמז, שזה מורה ומרמז על מאמרם ז"ל שהקב"ה הוא 'מקומו של עולם ואין העולם מקומו' (הובא בפירש"י על פרשת כי תשא, ונזכר כמה פעמים בדברי רבינו ז"ל). וביאורו שכל העולם נכלל בו ית', והוא אחד ואין בלתו ואין זולתו. וזה כל עבודתנו להיות נכלל ובטל אליו יתברך ולהעלות את המקום ללמעלה מן המקום' (כמבואר כמה פעמים בליקוטי הלכות, ראה בהל' ציצית ה"ג והל' ס"ח ה"ג ועוד). ותכלית כל התורה והמצוות הוא לתכלית אחד, להידבק בו יתברך אשר הוא למעלה מן המקום.

ולכן מזכירים דווקא בעת ניחום אבלים, כינוי זה של "המקום", לידע ולהודיע ולהיודע שזוהי היא הנחמה הגדולה ביותר על כל הצער והאבלות, כשנזכרים בזה שהוא יתברך 'מקומו של עולם', ועוז וחדוה במקומו, ושם כולו אחד כולו טוב, והבן.

ואם תאמר: איך מקיימים זאת לעובדא ולמעשה? התשובה היא: נאר אמונה! נאר אמונה! אמונה פשוטה וטהורה, בחי' "תכלית הידיעה אשר לא נדע", להשליך השכל העצמי לגמרי.

ולפי זה יש לבאר ולרמז במה שאנו אומרים "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו", אשר לכאורה נראה כתמייה: וכי מאחר שעליך עינינו אין אנו יודעים מה לעשות? הלא אדרבא, מאחר שעל ה' עינינו היה ראוי לנו לידע מה לעשות? ויש לבאר בדרך דרש: "ואנחנו לא נדע מה נעשה" לא מחמת שאין לנו דעת, אלא הסיבה שאין אנו יודעים מה לעשות היא "כי עליך עינינו", ואנו יודעים ומאמינים שהנהגת ה' בבריאה היא למעלה מהשגתנו ושכלנו וידיעתנו, ואין אתנו יודע עד מ"ה.

"עצרת התעוררות" ליל שישי - בהר-בחוקתי תשפ"א בהיכל ביהמ"ד הגדול מאה שערים

לאחר האסון הנורא בחצות ליל ל"ג בעומר הילולא דרשב"י זיע"א
בו נהרגו 45 נפשות יקרות, ביניהם כמה מאנ"ש ומבחורי החבורות ז"ל

הלם גדול פוקד את כלל ישראל, מביא בחובו קושיות ובלבולים:
הייתכן כזאת, שדווקא במקום ובזמן הקדושים ביותר יתחולל
האסון בממדים האדירים האלו, דווקא בזמן נעלה זה יקפדו
חייהם ארבעים וחמישה יהודים במוות משונה שאין ריע לו.
כמדומה שאין זמן מתאים יותר להתאסף יחדיו, כלל החבורות
מהשיבות הקטנות והגדולות כאחד. להתעורר ולהתחזק כעת
באמונה שהכל מאתו יתברך.

הבחורים הקדימו כבר להתאסף לתפילת ערבית עם ספירת
העומר בכה, ולאחר טעימה עם ברכות בכוונה לעילוי נשמת
שלושת החברים ז"ל, נפתח המעמד במבוא כאוב שמסר
מנהל החבורות הר"ר ראובן שיף שליט"א, כאשר הוא מביע
את האסון הכבד שפקד את עם ישראל ואת ברסלב בפרטיות
מעורר אותנו, כי ענינו כברק המפשט עקמומיות שבלב, לתן

ראשים מורכנים, לבבות הלומים וממאנים להאמין, משמשים
הפעם כמכנה-משותף לכל עשרות הבחורים שעשו פעמיהם
אל בית מדרשנו הגדול בשכונת מאה-שערים.

שונה התאספות זו כמרחק שמים וארץ מן שאר ההתאספויות
השגרתיות כגון טרם חג הפסח או שמא קודם שמיני עצרת.

ולא בכדי, הפעם מטרת ההתאספות הוקדשה להביע יחד צער,
להוריד דמעה על כשרים ולהתחזק יחד. זאת אחר הסתלקות
שלושה מיוחדים מבני החבורות, יקרים מפז, שנתבקשו
לישיבה של מעלה עת עמדם בהר מירון, סמוך ונראה לציון
הק' של התנא רשב"י זיע"א, בעצם יומא דהילולא.

הלא המה: הבה"ח יוסף דוד אלחדד ז"ל, מחבורות ישבי"ג
החסידיות; הבה"ח נחמן קירשבוים ז"ל, מחבורות הבחורים,
והבה"ח אליהו כהן ז"ל, מהחבורות בביתר.

"רואים כיצד הקב"ה ברר לעצמו את מי שחפץ, ארבעים וחמישה מתוך עשרות אלפים. לא היה שם אדם אחד שהיה צריך להמשיך לחיות ובכל זאת נפטר. כמו הסיפור שהתפרסם לאחרונה על אדם שאנשי ההצלה, שסברו שהוא כבר לא בין החיים ה", העבירו אותו אי שם בהר מירון לרשימת ה'איקסים'. אולם הקב"ה החליט שזמנו עדיין לא בא והחזירו לחיים בדרך-לא-דרך.

הנפטרים הק', קרבנות ציבור המה, מכפרים על כל הדור. איננו יכולים להבין זאת, רק להאמין.

אכן, כאשר המצב כה קשה וחשים את תוקף הגלות, כמאמר הפסוק: "שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו" ובכל זאת מתחזקים אנו וממשיכים לעבוד את הקב"ה מתוך חיות ושמחה וללא כל קשר למתרחש" - אמר ר' שמעון - "אין ספק שיש מכך לקב"ה נחת-רוח עצומה ואזי יקוים המשך הפסוק: "קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך".

"ותגמלנו חסדים טובים", קרא בקול גדול וגהה בבכי: "אנו רוצים לראות עין-בעין את חסדי הקב"ה. מתפללים לראותם טובים גם בעין גשמית..."

לאחר מכן נשא דברים ראש החבורה הר"ר נתן יוסף בורשטיין שליט"א (ראש-חבורה של הבה"ח נחמן קירשבוים ז"ל) שהזכיר בתוך דבריו באריכות נפלאה את המגפה שהשתוללה בזמן מוהרנ"ת וכיצד כותב ומנחם במכתביו ב'עלים לתרופה' - "עלים לתרופה" כפשוטו.

ר' נתן מאריך במכתביו ומעורר משפטים רבים ומפליאים, עלינו ללמוד מהם כיצד יש להתאבל ולהצטער בצורה בריאה ונכונה: מחד גיסא כואב ר' נתן את פטירת מכריו, מתפלל וזועק לשמים שמעתה יהא הכל רק טוב - ומאידך גיסא, באותה נשימה, ממשיך ומודה לקב"ה על

ליבנו אל עניין התכלית, מה חפץ רביה"ק שזכור את תכליתנו במשך כל חייו.

"בתקופה זו", אמר ר' ראובן בדבריו, "קל לחוש את דברי ר' נתן דער עולם הזה איז נישט - דער עולם הבא איז יא'... רואים אנו בחורים שהסתובבו עמנו זה עתה ומדובר היה, כפי שהכל יודעים, בבחורים שבנוסף לעבודת ה' הפרטית והעצומה, היו בבחינת 'בתוך עמי אנוכי יושבת' - ופתאום הסתלקו והלכו לקצור את מעשיהם. פתאום אנו רואים כיצד כל מעשה טוב נחשב ונספר, כיצד כל מה שאגרו, כל דבר של אמת, נצבר כעת ועומד לזכותם.

לוותה עלייתם אל-על עם מעשים טובים שעשו במהלך חייהם, עם עוד שעת התבודדות שחטפו, עם כל מידה טובה שעמלו עליה, עם דף גמרא שגזלו. רק זה מה שנסאר.

זה עלינו לזכור כעת, כאשר עוד ניתן לנצל ולחטוף. אך אמורים אנו להתנהל מתוך שמחה וישוב

הדעת, לא מתוך חיפזון, ייאוש ומרה שחורה, שכן הם שורש היצר בעצמו".

אחריו דיבר מנהמת ליבו הרה"ח ר' שמעון שפירא שליט"א באומרו כי שאלות הלב שמתרבים בתוכנו בימים אלו אינם זקוקים לתשובות, כיון שמאמינים אנו בקב"ה. אמונה שמעל לתשובות.

כגון אדם שנמצא בשיט שככל שמתקרב חזרה ליבשה, נלחץ ורוצה להמשיך...

"מובן ופשוט שרוצים אנו אריכות ימים ושנים", הבהיר ר' יעקב-נתן, "אולם זה לא סותר את הידיעה שאין עוד אדם אחד בעולם (!) שלא הגיע לישם... כך שראוי לידע ולהכין עצמנו לתכלית, ליום האחרון. עלינו להתחיל לחיות עם התכלית, להיזכר בה תמיד.

תביא התכלית שמחה וסיפוק בחיינו, כל דקה ניצול יהא בה. שכן אדם שחי את חייו כפי שרביה"ק מנחיל ומזכיר לעצמו את התכלית וזיכרון עלמא דאתי - יזכה בעז"ה לשחוק ולשמוח ביום האחרון, עת יקבלו פניו למעלה בשמחה" אמר וסיים את דבריו.

לסיום פצחו כל הבחורים בשירת "אני מאמין" מרגשת.

"עם כל זה, אחכה לו בכל יום שיבוא" - - -

שהנפטרים זכו להידבק בו, מתפלל ומבקש שיזכה הוא עצמו לנצל את חייו וליתן אל ליבו.

תרתי, שנראים אולי בעיני בני העולם, כסותרים. אולם מי שמחובר אל צדיק האמת יודע בנפשו כי שניהם מחוברים בחיבור אמת. אדם מאמין, אמונתו אינה סותרת את הכאב, להיפך היא מעלה את הכאב למקום תפילה.

והעיקר - ממשיך ר' נתן במכתביו - להתנתק מן העצבות ולסמוך על הכוח הגדול של רביה"ק שאמר שהולך לפנינו. מומלץ לכל אחד ואחד החפץ ארוכה לנפשו לעיין שם.

מעניין, הוסיף ר' נתן-יוסף בדבריו, שהמכתבים הנ"ל נפגשים יחד עם ימים אלו במסגרת סדר הלימוד היומי שבספר 'עלים לתרופה'...

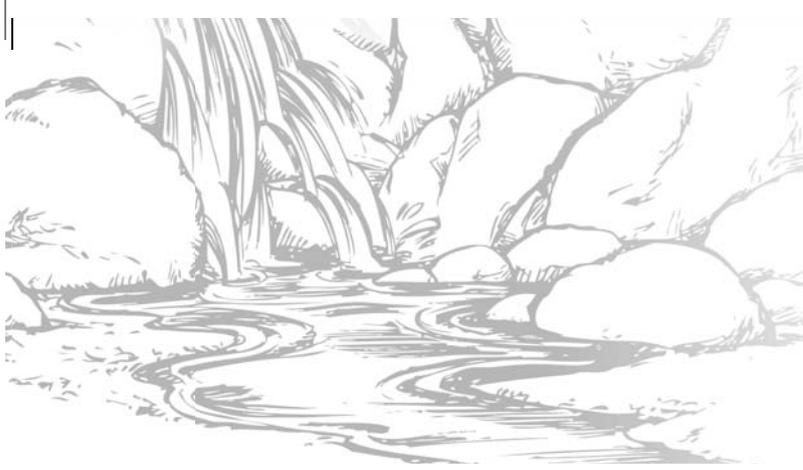
אחריו דיבר ראש החבורה הר"ר יעקב נתן אנשיין שליט"א (ראש-חבורה של הבה"ח יוסף דוד אלחדד ז"ל) שתיאר באריכות את הרתיעה שיש לבני אדם מן יום המיתה ומאיך את הדיבור הישיר על יום המיתה שהיה תמיד בן-בית אצל אנ"ש.

סיפר עוד ר' יעקב-נתן, ששוחח בשבוע האחרון עם אחד על יום המיתה, פתאום הזדעק וגער בחלחלה: 'מדוע אתה פותח פה לשטן...' "עניתי לו: דווקא אם לא תדבר על כך בזה תביא את רצונו של השטן עצמו"...

כאשר הוא מאריך, איך אנ"ש תמיד חיו עם הידיעה שזמנם שאול וקצוב ולא היו צריכים לקבל לטרגדיות ה"י שבביל להיזכר בתכלית.

זיכרון עלמא דאתי אינו מושג עצוב. להיפך, בדומה לספינה הנמצאת בדרכה אל עבר יבשת מסוימת, ככל שמתקרבת ליעדה שמחה ממלאה את הנוסע בה. בשונה מאדם שתכלית נסיעתו היא עצם הנסיעה,

אין פאבריק

מהנעשה והנשמע בחבורות האברכים

חבורות האברכים - ירושלים

מעמד "תפילה בכח"

ביום השלישי ראש חודש אייר, בפתח זמן הקיץ, התקיים כינוס מיוחד להתחזק ב"עבודה הגדולה שבגדולות", ה"ה עבודת התפילה, לחדש כנשר נעורינו בתפילת שחרית יחד עם אנ"ש בביהמ"ד הנקרא על שמו של רבינו ז"ל.

עוד לפני התפילה בשעה 4:45 לאחר עלות השחר, הלהיב הרה"ח ר' שמעון שפירא את המשתתפים בדיבורים קצרים, על גודל הזכות בתפילת כל אחד מישראל העומד ומתייצב להתפלל לפני המלך, ושלא להיכנע לחלישות הדעת של היצר, רק לעשות את שלו בהתקשרות לרבינו הקדוש.

בשעה היעודה התעטפו האברכים בטליתותיהן והניחו תפלין והתחילו לומר ברכות וקרבנות בקול ובהתלהבות, כך שדקות ארוכות בטרם הזמן המיוחד להתחלת התפילה, כבר היה הכיל ביהמ"ד מלא וקולות התפילה נשמעו מהאברכים היקרים, ותעל הקרבן באש קודש.

לאמירת הלל ניגש הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא וכגודל תבערת הלב באמירת הפסוקי דזמרה וברכות קרי"ש כך זכו הציבור להתלהב

וההתחזקות שקבלו להתחדש בעבודת התפילה, אשרינו.

חבורות האברכים והבחורים - ב"ב

עם סיום חודש של התעלות בימי ביה"ז ניסן, יצאו הבחורים והאברכים המתגוררים בעיר בני ברק לנסיעה של התרוממות והתעלות בצפונה של ארץ הקודש, להשתטח על קברי הצדיקים קדושים אשר בארץ המה.

במשך הנסיעה התרועעו המשתתפים בדיבוק ואהבת חברים, כאשר מעת לעת משמיעים חשובי האברכים דיבורים חמים כגחלי אש במעלת הזמן והמקום.

ראשונה באו אל המקום בו דרכו רגלי רביה"ק בהגיעו לארץ הקדושה - העיר חיפה, ולמקום אליו עלה לשפוך תפילה מערת אליהו בהר הכרמל, לאחמ"כ ירדו להשתטח על ציוני הקדושים הטמונים בחיפה ה"ה ר' אבדימי דמן חיפא, וציוני הראשונים ובעלי התוספות.

לאחר מכן הצפינו אל העיר ירכא' לשפוך שיח על ציונו של חושי הארכי, מגיבורי דוד המלך, משם המשיכו לפקיעין לציון ר' אושעיא איש טריא, ולמערות צורים בה נחבא רשב"י ושם קנה הודו והדרו, וכן לציון ר' יוסי דמן פקיעין. אחריהם נסעו אל ציונם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב ור' לוי בר ססי בסאסא ולאחמ"כ עלו מירונה אל מקום מנוחתו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי, שהבטיח שבזכותו ובכוחו לא תשכח מפי זרעו, שם גם נפגשנו בחבורות הבחורים מירושלים עיה"ק.

לאחר שכל אחד ניצל את הזמן בתפילות ותחנונים, כראוי במקום קדוש ונעלה זה, פנו חזרה אל עיר מגוריהם, שם אזרו חיל וכח, ועל אף טלטולי הדרך במשך כל היום נעמדו יחד בבית המדרש ברח' אלשיך, לתפילת מעריב בכח עם ספירת העומר כנהוג אצל אנ"ש. וכולם העידו פה אחד כי היה זה רק חלק מההתעוררות וההתעלות שחוו במשך היום, לכל ענייני עבודת ה' למשך זמן קיץ הבעל"ט.

חבורות האברכים - ביתר גבעה א'

ב"חבורת האברכים הצעירים" שבגבעה א'

יותר ויותר באמירת ההלל בקול גדול כמאמר רביה"ק, והתפילה ארכה הרבה יותר מכל ר"ח 'בעשרות שנים האחרונות' כעדות המתפללים המבוגרים. לתפילת מוסף ניגש האברך ר' משה צוקר.

בתום הריקודים שאחרי התפילה עלו האברכים לעז"נ החדש, שם נתיישבו לסעודת ר"ח כיד המלך, במהלכה נשא דברים הרה"ח ר' שמעון אלי ברין, אחרי שהביע התפלאותו ושמחתו על זכותו להשתתף בתפילה כזו, כאשר הוא מתאר איך ראה בצעירותו את הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר מתפלל בהתפשטות הגשמיות, ובעיקר הסביר כי אין שייך להתקרב לרבינו כשאין משקיעים כוחות בהתפילה, כאשר אמר "גאר מיין זאך איז תפילה" וכמבואר בתורה ה' שצריך להוציא הדיבורים בקול ובכח גדול. כן הרחיב שהתפילה היא ההזדמנות לצעוק במשך כל ימות השנה כשאין ספירת העומר.

יש לציין כי שמעו ההתקבצות הגיעה להרבה מאנ"ש המתגוררים מחוץ לעיה"ק, ואף הם הגיעו מעריהם להצטרף להתחדשות ולתפילה בכח מרוממת זו.

האברכים יצאו מחוזקים מאד ולא פסק מפיהם הרבה זמן השמחה והכח שנתן להם כינוס זה,

וכן הרבה מאנ"ש ששמעו את הדרשות החדשות מאד על התחדשות

להנחיל מורשה

תהילים ושעות רצופות וגם - עזרה בבית בימי הבין הזמנים עד אסרו חג...

מלאים וגדושים מהשבת הנפלא יצאו הבחורים לימי "הבין הזמנים".

והיה זה מעין פתיחה לקראת הימים הבאים, כאשר הבחורים החשובים מעוררים אחד את השני ובאים להתפלל יחד תפילת וותיקין בהיכל המכינה, ולאחר התפילה וכיבוד קל מתיישבים לסדר חזרה על הלכות תפילין שלמדו במשך הזמן העבר.

כך גם אחר הצהריים, כמחצית השעה לפני מנחה התקבצו שוב ללימוד ושינון הלכות תפילין ובין מנחה וערבית שמעו סיפורים ועובדות על עניני פסח ליל הסדר יו"ט וחול המועד וכו' כשכל יום מכבים אח"כ את האור ושרים שירי הכנה לחג ולאחר מכן אומרים ליקוטי תפילות השייכים לפסח ויו"ט.

חבורות הנערים - ירושלים

הנסיעה השנתית

מדי שנה בימי חודש ניסן יוצאים חבורות הנערים לנסיעה השנתית, כאות הוקרה והצטיינות לתלמידים היקרים אחר תקופת

הנסיעה השנתית - ירושלים

מכינה לישיבה - ירושלים

שבת התאחדות

בסיום זמן החורף העבר, זכו תלמידי המכינה לשבת התאחדות והתעלות שהתקיימה ברוב פאר בישיבת 'מתיבתא' שבשכונת סנהדריה המורחבת בשבת שלפני שבת הגדול.

ביום שישי בשעות הצהריים המוקדמות התקבצו ובאו כולם לישיבה שם היה מוכן להם "טועמיה" עשירה ומכובדת לאחר מכן התקיימה סדר לימוד מתוך תענית דיבור ולאחריה אמרו יחד שיר השירים.

לקראת תפילה מנחה וקבלת שבת השמיע המשגיח המסור דיבורי הכנה על ענין אמירת "הודו" ועניני מנחה של ערב שבת ועניני סדר קבלת שבת ועניני הנשמה יתירה שזוכים לקבל בעת התפילה, לאחריהם נעמדו התלמידים להתפלל בכח והתלהבות מיוחדת.

מאחר שהישיבה גובלת עם השדה הידועה של סנהדריה נוצל הדבר לקיים מנהג האר"י ז"ל ולפני אמירת מזמור לדוד ולכה דודי יצאו כולם עם סידוריהם בידם אל עבר השדה ושם בין השיחים המתרוממים לגובה בתקופה זו ובינות לעצים המבלבלים אשר לדברי רבינו טוב בתקופה זו לעבוד את ה' בינותם, התפללו ברוב רגש ובלבבות הומים המזמור ושוררו "לכה דודי", כשבסופה יצאו בחורי החמד בריקודי עוז לקראת שבת המלכה.

כך כשטעם מתוק של שב"ק בפהם חזרו לישיבה לתפילת ערבית ולסעודת שבת שנערכה ברוב פאר והדר כשלפני כל דבר זוכים התלמידים לשמוע את העניינים הרמוזים בהם המבוארים בספרי רבינו.

לאחר ברכת המזון ירדו שוב לשדה שם שרו את הפזמון קה אכסוף כמו כן שמעו דיבורים מלהיבים על חשיבות ההתמדה בספרי רבינו בפרט בשנות הנעורים האלו ושרו ניגונים המבטאים את האהבה והחשק לצדיק ולדרכיו.

לאחר מכן התפזרו להתבודדות כשלאחריהם רקדו בשמחה על נועם חלקינו וחבלינו, בסיומה חזרו לבנין הישיבה שם מצאו את השולחן ערוך במני תרגימא ומגדנות לעונג שבת, כאשר המשגיח מספר סיפור ולקח עוצמתי בצידה. כאשר הנערים חוזרים לבתיהם מלאים ומאושרים, לשינה של שבת וקימה לתפילה.

בצפרא דשבתא, התפללו חלק מהבחורים כוותיקין יחד עם אנ"ש בבית מדרשנו הגדול, וחלקם הגדול התקבץ שוב בהיכל הישיבה לתפילה בזמן קר"ש הראשון.

לאחר התפילה וקידושא רבא ירדו שוב לפעלד שם שמעו שיחה נלהבת בספה"ק סיפורי מעשיות, כנהוג, לאחמ"כ התפזרו להתבודדות וחזרו לישיבה לסעודת צפרא דשבתא.

במהלך הסעודה נעמד אחד הבחורים החשובים וברוב כישרון וכן סיפר משל נחמד וארוך עם "מוסר השכל" נפלא.

לקראת תפילת מנחה וסעודה שלישיית חזרו הבחורים לבנין הישיבה, כאשר העליות לתורה הן של שחרית והן של מנחה נמכרות לעשרות ומאות דפי גמ' ומשניות, ספרי רבינו, אמירת

בביתר, לא ויתרו על החבורה השבועית גם בתוככי ההכנות לחג הפסח הקדוש, כאשר גזלו מהזמן העמוס לכונן את נפשם רוחם ונשמתם בהכנה רוחנית. כאשר המה מתאספים יחד אחר תפילת ערבית בביהמ"ד "עטרת הנחל", ולומדים כמה קטעים מהספה"ק "אוצר היראה" על חג הפסח.

כמו כן, התאספו בחול המועד, קרוב למניין מהאברכים החשובים, ביום ובשעה הקבועה, ולמדו יחד תורה קל"ה, בה מבאר רבינו ז"ל את מאמר חז"ל "חייב אדם לקבל פני רבו ברגל".

בשבוע פרשת שמיני, לאחר הלימוד בדברי מוהרנ"ת ז"ל על ספירת העומר, זכו האברכים ליסוע מחוץ לשוב ליערות הנפלאים במבוא ביתר, לעשות מהתורות תפילות, וכלשון הרמב"ן הידועה "וכשתקום מהספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו". וכבר אמר רבינו שחודש ניסן מסוגל ביותר לתפילה בשדה, כשכל שיח השדה המבלבל והפורח נותן כוחו בתוף התפילה.

בפרשת תזריע - מצורע השתתפו בני החבורה בסעודת מצוה של סיום מסכת שקלים וסעודת ר"ח, כשאליהם מצטרפים שאר האברכים מבאי ביהמ"ד, ומיד בתום הסעודה וברכהמ"ז התיישבו ללימוד יחד בסדרם הקבוע בספה"ק "השתפכות הנפש".

ולאחר מכן התפללו תפילת ערבית וספירת העומר בכח והתעוררות נפלא.

הדלקה לכבוד הרשב"י

לקראת ל"ג בעומר הכינו הנערים מדורה גדולה לכבוד הרשב"י, ופטרון החברה הרה"ח ר' בנימין ויצהנדרל הטריח עצמו מעיה"ק ירושלים לבוא ולהשתתף בהדלקה, ואף נשא דברים קצרים, כאשר הוא מייחד את דבריו אודות גדולת הרשב"י והאש קודש שהוא מלהיב בלב כל יהודי, המתבטא במיוחד אצל צעירי הצאן הנערים היקרים המוסרים עצמם גם אחרי יום לימודים שלם בתלמוד תורה לבוא וללמוד עוד ועוד ולהתעלות ברא"ש ומדות טובות.

לאחר מכן כובד הרה"ח ר' בנימין שליט"א להדליק את המדורה לקול שירת בר יוחאי ושאר ניגוני ל"ג בעומר.

חבורת הנערים - קנה בשם ב"ש

פתיחת הזמן

בליל פסח שני התקיים כנס פתיחת זמן קיץ והתחדשות בקרב תלמידי החברה.

הילדים היקרים התאספו בהתרגשות גדולה בהיכל התורה שע"י ביהמ"ד 'אנשי הצדיק', כאשר מנהל החברה המחנך הר"ר יואל חשין שליט"א פותח את הכינוס בדיבורים נפלאים בענין מטרת החברה, כאשר הוא מרחיב על החן והיופי הנסוך על פניהם של הילדים היקרים הלומדים בחברה מדי ערב, אחר יום ארוך של הלימודים בת"ת, וניכר על פניהם הדרך ארץ והמדות הטובות כמו שמתאים לברסלבער קינדער שנושאים עליהם אחריות לפאר ולרומם את כבוד רביה"ק הננמ"ח זיע"א בהתנהגותם הנפלאה.

כן פרסו בפניהם התוכניות והמבצעים לקראת זמן הקיץ, ועל חלוקת הכרטיסי ספר לילדים השקדנים שלמדו בהתמדה בחודשי החורף שעבר עלינו לטובה.

התרגשות מיוחדת אחזה בילדים בעת כניסתו של הנושא בעול חבורת הנערים ה"ה הרה"ח ר' בנימין וויצהנדרל שליט"א שליבו חם תמיד לכל דבר שבקדושה ובפרט בעניני רביז"ל בקרב הנערים להנחיל מדעת רביה"ק בנעימות, ונשא דברים נפלאים ומרגשים בענין לימוד התורה 'תורה שלמדתי באף'... כאשר בדבריו הוא שוזר דברי הכנה לקראת יום הגדול -

מירוץ ולחלקם סירות שייט - 'קיוקאלאך' באגם הנמצא שם.

בהתקרב שעת מנחה נסעו לשוב הסמוך "פקיעין" שם ליד קברו של ר' אושעיה איש טריא נעמדו לתפילת מנחה ואח"כ ניגשו כולם להעתיר עבור כל אחד ואחד ועבור כלל ישראל עם צעקות "שבעין קלין" כדבעי. לאחר מכן נעצרו בפארק עין זיתים שם שיחקו הילדים בערבו של יום, ואז נתרגש ליבם בשמוע שתפילת ערבית יתפללו אצל ציון המצוינת של העיר וקדיש בהר הקודש מירון, כן התקיימה תפילת ערבית ביחד ובקול כברסלבער חסידים אח"כ נתאספו יחד לאמירת "תיקון הכללי" בציון ר"ש ור"א (החלק הספרדי) ואחר בקשות ותחינות פרטיות יצאו כולם לעבר האוטובוסים חזרה הביתה.

על פניהם של הילדים ניכר היתה הנאתן ושמחתם מכל חלקי הנסיעה, בה שאבו כוחות חדשים לקראת חג הפסח וזמן הקיץ הבא אחריו.

חבורת הנערים - זכרון אלעזר ב"ש

ספירת נצה שבנצה

לרגל ספירת 'נצה שבנצה' יצאו כל הילדים יחד לשדה, המשגיח המסור דיבר בפניהם בגדולת רביה"ק שאמר 'נצחתי ואנצח',

פתיחת הזמן - קנה בשם ב"ש

התעלות מיוחדת בימי השובבי"ם, בו התחזקו והתעלו במגוון רב של חידושים בתורה, תפלה, שמירת הזמן, כיבוד הורים, מידות והנהגות טובות ועוד.

הבשורה הטובה כי השנה תתקיים הנסיעה השנתית כמו כל שנה, הציפה את הנערים בהתרגשות מרובה, כאשר בעקבות המצב ששרר בעולם לא התקיימה הנסיעה שנה שעברה, וכבר זמן רב המה מצפים לכך.

מחיר הנסיעה היה לכל תלמיד כפי שהתאמץ בימי השובבי"ם העבר, ובאשר הצטרף המבצע שובבי"ם של שנה שעברה ג"כ כאמור, היו נערים שהגיעו לסבסוד כמעט מלא הסכום, אודות להצטיינותם המיוחדת ויגיעתם הנפלאה.

ביום ראשון, ח' ניסן, השכימו הנערים קום, כדי להתפלל יחד תפילת שחרית במנין סוזקר"ש שבבית מדרשנו הגדול. ותיכף לאחר התפילה, עלו הנערים ברוב שמחה וחדווה על האוטובוסים, מלאים מרץ וחיות... על הדרך שמעו מפי המשגיחים שיחות וסיפורים, שאלות וחידודים, יחד עם שיחת חברים וניגונים חדשים גם ישנים.

ראשונה עזרו ב'נחל קיבוצים' הסמוך לטבריה, כאשר הילדים ממתנים בדרך ארץ תוך כדי אמירת פרקי תהלים, עת שהמשגיחים יורדים לבדוק את נקיות המקום, אם הוא מתאים ל"רעבנ'ס קינדער" השומרים על עיניהם. לא ארכו הדקות והמשגיח חזר ובשורתו בפיו כי ב"ה נמצא מקום רחבת ידיים בנחל בפניה צדדית, ריק מאנשים זרים. כך התחילה הנסיעה עם המים הראשון מה"זיבן וואסערן" כשהילדים רוקדים, קופצים, בתוך המים ומחוצה לה...

אח"כ המשיכו משם אל עבר העיר טבריה, שם על שפת ים הכנרת המתינה להם ספינות הנקראות "טורנדו" עם מזרון מתנפח קשור אליו הנקראת "בננה", לחלץ עצמותיהם בתוככי המים. הילדים עלו בזה אחר זה לפי סדר הכתות, להרגיש קצת את ה"כל משברין וגליך עלי עברו", כאשר בין קול אוושת הגלים נשמעים ניגוני התעוררות "אין ברסלב ברענט א פייער", "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" מושרים בפיות הילדים כשהם יושבים בין שמים לארץ אי שם באמצע המים.

משם המשיכו לעלות מעלה מעלה לצפונה של ארץ ישראל עד הגיעם ליישוב "מעלות" שם המתינו לחלקם מכוניות

להנחיל מורשה

עוד זמן רב יהיה נרגש החיזוק וההתעלות לטוב להם כל הימים.

בנות ונשות ברסלב עיה"ק ירושלים תובב"א

ביום "פסח שני", התכנסו נשות ובנות ברסלב שבעיר ירושלים תובב"א לכינוסי הכנה לקראת היום הקדוש ל"ג בעומר יום הילולת התנא האלוקי רשב"י זיע"א.

הכינוסים החלו בשעות הצהריות המוקדמות והסתיימו בשעות הלילה המאוחרות, כל שעתיים לקבוצה אחרת, בנות הכיתות הנמוכות, הכיתות הגבוהות, נערות, סמינר ונשים.

בכינוסים אלו נתנו למשתתפות הרגשה של מעין 'מירון' כאשר בקיר הכניסה נתלה שלט ענק עם רקע של ציונו של הרשב"י, ומודעות גלוות של הח"י רוטל כנהוג, כשברקע נשמעים ניגוני מירון (וואקאלי), וממול בר עם כיבוד עשיר...

במהלך הכינוסים נשמעו שיחות על גודל כוחו של רשב"י והחובה של זהירות בכבודם של הזולת, בשילוב סיפורים מרתקים ממירון בדורות עברו. כן שמעו מפי המבוגרות של נשות אנ"ש זכרונותיהם על ייסוד ארגוני הכנסות האורחים למיניהם במירון ע"י הרבנית ח. לבל ועמה הרבנית פ. אנשין ועוד, כשהמשתתפות חשו איך הייתה השמחה של פעם בחן וחסד מתוך שמירה והקפדה על הצניעות במקום.

כן אמרו כולן יחדיו את התפילה לל"ג בעומר שנתייחד ע"י מוהרנ"ת זיע"א, וגם את שירי ל"ג בעומר לכבוד התנא הקדוש ברגש רב.

ואחיסמך למען ארגוננו חבורת הנערים "מורשת הנחל" סניף קנה בשם, ה"ה הר"ר יששכר דוד בורשטיין שליט"א והר"ר יצחק רייזר שליט"א ועוד החפצים בעילום שם הטוב, יהי השם עמהם ואך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם, וחפץ ד' בידם להצליח להגדיל תורה ולהאדירה אכ"י"ר.

חבורות הנערים בני ברק

ביום שני פרשת צו יצאו יחד חבורות הנערים והמכינה לשיבה בעיר בני ברק לנסיעה מרוממת, להתחזק ולהתגבש יחד.

בשעה עשר בבוקר, התאספו הילדים והבחורים בבית מדרשינו ברח' אלשיך, כאשר התרגשות ניכרת על פניהם, משם יצאו לכיוון העיר בית שמש, כאשר על הדרך משמיעים המשגיחים החשובים סיפורים וחיידות מעניינים בתורת ברסלב.

ראשונה ירדו להשתטח על ציונו של דן בן יעקב, שם אמרו יחד "תיקון הכללי" ופרקי תהילים לרפואת הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א (ר' נתן בן מרים לרפ"ש), לאחמ"כ נשאו הנערים תפילה חרישית על הציון הק' כל אחד ובקשתו, אחר יצאו בריקוד של שמחה על נועם גורלינו.

משם עלו במעלה ההר אל ציונו של שמשון הגיבור ואביו ולאחר אמירת תהלים התיישבו יחד בשדה הסמוך לניגוני התעוררות ושירי שמחה.

לאחר מכן המשיכו בנסיעה ועלו אל ביתו של הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א שהשמיע להם שיחה נפלאה על מהות "זמן חירותינו" שיכולים לצאת מתחת סבלות ושעבוד היצר הרע ולהפסיק להיות "עבדיו". הנערים ישבו מרותקים לדיבורי המתוקים שנמשכו כרבע שעה.

אחריה המשיכו אל עבר היערות הסובבים את העיר, שם הלכו "הליכה" בין העצים לחלץ עצמותיהם ולהתבשם מהבריאה המתחדשת בימי ניסן. באמצע הדרך בינות לעצים התיישבו למעין "חבורה" עם כיבוד ושתייה, ושוררו ניגוני התעוררות ודבקות.

לקראת אחר הצהריים, חזרו הנערים אל ביתם, מלאים אוצרות רוחניים מהנסיעה המרוממת, ובטוחים אנו כי

הילולא דרשב"י, ועודד אותם לומר תהילים ותיקוני זוהר וכו'.

גם סיפר על השתלשלות ייסוד החברה ב'נחלת חן' לפני שנים רבות כשזה התחיל עם 9 (!) ילדים בסה"כ, ומאז ועד היום מתווספים עוד ועוד שכמעט אין המקום מכילם בליעה"ר, והביע את הזכות הגדולה של אלפי שעות הלימוד מתשב"ר שהצטברו כבר מאז ועד היום. כן סיפר להם בנוסטלגיות על ארגוני הנוער בירושלים שהוא עצמו למד שם לפני כחמישים שנה ובזכות זה קיבל טעם ונעימות בתורת רביז"ל. וסיים בבקשה מיוחדת מהילדים היקרים שיתפללו עליו לזכותו בכל העינים בכל עת מצוא שיוכל להמשיך עם פעליו הכבירים ביתר שאת וביתר עז.

אחר הדרשות והטעימה וברכות הנהנין בכוונה, התפללו הילדים תפילת ערבית וספירת העומר בכח.

כאן המקום להודות למנהל החברה המסור המחנך הר"ר יואל חשין הי"ו שלקח על עצמו לאחרונה את ניהול החברה בנדיבות לב למען לא יחסר המזג, וכן למשגיח הנפלא הר' יעקב זאב חשין שליט"א המתמסר למען חבורת הנערים מדי ערב.

תודה מיוחדת לשאר הנושאים בעול החברה שלקחו על עצמם להיות עזר

חבורות הנערים - ב"ב

מסע שלשת ימים בשילוב "שבת התאחדות והתעלות" לכלל הבורות הבהורים "מורשת הנחל" ברהבי ארה"ק

"השבת נועם הנשמות והשביעי עונג הרוחות ועדן הנפשות..." מילים אלו, בו משתפך הפייטן בקדושת השבת, מבטאים יותר מהכל את השבת המרוממת והנפלאה שחוו חבורות הבהורים "מורשת הנחל" ביישוב טלז סטון, שבת שהיתה למעשה גולת כותרת של מסע שלשת ימים. אך מדוע נקדים את המאוחר?! הבה ננסה להכניס את ציבור אנ"ש והקוראים הנכבדים אל תוככי עולמם המופלא של חברי חבורות הבהורים מורשת הנחל, נצעד יחד במשעולי ישיבת בין הזמנים עד סיומה המופלא במסע המיוחד המתקיימת זה שנים רבות כולן שווין לטובה.

הנעלים "מסע שלשת ימים" בשילוב "שבת התאחדות", בהם יוצאים הבהורים להשתטח על קברי הצדיקים וכן לחלץ עצמות במעיינות ובשבילי ההרים.

השנה התקיימה הנסיעה באופן מיוחד, כאשר חבורות כל עיר ועיר נוסעים בנפרד להשתטח על קברי הצדיקים ועוד. ראה מסגרת.

קמפוס ישיבת "באר יצחק" - טלזיסטון

קמפוס ישיבת "באר יצחק" מוכנה כבר משעות הצהריים לקליטת הבהורים החשובים, האברכים המסורים השכילו להעמיד את כל המתחם בטוב טעם, כאשר הוא מחולק למחוזים ברוח ימי חודש אלול העברי; צייקה, פינסק וצ'ארקס. וכל מתחם חדרים מקבל <<< המשך בעמ' 36

מלבד זאת, מתוגמלים הבהורים על שעות לימוד נוספים מחוץ לסדרי הלימוד וכן על תפילה במנין של אנ"ש בשבת קודש, המצטברים לקבל הנחה בהוצאות מסע שלשת הימים ושבת התאחדות.

היכולות הישיבת ביה"ז המלאים בכל סדר על גדותיהם מעידים יותר מהכל על התשוקה הנפלאה של כל בחור לנצל את הימים המרוממים האלו, לפני חג החירות, בהכנה דקדושה של לימוד התורה בהתמדה והתלהבות, ולהתבשם מתורת רבינו הק' מפי זקני וחשובי אנ"ש.

היום הראשון של מסע שלשת הימים

כעבור ימי חג הפסח מתכוננים הבהורים בהתרגשות מרובה לקראת הימים המרוממים

חודש ניסן בשונה מחודש תשרי, הינו חודש שלם בלי סדרי הישיבה, ואף ללא ימים טובים מלבד השבוע של חג הפסח ומשכך הוא מהווה זמן מיוחד בפני עצמו, לקיים יחד עם הבהורים ימי התעלות בתורה ועבודת ה', מתוך אהבת חברים.

בימות השבוע מתקיימים סדרי בין הזמנים, המתחילים בחצות הלילה בו כל בחור בביתו מקיים את סדר חצות לילה באמירת תיקון חצות, התבודדות ולימוד, לאחמ"כ תפילת שחרית כותיקין או בזמן קרי"ש הראשון, ואחריה שני סדרי לימוד אחד לפנה"צ ואחד אחר הצהריים הממשיך עם תפילת מנחה, שיחה מאחד ממשפיעי אנ"ש ותפילת מעריב.

על סדרי הלימוד מקבלים הבהורים מילגה המצטברת לקראת הנסיעה הקדושה לקיבוץ על ימי ר"ה הקדושים בעיר אומן.

מסע הבורות הנהורים ירושלים

ולא יכלו למלא את מבוקשם. משכך נסעו לציונו של התנא רבי לוי בר סיסי, שרבינו מזכירו בתורה י"א בענין להינצל מגאווה ולזכות לקדושת הברית. חלק מהבחורים דחקו עצמם לתוככי המערה עצמה והחלו לשיר בהתעוררות נוראה "ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה" בניגון המעורר של ראש החבורה ר' בנימין פראנק "הערב עיני מראות שווא" ועוד.

כן השתטחו על קברם של התנאים שמעיה ואבטליון, לאחר מכן טבלו במעין ספסופה המכונה בפי רבים "מקהו שמעיה ואבטליון".

בהיכל הקודש של הרשב"י שפכו הבחורים את נפשם בשיח לפני בורא כל עולמים, ובשעה היעודה התאספו כולם יחד לתפילת ערבית בכח ובכונה ולאחר מכן ספירת העומר בהתעוררות נפלאה.

כאשר הבחורים עולים חזרה על האוטובוסים מלאים בניצול הזמן, בשיחת חברים, בתפילה ובהתבודדות כל אחד כפי שזכה, מתכוננים לקראת היום השני של המסע ביישוב טלז סטון.

לשמיעת ההקלטות הנפלאות מדברי ראשי החבורות והמדריך והניגונים על האוטובוסים ובקברי הצדיקים:

קול מורשת הנחל 02.502.6343

שלוחה: 3<812

תהלים בהתעוררות הלב, וכן שוררו ניגוני התעוררות בתוככי מערת הצדיקים.

גם כאשר נפגשו בדרך אל אחד הציונים הק' בקוצים הגבוהים מעל קומת אדם, וילאו למצוא שביל מסודר אחר, לא אמרו הבחורים נואש במשך כעשרה דקות דרכו על הקוצים ברגליהם במסירות נפש... בהכשירים את השביל לבאים אחריהם. כמוכן שהתפילות שלאחר מכן היו אחרות לגמרי.

כן הלכו להשתטח על קברו של רבי יהודה בן תימא, גם שם היו צריכים לקפוץ מעל לגדרות כדי לזכות להשתטח על קברו הקדוש.

משם נסעו אל קברו של התנא רבי יוסי הגלילי, וכפי שלומדים במכתב של הקדוש רבי שמשון אוסטרופלר, כי שמו בגימטריא "דוד בן ישי" והוא מקום מסוגל להחיש את הגאולה במהרה.

שמה גם התפללו תפילת מנחה, ולאחר מכן סעדו את הלב בארוחת צהריים להתאזר בכחות מחודשים לקראת המשך היום.

על הדרך לאתרא קדישא מירון, עלו להשתטח על ציונו של רבי כרוספדאי האמורא, וכן רצו לרדת אל קברו של רבי יוסי בן יעקב, המקום בו גילה רשב"י את האדרא קדישא, אך בעקבות ההכנות לקראת יומא דהילולא של הרשב"י בל"ג בעומר, כבר היה הכביש חסום למעבר,

מסע שלשת הימים בחבורות הבחורים ירושלים, החלה ביום חמישי בשעת בוקר מוקדמת, הזריזים מבין הבחורים כבר התפללו ותיקין, האחרים אף המה השכימו קום, ולאחר תפילת שחרית מרוממת ופת שחרית, עלו על האוטובוסים ופניהם צפונה.

כבר על הדרך מורגשת אווירה עילאית, של התעוררות, והרגשים נעלים, הן של ראשי החבורות, שאף משמיעים מדברותיהם במשך הנסיעה. והן של הבחורים עצמם, בשוחחם שיחת חברים או עסוקים בלימוד התורה ובניצול הזמן בתורה ועבודת ה'.

כאשר האוטובוס נכנס לכבישי הגליל הלבבות הומים והרגשות מתעלים, אם אצל כלליות חסידי ברסלב משתדלים בכל עת מצוא לפקוד את קברי הצדיקים, הרי שאצל הבחורים הלומדים בשיבות הקדושות זה זכיה מיוחדת...

הנסיעה הונהגה ברוב כשרון ע"י האברך היקר ר' ישראל יצחק ברוין שנהירין לו שבילי הגליל...

ראשונה ירדו להשתטח על הציונים הקדושים באזור 'עלמה', בו טמונים התנאים הקדושים רבי אליעזר הגדול, רבי אלעזר בן ערך, רבי אלעזר בן עזריה מערת הבבלים, ועוד.

בכל ציון אמרו כל הציבור יחד כמה פרקי

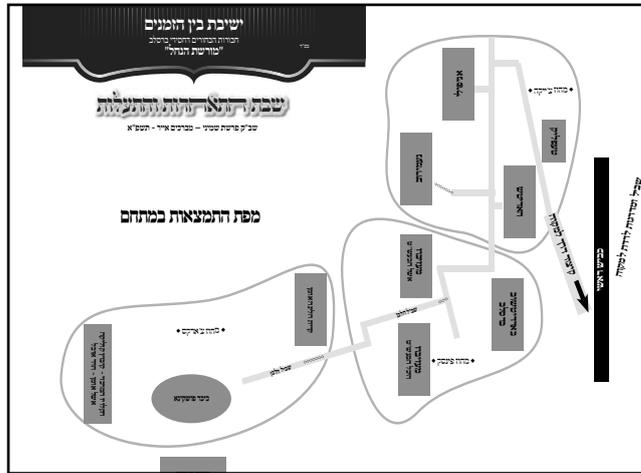

שבת התאחדות והתעלות

היכל ביהמ"ד מלא על גדותיו. יותר מ-300 בחורים מכל רחבי ארץ הקודש, יחד עם ראשי החבורות ובניהם מתכוננים יחד לקבל את שבת המלכה. מה נהדר המחזה, מה אדיר המעמד כאשר כל הקהל מתחילים יחד 'הודו לד' כי טוב' ויצעקו אל ד... לפני העמוד ניגש הר"ר חיים צ'צ'יק בקול בכח ובחיות.

לאחר מנחה נשא דברי פתיחה מנהל החבורות הר"ר ראובן שיף שליט"א, כאשר הוא מרחיב על המטרה של השבת התאחדות, להתאחד הבחורים וראשי החבורות יחד, וכל זה בכחו של רביה"ק שהוא הכח המושך שהביא את כל הציבור. כן דיבר על התועלת שיש בכל פרט וכי יש לנצל כל דקה להתעלות והתרוממות. כאשר כל יחיד יש לו כח וחלק בכל הציבור והקיצוץ הקדוש הזה.

בסיום דבריו פתחו כל הקהל בהתלהבות מחודשת "לכו נרננה" וקבלת שבת, ולאחריה תפילת מעריב וספירת העומר בהתעוררות נפלאה לעמוד ניגש האברך ר' נחמן

רייכר.

לאחר הריקודים בשמחה, ירדו כל הקהל יחד אל היכל הסעודות, שמה מצאו את השולחנות ערוכים בטוב טעם, בשפע ובהרחבה. כאשר הר"ר אליעזר קירשבוים שליט"א יחד עם העוזרים והמסייעים האברכים החשובים, שמסרו כל אונם ומרצם להעמיד הכל עצה"ר"ט בחשיבה מיוחדת על כל פרט ופרט לתועלת כל בחור וכל משתתף, השכילו להעמיד את השולחנות באופן נפלא, לאור ריבוי הציבור הגדול קרוב ל-350 נפשות בליעה"ר, שישכנו כולם על מקומם איש על מחנהו ועל דגלו, להפיק את מלא התועלת מסעודות השבת והמסתעף. כאשר גם חלק מאכלי השבת, שעיקר עונג שבת היא האכילה כלשון רביה"ק, והיא כולה אלקות כולה קודש, מרחיבה את דעת הבחורים והמשתתפים, לקבל מלא חופניים התעלות בעבודת ה' למשך כל השנה כולה. לפני התחלת הזמירות נשא דברים ראש החבורה הר"ר צבי אריה מיימון שליט"א, בגדולת שירת זמירות בשב"ק, כאשר הוא מצטט את השיחה הידועה שרביה"ק היה מקפיד וכועס מאד על מי שהוא חכם בעיניו ואינו מזמר זמירות בשבת... התוצאה היתה בהתאם, עת פצחו כל הבחורים יחד בשירת אזמר בשבחין, עד שהיתה הרגשה מעין 'פקע איגרא'....

במהלך הסעודה השמיע דיבורים נלהבים הרה"ר ר' נתן מיימון שליט"א, אודות מעלת קימת חצות בכלל, ובליל שב"ק בפרט, במיוחד כאשר הדבר נעשה בחבורה, כמו

שמות ערים נוסטלגיים מעוררי רגש והשתוקקות כדוגמת: ברסלב, מעזיבוז, בארדיטשוב, נעמירוב טעפליק האניפולי האדיטש ועוד.

לאחר סידור החפצים בחדרים והתארגנות קצרה, באו הבחורים, להתפלל תפילת ערבית וספירת העומר בהתלהבות בהיכל ביהמ"ד. ולאחר סעודת ערב פנו לעלות על יצועם לאגור כחות לקראת עבודת הלילה והיום שלאחריה.

היום השני של המסע

ביום השישי, התקיימו שני מניינים לתפילת שחרית, כאשר הזריזים שבהם מתעוררים כהרגלם במשך כל ימי בין הזמנים להתפלל תפילת שחרית כותיקין, על אף היום הקודם שעבר עליהם בטיפוס וזחילה על ההרים והגבעות... והשאר מתפללים יחד בזמן קריאת שמע הראשון.

לאחר ארוחת בוקר התקיימה סדר לימוד למשך כשעה וחצי, כאשר המשתתפים מתוגמלים בפרס מיוחד, לראות במשקפת תלת מימד מיוחדת, סדר היום בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו. מה שמעורר את הלב להתחיל להבין מרחוק מה איבדנו ולמה אנו מתגעגעים, ותחזינה עיננו בשובך לציון...

מיוחד היתה השנה, כאשר הכינו מתחם מיוחד למשפחות ראשי החבורות וצאצאיהם, הם העומדים במשך כל השנה לימין בעליהם החשובים למען יוכלו להתמסר עבור חבורות הבחורים בכלל ובפרט. כאשר המה מעידים כי שבת גיבוש זו, נוסכת בהם כחות מחודשים להמשך השנה.

בשעות הצהריים הראה הר"ר אברהם חיים שרייבמן מ"ועד הכשרות של העדה החרדית" לבחורים החשובים מצגת מיוחדת, לעורר את הלבבות על קיום ההלכה בכל פרטיה, במיוחד בכשרות המזון, בו נראים סדרי ייצור מוצרים שונים ומההכנות לקראת שנת השמיטה הבעל"ט.

לאחר מנוחה ומקוה טהרה לכבוד שב"ק, התכנסו הבחורים בהיכל ביהמ"ד לרב שיח מיוחד שנוהל בטוב טעם ע"י מנהל החבורות הר"ר ראובן שיף, כאשר הבחורים מעלים לבטים ושאלות כיצד להתעלות בתורה ועבודת ה' בדרכו של רביה"ק, והמה מקבלים תשובות בהירות ע"י ראשי החבורות הר"ר שמעון צבי שפירא, הר"ר אליהו נהרי והר"ר איתמר לייפער.

לקראת תפילת מנחה, התכנסו הבחורים לסדר לימוד כהכנה לכבוד שב"ק, ולאחריה אמרו בצוותא שיר השירים בהתעוררות.

שאמרו חז"ל אינו דומה מועטין העושין את המצוה - למרובין.

חצות ליל שב"ק

איה העט ואיה הסופר לתאר את העבודה הנפלאה של חצות ליל שב"ק ביישוב טלז סטון.

על אף ימי הנסיעה המחלישים, זכו קרוב ל-150 בחורים להתגבר על השינה ולקום חצות לילה לעבודת הבורא.

בשעה היעודה התאספו בכיכר הקמפוס סמוך לביהכ"נ, והתיישבו לשורר ניגוני חצות בכיסופים נפלאים והשתפכות הנפש.

לאחר מכן יצאו יחדיו אל עבר השדה שמחוץ ליישוב כפשוטו, כאשר קודם לכן, מכיון שאין שמה 'עירוב' הורידו כולם את השעונים ורוקנו את הכיסים, ויצאו אל עבר המנהרה המפורסמת העוברת מתחת לכביש, בהגיעם אל השדה התפזרו כל אחד לפינתו לקיים את עצת הניעור בלילה, בשעה מרוממת כזו בחצות ליל שב"ק...

לקראת עלות השחר הזדרו כל הבחורים ללא יוצא מן הכלל להתעורר ללכת למקוה ולהתקבץ יחד בהיכל ביהכ"נ לתפילת שחרית כותיקין בכח והתלהבות. לפני העמוד ניגש ראש החבורה בבי"ש הר"ר אורי פרידברג, ומשוכן עד' ניגש ראש החבורה הר"ר בנימין פראנק.

העליות והמצוות נמכרו ע"י הר"ר ראובן שיף בסכומים של מאות שעות רצופות ודפים בליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות, פרקי משניות ועוד.

לברכת החודש ניגש החזן הותיק ראש החבורה הר"ר שמעון צבי שפירא, והמשיך בתפילת מוסף נלהבת מלווה בניגוני דבקות ושמחה באמירת 'כתר' וביום השבת ועל כולנה "אנעים זמירות" בניגון בר יוחאי...

לאחר התפילה המרוממת שנמשכה קרוב לשלש וחצי שעות, ירדו כל הקהל לקיים את סעודת צפרא דשבתא.

על אף כל עבודת הלילה, שוררו את כל הזמירות בנעימות והתעוררות, לאחר מכן נשא דברים ראש החבורה הר"ר נתן יוסף בורשטיין, שהשיג את כל ההוצאות עבור המסע המרומם ושבת ההתאחדות. כנהוג אצל אנ"ש למד בספה"ק סיפורי מעשיות את המעשה מן המלך והשפחה שנתחלפו, כמו שרבינו מספר בסוף המעשה, שכן המלך זכה לחזור למעמדו והיה לו הכלי הנפלא, ואמר לזה שאחזו בידו, מה צורך לך בכלי אני יתן לך להיות מבין דבר מתוך דבר, והרחיב את הדיבור, שכן יש להתייחס אל פתויי היצר לאמור, וכי מה יהיה לי אם לא אשמור על עיני ח"ו או אבלה את הזמן

מסע הנורות הישיב"ג ההסידיות

יחד החזיקו וטיפסו, התרוממו אחר שנפלו והתחזקו שוב, וכמעט שהיו צריכים לסלול דרכים חדשים, מכיון שבימי ניסן העשבים פורחים והשבילים מכוסים בשיחים וקוצים.

עד שזכינו ברוב עמל ויגיעה מרובה, לעלות ולהשתטח על הציונים הקדושים, ולאחר אמירת תהילים בצוותא ישבנו ושרנו שירי דבקות באהבת חברים. משם ירדנו לציון ר' ינאי ושם נשמעו דברי התחזקות מראש החבורה ר' צבי אריה מימון שליט"א. בהמשך נסענו ל"עין כובס" שם טבלנו במעיין המפכה מתוככי הסלעים, משם נסענו לציון חוני המעגל בחצור ולאחר תפילה והתבודדות התפללנו מנחה בביהכ"נ הסמוך הנקרא ע"ש רביה"ק.

לאחמ"כ ישבנו לאכול מיני מגדים להחיות נפש כל חי בשיחת רעים נעימה ומשם נסענו לעמוקה לציונו של יונתן בן עוזיאל בתפילה ותחנונים.

לאחר יום מלא ועמוס בעבודת ה' שיחת ואהבת חברים ועוד, נסענו לטלז סטון לשהות על שב"ק יחד עם כלליות חבורות הבחורים.

התרגשות מיוחדת היתה השנה כאשר חבורות ישיב"ג ההסידיות הצטרפו אף המה במסע מרומם, ולקראת הערב באו לקיים את היום השני של המסע והשבת המרוממת, יחד עם כלל חבורות הבחורים.

לפינוי רשמי מסע מאחד המשתתפים:

ליל חמישי כ"ו בניסן 2:30 בלילה.

ירושלים נמה עדיין את שנתה, אך ברח' גבעת משה, סמוך לבית מדרש "אור אברהם" דומה השעה יותר לשעת צהריים. קבוצת בחורים עומדים ומשוחחים, כאשר עוד בחור ועוד אחד מצטרפים לקבוצה, ולידם המזוודות מלאות מזן אל זן...

הנה האוטובוס מגיע, כל אחד נותן את ידו לסייע להעמיס את כל הנצרך, ופניהם אל הדרך צפונה...

במהלך השעה הראשונה שמענו דברי פתיחה מהאברך היקר הר"ר ישראל יצחק שפירא שליט"א, הבקי בשבילי הארץ ובקברות הצדיקים שבה, והיה לנו לעיניים במשך כל הנסיעה. בדבריו הוא הרחיב על ההזדמנות הנפלאה לבלות יחד בעבודת ה', שיחות חברים, תפילות בציונים הקדושים וכיו"ב.

סמוך לעלות השחר הגענו לאתרא קדישא מירון. הבחורים הזדרזו בטבילה לתוספת קדושה והכנה לתפילת שחרית עם אנ"ש במנין המרכזי במירון, תפילה בכח ובהתלהבות.

לאחר התפילה עסקו הבחורים בתפילה ובהתבודדות אצל התנא האלוקי הרשב"י. לאחר מכן יצאנו לדלתון אצל ציון התנא ר' יוסי הגלילי, שם לאחר אמירת תהילים בצוותא חזא, ישבנו לפת שחרית שערכו הבחורים בטוב טעם. האוויר נח וזך שנשב שם ובמשך כל הנסיעה כולה ממש נרגש עד מאד.

לאחר מכן נסענו לעכברה לצעוד על ההרים הרמים ובגאוויותהם, אל עבר ציון עקביא בן מהלאל ושאר התנאים הטמונים שם. התחלנו את המסלול המוביל לשם, אך מכיון שכנראה בשנה החולפת מיעטו הציבור לבקר במקומות הקדושים בעקבות המצב, תוקנה הפרצה הקבועה בגדר, וכשהגענו למקום ששם רגילים לעבור לא מצאנו מעבר, והתחלנו לחזור לאחור, עד שקויים "מלך פורץ גדר" אולם עקב שהתרחקנו מהשביל המוכר, כמעט שאבדנו את הדרך אל הציון. ב"ה איש לרעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק' -

צבי שפירא שליט"א את 'משא השבת', כאשר הוא הלהיב בדיבוריו הנפלאים את כל הבחורים והמשתתפים לאצור את האוצרות המיוחדים שזכינו לאגור במשך כל המסע שלשת ימים, לקחת אותנו כאבני דרך להמשך החיים. בפתח דבריו הודה לכל העוסקים במלאכת הקודש ולכל העוזרים והמסייעים. ולאחר מכן דיבר על הדבר הנפלא שרואים כאן, יותר מ-300 בחורים באים ומתאספים במטרה אחת לעבוד את ה', וכל אחד שבא לכאן לא בא לנוח כי אם לעבוד את ה' בחצות לילה ובתפילות ותיקין, ובזה כולנו מכריזים כי עניינו של רבינו הוא חי וקיים ומיניה לא נזוע.

עוד הרחיב בגודל מעלת התבודדות, ע"פ ליקוטי הלכות תפילה, בו מאריך מוהרנ"ת על הכתות השונות שרבינו מביא בסיפורי מעשיות מהבעל תפילה, ויש כיתה של המליץ, וכפי שכותב מוהרנ"ת עיקר המליצה הוא בהתבודדות, כאשר הוא מרחיב לפרט הרבה דוגמאות למעשה, כיצד האדם יכול לשפוך את לבו לפני ה' על כל מה שעובר עליו, בטענות ומליצות וכו'.

בסיום דבריו יצאו כל הקהל בריקודים עליזים על נועם גורלנו ושמתח יהדותינו וכן להתמתקת הדינים לקראת ימי ראש השנה הקרבים, כאשר מחוסר מקום מחמת ריבוי הקהל בליעה"ר נעמדו על הספסלים ורקדו על המקומות למשך שעה ארוכה, עד שהיו מוכרחים לעצור אותם בכח, כדי לברך ברכת המזון ולהמשיך את סדר היום..

תפילת ערבית וספירת העומר התקיים בכח והתעוררות כמעין תפילת נעילה של מסע שלשת הימים, ניגש לפני העמוד ראש החבורה בישיבה גדולה הר"ר וואלף שווארץ, לאחריה הבדיל על הכוס הר"ר שמעון צבי שפירא בניגון המיוחד...

לאחר סידור החדרים נערכה סעודת מלוח מלכה כיד המלך.

בחזרתם הביתה תם המסע בצורתה הגשמית, אולם בלבותיהם פנימה זה רק החל, להמשיך את ההתעוררות וההתלהבות להתעלות עוד ועוד בדרכי ועצות רביה"ק ותלמידיו לטוב להם כל הימים.

בהבל וריק, הנה אלמד ואחטוף עוד עבודת ה' ואזכה להתעלות עוד ועוד. כאשר הוא מדגיש כי בשבת כזו מראים לכל בחור כי הוא בן מלך, כאשר מכינים לו כל הצטרותיו, מאכלים מכובדים וכו', ומשך עליו להיות מוכן להקריב מרצונותיו ותאוותיו להיות ראוי להיקרא 'בן מלך' ולחטוף כמה שיותר תורה ועבודת ה', וכן להתגבר לקימת חצות התבודדות ושאר העבודות.

עונג שבת

לאחר שנת העובד... התאספו הבחורים לקיים "עונג שבת". השנה בחידוש מיוחד כאשר כל חבורה קיבלה מארז ובו מטעמים ומעדנים לחברי החבורה, וכולם התפזרו לפינות והחדרים כל חבורה בנפרד, לחזק את הקשר עם ראש החבורה ובין החברים יחד.

לאחר מכן התקבצו כל הקהל לשמוע שיעור יסודי ומיוחד בתורת רביה"ק, מפי ראש החבורה הר"ר נתן פישר שליט"א, האם כל דבר הוא כפשוטו או דהיינו. כאשר הוא הביא מקורות רבים ונפלאים, והמסקנא היוצאת, שבדרך כלל דבר הוא כפשוטו ואין להתחכם עליהם, מלבד כאשר יש לנו מסורת ברורה או שיש סתירה ממקומות אחרים שמפורש אחרת, אז צריך לומר שהכוונה אינה כפשוטה. אלא בחינה וענין, אבל באמת המה גבוה מעל גבוה שאין לנו השגה בהם.

רעוא דרעווין

לאחר סדר לימוד קצר, התפללו תפילת מנחה, לפני העמוד ניגש האברך היקר הר"ר משה סומר ואת העליות חילקו לראשי החבורות המתמסרים במשך כל השנה לתועלת הבחורים היקרים שיחי'.

בסעודת רעוא דרעווין, התכנסו בני היכלא דכסיפין כולם כאחד להתוועד, לקבל את פני המלך בטרם יפנה היום.

לפני שהתחילו את הזמירות לסעודה שלישית נשא דברים ראש החבורה הר"ר בנימין פראנק שליט"א כשהוא מרחיב בשגב גדולת הזמירות הנפלאות במיוחד של רעוא דרעווין, כאשר הוא מדגיש כי יש לקחת את ההתעוררות הנפלאה למשך כל שבתות השנה כל אחד בבית מדרשו היכן שהוא מתוועד בסעודה שלישית, הן הבחורים הן האברכים, לשורר בקול נעים ולא לשוחח ח"י בזמן הזה בדברים של מה בכך...

לאחר שלשה ימים מלאים, היה מורגש באוויר את ההתרומוות וההתעלות... וכל הקהל יחד פתחו ברוב התלהבות סדר הזמירות ושאר ניגוני התעוררות.

לאחר מכן נשא ראש החבורה הר"ר שמעון

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לידידנו ותומכינו היקרים לרגל השמחה במעונם

להולדת הבנים

ר' יעקב נתן אנשין, י-ם
ר' שמואל מאיר אנשין, ב"ש
ר' מנחם מנדל ברוין, ב"ש
ר' יהושע חיים הגר, י-ם
ר' משה וייספיש, ב"ש
ר' מיכאל חשין, י-ם
ר' יעקב נתן יארבלום, אלעד
ר' נחמן ליברמנש, י-ם
ר' לוי יצחק מלמד, ב"ש
ר' אורי פרידברג, ב"ש
ר' חיים צציק, ב"ש
ר' אלחנן קירשבובים, ב"ש
ר' יחיאל רוזנבלט, ב"ש
ר' יחיאל צבי שפירא, י-ם

להולדת הבנות

ר' אסף אלישע, ב"ב
ר' נתן ברמ"ג אנשין, ב"ש
ר' דוד גולדמן, ב"ב
ר' יוסף צבי וויינשטוק, ב"ש
ר' שמעון ווייס, י-ם
ר' חיים גבריאל וולרשטיין, י-ם

ר' נחמן נחמיה טשינגל, הר יונה
ר' נחמן ליבשיץ, י-ם
ר' נחמן פוקס, י-ם
ר' ראובן פיליפ, ב"ש
ר' נחמן פיליפ, ב"ש
ר' מאיר שמחה פלטניק, ב"ש
ר' משה קוגן, י-ם
ר' עקיבא קיפניס, י-ם
ר' נתן משה מרדכי רובינפיין, י-ם

לנישואי צאצאיהם

ר' יצחק נפתלי היילפרין, י-ם
ר' יחיאל פראנק, י-ם
ר' נתן שלמה פראנק, ב"ש

לאירוסי הצאצאים

ר' שמואל דוב אטינגר, י-ם
ר' עמרם ברמ"ג אנשין, ב"ש
ר' נפתלי אנשין, ב"ש
ר' עזריאל אנשין, ב"ש
ר' מרדכי בורשטיין, ב"ב
ר' יצחק גוטליב, ב"ש
ר' מתתיהו יחיאל גלינסקי, י-ם
ר' אברהם אלחנן היילפרין, י-ם

ר' שלמה יהודה ויצהנדלר, ב"ש
ר' ישראל חשין, י-ם
ר' חיים סטארט, ב"ש
ר' יוסף צבי פראנק, ב"ש
ר' ראובן קלפהולץ, י-ם
ר' נחמן קעניג, ב"ש
ר' דוד רבינוביץ, י-ם

להיכנס בנם לעוה"מ

ר' מאיר אלקבץ, י-ם
ר' שמואל מאיר בר"ש אנשין, י-ם
ר' שמעון יעקב אנשין, ב"ש
ר' נתן גריזולט, ב"ש
ר' שמעון דורפמן, ב"ש
ר' אליעזר הופמן, ב"ש
ר' שמואל מאיר חשין, י-ם
ר' יצחק מן, ב"ש
ר' יהודה ליב צציק, ב"ש
ר' יוסף צבי קעניג, ב"ש
הרה"ח ר' נתן שפירא, ב"ב

לנישואיהם בשעטומ"צ

ר' נחמן ברוך מרדכי פראנק, י-ם
ר' דוד נחמן היילפרין, י-ם

יה"ר שיזכו לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יו"ח בדרכו הסלולה של רביה"ק המסורה לנו מדור דור, לגדלם ולחנכם לתורה ולחופה ולמעש"ט, לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה לתפארת כרם בית ישראל ולתפארת שם רביה"ק, מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידיהם אמן

זמני ומיקום החבורות השבועיות

אומן

יום חמישי | בשעה 6.00
מצפה אומן, בבית משפחת שפירא
אחראי ר' שמואל שפירא

אלעד

יום שני | 7:45 בערב

בביהמ"ד חסידים
שיחת חברים ע"פ שיחות הר"ן
אחראי: ר' יעקב ירבלום הי"ו
05271-35144

ביתר

יום שני | 9:00 בערב

בביהמ"ד עטרת הנחל
שיחת חברים בספר השתפכות הנפש
אחראי: ר' יחיאל מיכל ברנד הי"ו
05832-08001

יום רביעי | 9:15 בערב

בביהמ"ד מקור הנחל
שיחה שבועית
אחראי: ר' דוב הלפרין הי"ו
05832-38831

בית שמש

רמה ב'

יום שני | 8:30

באולם שע"י ביהמ"ד "נחלת חן"
ראש החבורה הר"ר א. ש. קורנבלט
שיחה שבועית
אחראי: ר' נפתלי רוזנפלד הי"ו
05485-96274

יום שני | 9:30

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' שלמה שישא הי"ו
05041-02203

יום שלישי | אחר מעריב

בביהמ"ד "נחלת חן"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
אחראי: ר' יהודה נמני הי"ו
05484-86872

ליל שישי | אחר מעריב

בת"ת ברסלב
שיחת חברים בספר עלים לתרופה
אחראי: ר' שמעון פוקס הי"ו
05567-22659

ליל שישי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שירה וזמרה
אחראי: ר' אליהו ירבלום הי"ו
05276-78143

קרית חסידים

יום רביעי | 9:30

בביהמ"ד "אור נתן"
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן -
בלשה"ק
אחראי: ר' מרדכי סביצקי הי"ו
05832-70692

קריה

יום שני | בשעה 7:40

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחה שבועית
אחראי: ר' אורי פרידברג הי"ו
05484-01927

קנה בושם

יום שני | 8:10

בעז"נ דביהמ"ד ברסלב
שיחת חברים בספר ליקוטי עצות
אחראי: ר' מרדכי שלום רוזנפלד הי"ו
05331-27363

יום שני | אחר מעריב

בביהמ"ד "אנשי הצדיק"
שיחת חברים בספר חיי מוהר"ן
(בלשה"ק)
אחראי: ר' דוד שמואל ניסנבוים הי"ו
05484-91687

יום רביעי | אחר מעריב

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר משיבת נפש -
בלשה"ק
אחראי: ר' יהודה חנון הי"ו
05331-45325

יום רביעי | 7:15

בביהמ"ד ברסלב קנה בושם
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' חיים ציציק הי"ו
05484-85412

רמה ג'

יום רביעי | 9:00

בבית אחד החברים
שיחת חברים בספר שיחות הר"ן
אחראי: ר' אלחנן קירשבוים הי"ו
05832-32948

בני ברק

יום רביעי | אחר מעריב

ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב רח'
אלשיך 5
שיחה שבועית
אחראי: ר' שמואל גלבך הי"ו
050-415-3581

יום שלישי | בשעה 3.00

שיחת חברים
ביהמ"ד הגדול דחסידי ברסלב בני ברק,
רח' אלשיך 5 למעלה על הגג
אחראי: ר' שלמה הירש הי"ו
05485.03354

ברכפלד

יום שלישי | 7:30 בערב

בבית החברים
אחראי: ר' שמואל קלצקי הי"ו
05331-88316

הר יונה

יום חמישי | 8:30

ביהמ"ד נחלת הצדיק
שיחת חברים בספר השתפכות
הנפש
אחראי: ר' נחמן מלמד הי"ו
05484-10520

ירושלים

יום ראשון | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר יעקב נתן אנשין
ללכת עם תורה
אחראי: ר' י. בריון הי"ו
05331-42207

יום שני | 3:00 אחה"צ

ביהמ"ד "אור הצדיק"
רח' בית ישראל 23
שיחת חברים בטעם זקנים
ע"פ 'שיח שרפי קודש' החדש
אחראי: 02-5712493

יום שני | אחר מעריב

בבית הר"ר אליעזר קירשבוים
ראש החבורה: הר"ר שמעון צבי שפירא
שיחה שבועית
אחראי: ר' ש. נ. גודלבסקי הי"ו
05276-04839

יום שלישי | 7:15

בית צבי
ניגונים מדורות הקודמים
אחראי: ר' משה לייב פלטניק הי"ו
05832-28291

יום שלישי | 3.00 אחה"צ

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר נתן יוסף בורשטיין
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. מ. מנדל פיין הי"ו
05832-91352

יום שלישי | אחר מעריב

עז"נ הישן
שיחת חברים
אחראי: ר' אהרן גרומן הי"ו
05276-80057

יום שלישי | 1.45 בצהריים

ביהמ"ד ברסלב
רח' יוסף בן מתתיהו
אחראי: ר' אפרים בידרמן הי"ו
05331-20546

יום רביעי | אחר מעריב

בית צבי
ראש החבורה: הר"ח ר' מאיר קרלכך
שיחה שבועית
אחראי: ר' י. נ. פראנק הי"ו
05276-40892

יום רביעי | אחר מעריב

בבית החברים
שיחת חברים
אחראי: ר' נחמיה חשין הי"ו
05276-27299

יום רביעי | אחר מעריב

עז"נ הישן
ראש החבורה: הר"ר ראובן שיף
שיחה שבועית
אחראי: ר' א. י. בלום הי"ו
05485-61903

יום רביעי | 9:30

היכל הכולל
שיחת חברים עם הר"ר מתיא אנשין
אחראי: ר' מרדכי שפירא הי"ו
05832-56322

יום רביעי | 8:30

ביהמ"ד ברסלב "אוהל יעקב" גביש
עפ"י תורה הזמנית
אחראי: ר' נתן מאיר פירר
05484-92765

ליל שישי | 9:00

בביהמ"ד "אור אברהם"
שיחת חברים באנגלית
אחראי: הר"ר אליעזר סאוויצקי
05484-79270

מוצאי שבת | 1/4 לאחר ר"ת

בבית ר' רפאל ויסקי הי"ו
סעודת מלו"מ עם שיחה שבועית
אחראי: ר' משה בנימין אנשין הי"ו
05041-40093

צפת

יום רביעי | 7:30 בערב

בביהמ"ד "פאר הנצח"
ניגונים ושיחה
אחראי: ר' שמחה פלברבוים הי"ו
05331-44862

אברך יקר! בא והצטרף לחבורה שבועית המתאימה לך, לתועלתך ולתועלת כולנו